

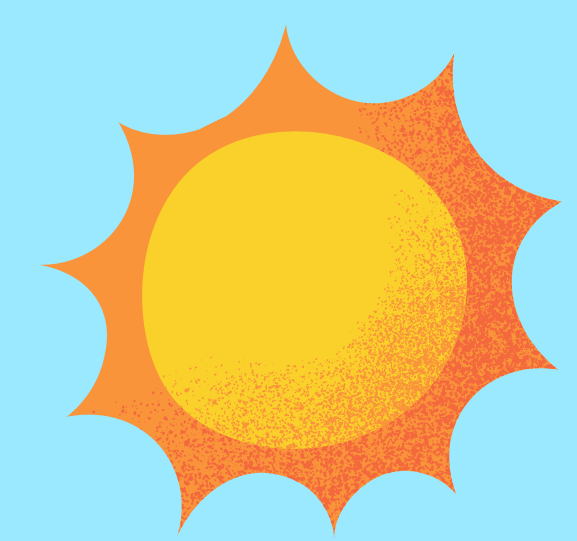
บทเรียนที่

1

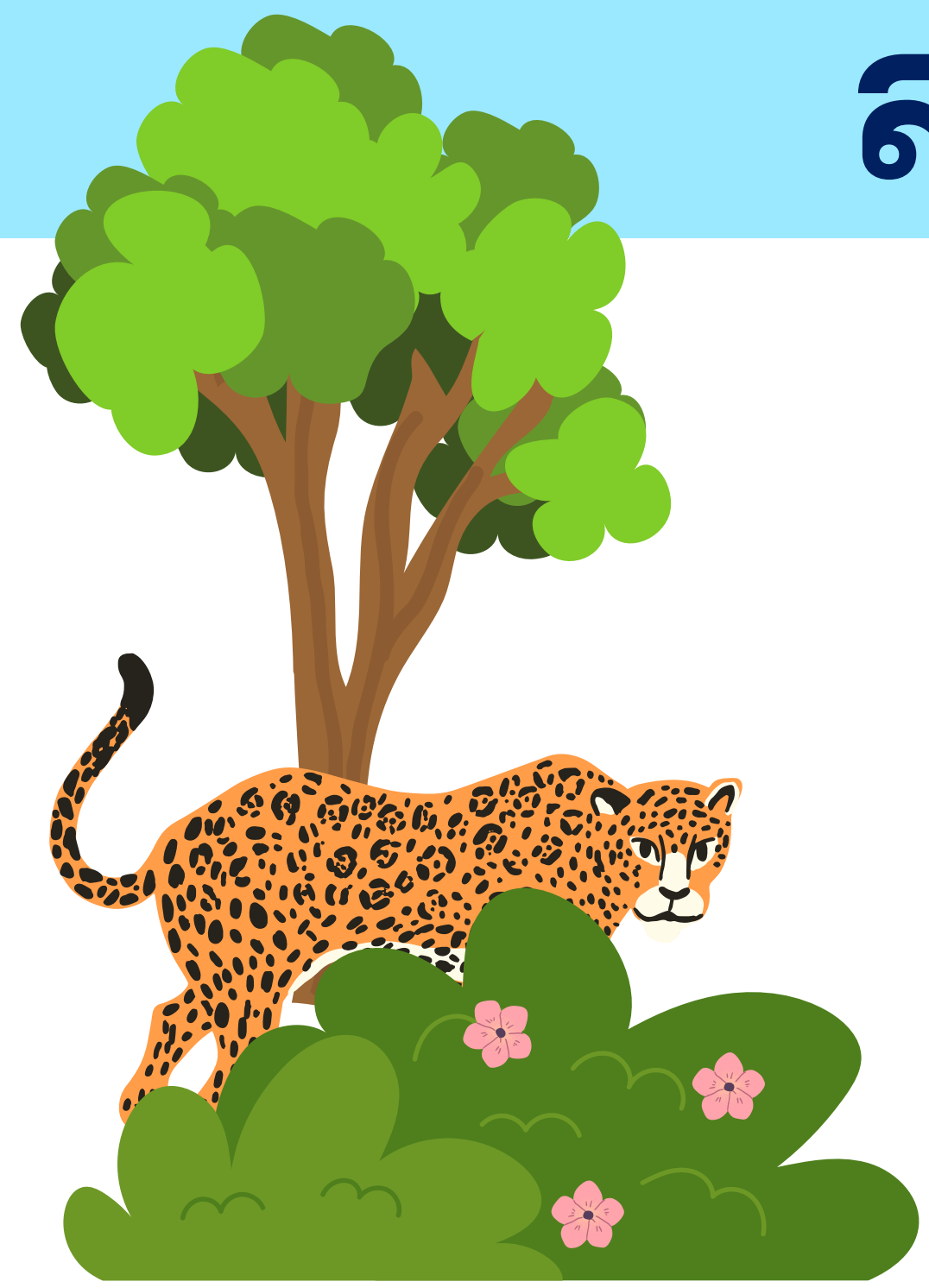
ประวัติ

การลูกเสือวิสามัญ

สาระการเรียนรู้

- 1. | กำเนิดลูกเสือวิสามัญโลก
- 2. | กำเนิดลูกเสือวิสามัญในไทย

1

กำเนิดลูกเสือวิสามัญโลก

ลูกเสือวิสามัญ เป็นลูกเสือประเภทหนึ่งที่อยู่ในขบวนการลูกเสือ ซึ่งนับว่าเป็นระยะสุดท้ายของการเป็นลูกเสือ เพราะเยาวชนที่สมัครเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญ เป็นเยาวชนที่อยู่ในช่วงอายุตั้งแต่ 16-25 ปี หรือกำลังศึกษาเล่าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือระดับอาชีวศึกษา เมื่อเขาเหล่านั้นพ้นเกณฑ์กำหนดตามวัยและการศึกษาก็จะออกไปเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไปในอนาคต

การลูกเสือวิสามัญ คือ การฝึกอบรมเด็กหนุ่มให้นิยมชีวิตกลางแจ้ง และให้เกิดความนิยมการบริการมากขึ้น ด้วยความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. **การฝึกอบรมเยาวชนใหม่มีความรู้ ความสามารถ มีความประพฤติดี** เป็นพลเมืองดีของชาติในอนาคต สืบต่อเนื่องมาจากการเป็นลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ และลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ตามลำดับ

2. **ส่งเสริมให้มีอาชีพและบริการแก่ชุมชน** การฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญเป็นการฝึกอบรมเด็กวัยรุ่น โดยพยายามช่วยให้เด็กได้นำอุดมการณ์ของคำปฏิญาณมาใช้ในชีวิตประจำวัน

2

กำเนิดลูกเสือวิสามัญในประเทศไทย

ค.ศ.1909

กำเนิดลูกเสือสมุทร (Sea Scout)

ค.ศ.1910

กำเนิดลูกเสือหญิง (Girl Scout)

ค.ศ.1916

กำเนิดลูกเสือสำรอง (Wolf Scout)

ค.ศ.1918

กำเนิดลูกเสือวิสามัญ (Rover Scout)

ค.ศ.1926

กำเนิดลูกเสือพิการ (Handicapped Scout)

ค.ศ.1941

กำเนิดลูกเสืออากาศ (Air Scout)

ค.ศ.1946

กำเนิดลูกเสือวิสามัญรุ่นใหญ่ (Senior Scout)

ใน ค.ศ. 1917 ลอร์ด เบเดน โพเวลล์ได้ตั้งลูกเสือวิสามัญขึ้น แต่ให้ชื่อตอนแรกว่า **Senior Scout** แล้วจึงเปลี่ยนเป็น **Rover Scout** ใน ค.ศ. 1918

ใน ค.ศ. 1931 ได้มี **การประชุมลูกเสือวิสามัญของโลกขึ้น (World Rover Moot)** เป็นครั้งแรกที่เมือง **Kandersteg** ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ มีลูกเสือจำนวน 3,000 คน เข้าร่วมประชุมลูกเสือวิสามัญ เป็นลูกเสือรุ่นหนุ่มอายุระหว่าง 17 ปีขึ้นไป จนถึงอายุ 21 ปี เมื่อเข้ารับการฝึกอบรมและอาจประจำกองต่อไปจนถึงอายุ 23 ปี หรือบุคคลอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนในมัธยมศึกษาตอนปลายวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย ถึงปีที่ 2 บุคคลในวัยนี้ย่อมประกอบด้วยพลังและความคิดที่จะเผชิญและตอบโต้การทำลายของความเปลี่ยนแปลงพัฒนาสิ่งแวดล้อมของสังคมรอบตัวกับการตอบโต้ และเผชิญกับสภาพดังกล่าวด้วยความรู้ สติปัญญา และกำลังหนุนที่ดี ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย และความมั่นคงของประเทศชาติให้รู้จักป้องกันการบ่อนทำลายทางเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม อันเป็นส่วนประกอบสำคัญ ซึ่งแสดงเอกลักษณ์ของชาติด้วย

ประวัติลูกเสือวิสามัญในประเทศไทย

กิจการลูกเสือวิสามัญกำเนิดขึ้นในประเทศไทยเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2506 โดยการเริ่ม ของ อาจารย์อภัย จันทวิมล ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นรองประธาน คณะกรรมการ บริหารลูกเสือแห่งชาติ ไตเชิญอธิบดี รองอธิบดี อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และข้าราชการ ในกรมอาชีวศึกษา มาปรึกษาหารือ เกี่ยวกับการจัดตั้งกองลูกเสือวิสามัญในวิทยาลัย และในโรงเรียน สังกัดกรมอาชีวศึกษา และได้จัดตั้งกองลูกเสือวิสามัญ ขึ้นในวันที่ 18 มีนาคม 2506 เป็นกองลูกเสือ สวณกลาง จำนวน 2 กอง กองละ 32 คน จึงถือได้ว่า วันที่ 18 มีนาคม 2506 เป็นวันกำเนิดลูกเสือวิสามัญ ในประเทศไทย และมีการเปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ ชั้นความรู้ เบื้องต้น (B.T.C.) ขึ้น ณ บริเวณเกาะลอย สวณลุมพินี เป็นเวลา 3 วัน

- ❖ **กองลูกเสือวิสามัญกองที่ 1** คือ โรงเรียนช่างก่อสร้างอุเทนถวาย
- ❖ **กองที่ 2** คือ ช่างกลปทุมวัน

ปัจจุบันมีการพัฒนาส่งเสริมกิจการลูกเสือวิสามัญมากขึ้น โดยเปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ชั้นความรู้ทั่วไป ชั้นความรู้เบื้องต้น ชั้นความรู้ชั้นสูง ชั้นผู้ช่วยผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ และชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือเป็นจำนวนมาก และยังจัดให้มีการชุมนุมลูกเสือ-เนตรนารี วิสามัญ โดยใช้สถานที่ในแต่ละภาคผลัดเปลี่ยนกัน ซึ่งสโมสรลูกเสือวิสามัญแห่งประเทศไทย ในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี ได้จัดให้มีการชุมนุมลูกเสือ-เนตรนารี เปนประจำทุก 2 ปีต่อครั้ง ครั้งสุดท้าย ครั้งที่ 19 เมื่อวันที่ 21-25 ตุลาคม 2553 ณ ค่ายบุรฉัตร จังหวัด ราชบุรี

ปัจจุบันมีการพัฒนาส่งเสริมกิจการลูกเสือมากยิ่งขึ้น เพราะเป็นที่ประจักษ์แล้วว่ากิจการลูกเสือเนตรนารีเป็นกิจกรรมหนึ่ง ที่ช่วยในการพัฒนาเยาวชนใหม่มีความรู้ ความสามารถ ช่วยพึ่งพาตนเองได้ มีความรับผิดชอบ ตลอดจนรู้จักการบำเพ็ญประโยชน์ นอกจากนั้น การลูกเสือยังได้พัฒนาในด้านผู้บังคับบัญชา เปิดโอกาสให้มีการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือชั้นความรู้ทั่วไปชั้นความรู้เบื้องต้น ชั้นความรู้ชั้นสูง ชั้นผู้ช่วยผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือเป็นจำนวนมาก และจัดให้มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ เพื่อให้ลูกเสือได้มีโอกาสมาทำกิจกรรมทางลูกเสือ เป็นประจำ

บทเรียนที่

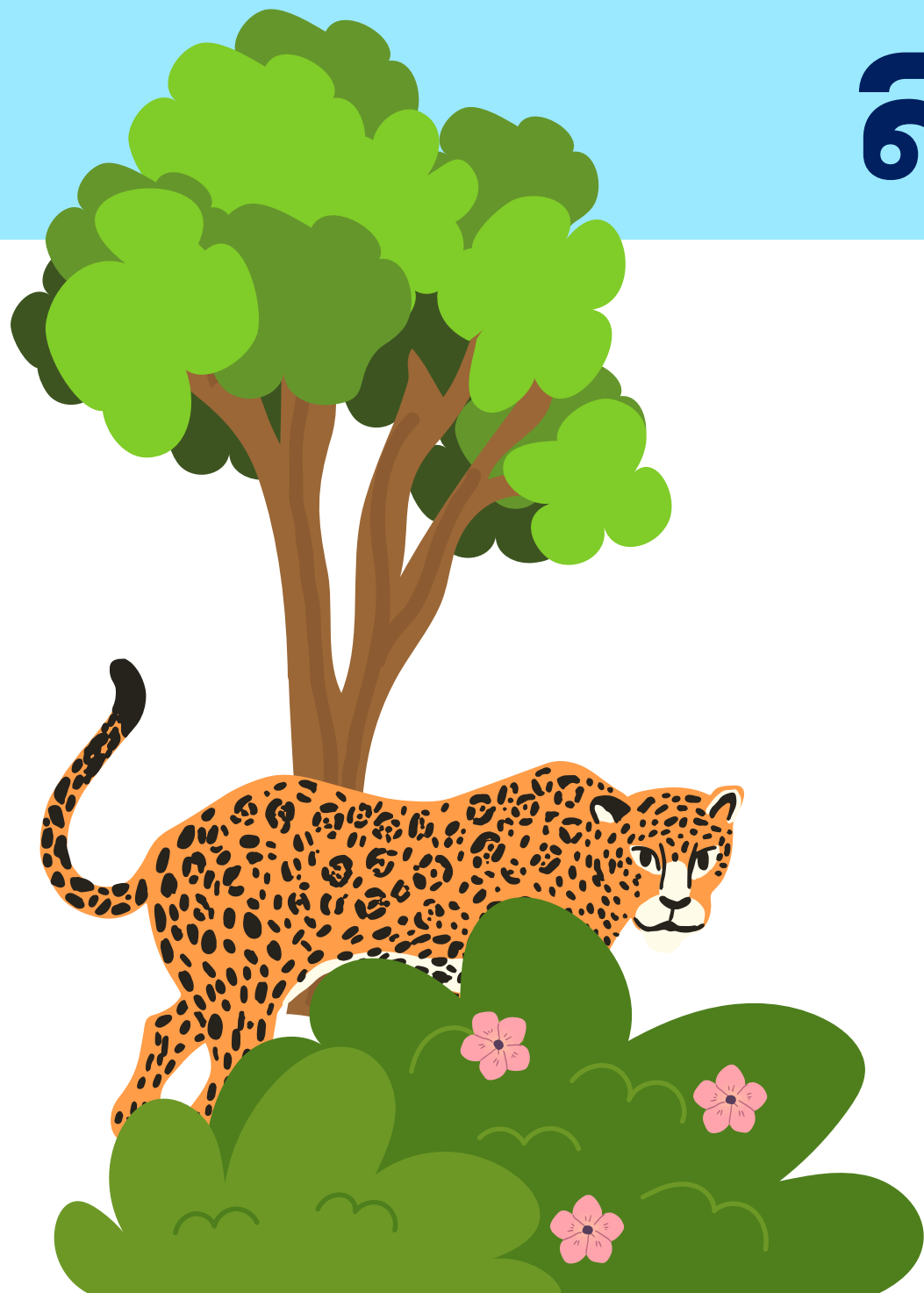
2

พิธีการ ลูกเสือวิสามัญ

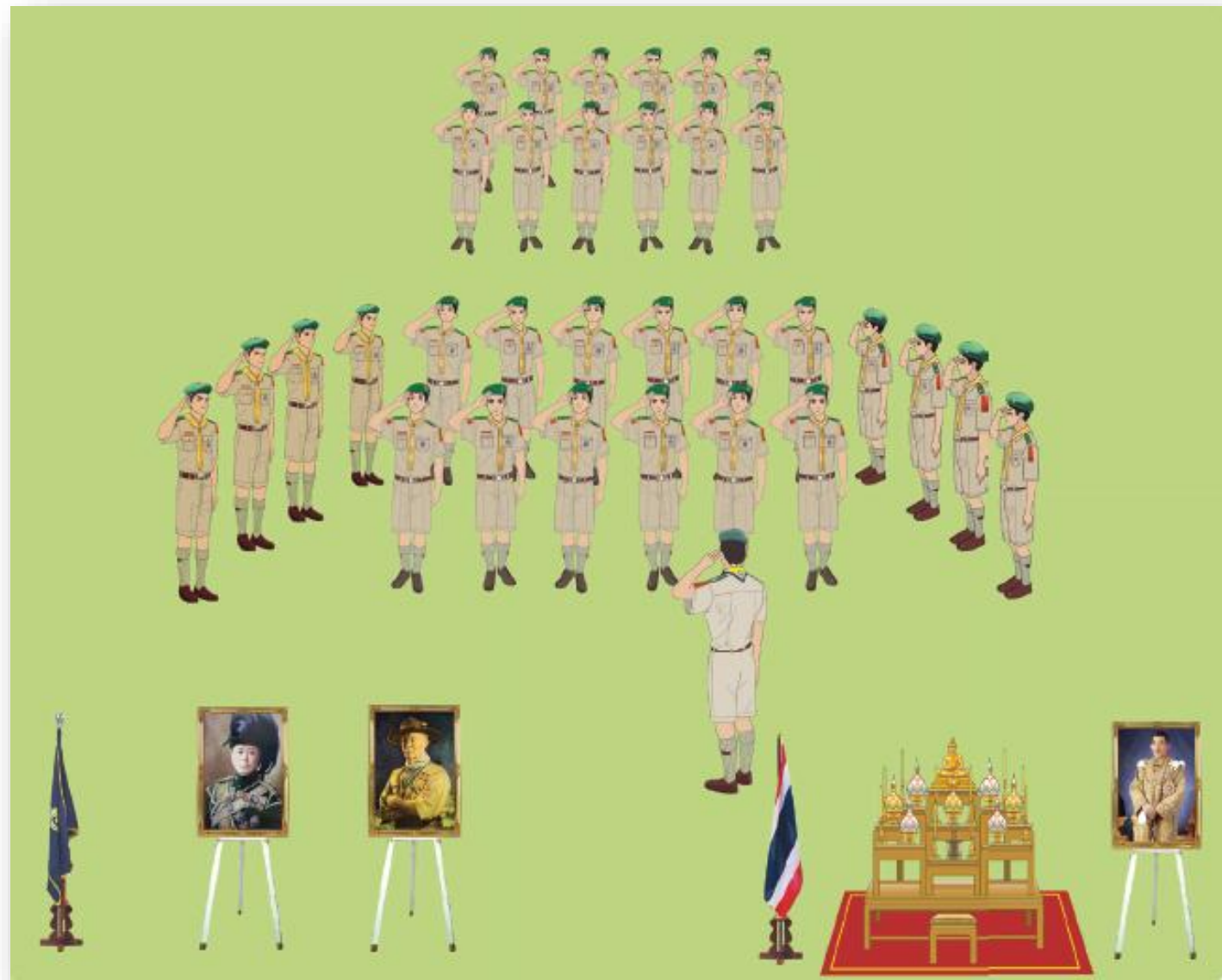
สาระการเรียนรู้

- 1.** | พิธีรับเป็นเตรียมลูกเสือ-เนตรนารีวิสามันญวิสามันญ หรือพิธีประดับแถบ 2 สี (เขียว-เหลือง)
- 2.** | พิธีสำรวจตนเอง
- 3.** | พิธีเข้าประจำกองลูกเสือ-เนตรนารีวิสามันญ หรือพิธีประดับ 3 สี (แดง-เขียว-เหลือง)

1

พิธีรับเป็นเตรียมมลูกเสือ-เนตรนารีวิสามัญ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบพิธี ดังนี้

1. โต๊ะหมู่บูชา 1 ชุด

2. พระบรมฉายาลักษณ์รัชกาลที่ 10

3. พระบรมฉายาลักษณ์รัชกาลที่ 6

4. รูปผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก (บี.-พี.)

5. ธงประจำกอง

6. ธงชาติ

พิธีรับเตรียมลูกเสือวิสามัญ

ผู้ส่งมอบตัว

: “ขานำ (ออกนามลูกเสือ) เพื่อเขาเป็นเตรียมลูกเสือวิสามัญในกองของท่าน”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ

: “ท่านพอใจแล้วหรือว่า เขากำลังพยายามหรือพยายามปฏิบัติตามพันธะของ ลูกเสือ รวมทั้งการบำเพ็ญ
ตนต่อสาธารณประโยชน์และจะเป็นสมาชิกที่ดี ของกองลูกเสือวิสามัญต่อไป”

ผู้ส่งมอบตัว

: “ซาพอใจแล้ว”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ

: “การเป็นลูกเสือวิสามัญเป็นการรวมวงในหมู่พี่น้องลูกเสือที่นิยมชีวิต กลางแจ้งและให้บริการคนอื่น การ
ที่เจ้าประสงค์จะเขารวมในขบวนการนี้ เจ้าพร้อมที่จะเพิ่มพูนความรู้ภาคปฏิบัติของการลูกเสือและ
นิยมใช้ชีวิต กลางแจ้งแล้วหรือ”

ผู้สมัครใหม่

: “ซาพร้อมแล้ว”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ

: “เจ้าทราบหรือไม่ว่า หน้าที่อันแรกของเจ้านั้นคือบ้านของเราเอง และเจ้าจะพยายามสร้างฐานะของเจ้า”

ผู้สมัครใหม่

: “ซาทราบแล้ว”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ

: “เจ้าพร้อมที่จะอบรมตัวเจ้าเพื่อให้บริการแก่ชุมชนหรือไม่”

ผู้สมัครใหม่

: “ซาพร้อมแล้ว”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ

: “เจ้ายอมรับวิถีชีวิตดังที่ใดกำหนดไว้ในกฎและคำปฏิญาณของลูกเสือหรือ”

ผู้สมัครใหม่

: “ซายอมรับ”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ

: “เมื่อเจ้าได้ให้ความมั่นใจเช่นนี้แล้ว ขอให้เจ้าทบทวนคำปฏิญาณของลูกเสือ เพื่อเป็นสัญลักษณ์แห่งความ
จริงใจของเจ้า และเพื่อแสดงว่าเจ้าเขาเป็น เตรียมลูกเสือวิสามัญแล้ว”

“ด้วยเกียรติของขา ขาสัญญาวา”

1

ขาจะจงรักภักดีต่อชาติ
ศาสนา พระมหากษัตริย์

2

ขาจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

3

ขาจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญสัมพันธ์ชายกับลูกเสือใหม่ :

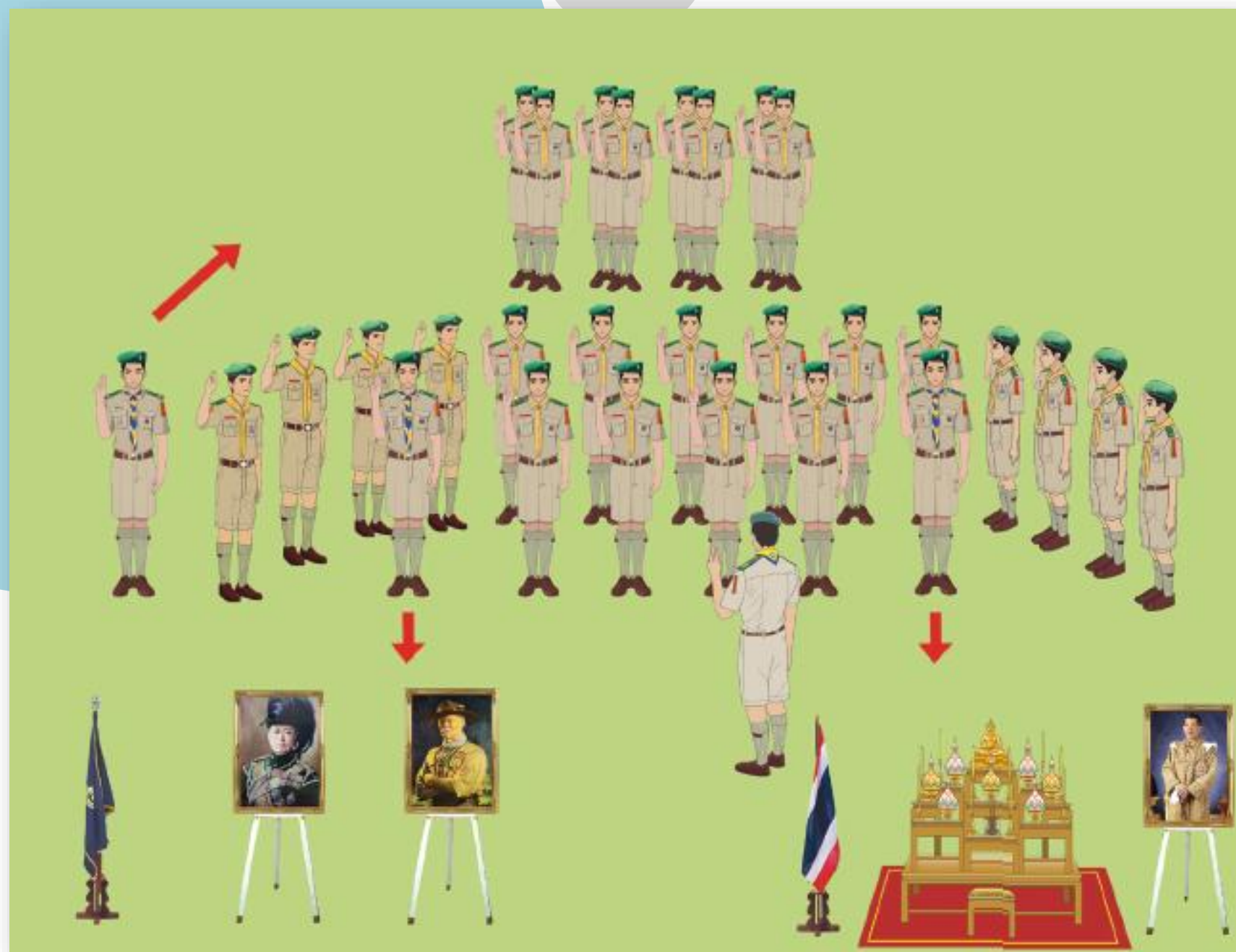
“ข้าเชื่อในเกียรติของเจ้าว่าเจ้าจะทำดีที่สุดที่รักษาคำปฏิญาณนั้นไว้ บัดนี้ข้ารับเจ้าไว้เป็นเตรียมลูกเสือวิสามัญในคณะพี่น้องลูกเสือแห่งโลกอันยิ่งใหญ่แล้ว”

ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ : ประดับแถบติดไหล่สีเหลืองและสีเขียว อันเป็นแถบของลูกเสือสำรอง และลูกเสือสามัญใหญ่แก่ลูกเสือใหม่พร้อมกลาวว่า

“แถบสีแดงซึ่งเป็นสีของลูกเสือวิสามัญนั้นขาดอยู่ ทั้งนี้เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจว่าตอจากนี้ไปเจ้าจะต้องเตรียมตัวเพื่อเขาเป็นสมาชิกอันสมบูรณ์ในกองลูกเสือวิสามัญ เพื่อการนี้ข้าขอมอบเจ้าให้แก่พี่เลี้ยงของ เจ้าที่จะช่วยเหลือให้บรรลุจุดประสงค์ต่อไป”

ให้พี่เลี้ยง 2 คน เขามาข้างหน้า พี่เลี้ยงอาวุโสยืนทางขวาของเตรียมลูกเสือวิสามัญพี่เลี้ยงคนรองยืน ทางซ้ายสวนผู้ส่งมอบตัวให้ก้าวถอยหลังไป

ให้พี่เลี้ยงอาวุโสกล่าวต้อนรับลูกเสือวิสามัญใหม่เป็นสมาชิกในกองลูกเสือวิสามัญด้วยถ้อยคำอันเหมาะสมแล้วนำไปยืนรวมกับลูกเสือวิสามัญใหม่อื่น ผู้ซึ่งจะได้ออนรับด้วยวิธีการอันสมควร

หมายเหตุ ถ้าหากว่ามีลูกเสือใหม่มาสมัครเข้าเป็นเตรียมลูกเสือวิสามัญหลายคน ก็ให้เข้าแถวหน้ากระดานตอนหมู่ปีดระยะ และเข้ามาประกอบพิธีครั้งละ 1 หมู่ก็ได้ และควรมอบหมายให้รองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญคนใดคนหนึ่งถือพานแถบสีคอยส่งให้ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ

ข้อเสนอแนะ ในการกล่าวถ้อยคำที่เหมาะสมของพี่เลี้ยงอาวุโส นั้น ควรจะกล่าวถ้อยคำที่ “กองลูกเสือวิสามัญ และชายินดีต้อนรับท่านด้วยความเต็มใจ และพอใจในความเสียสละอันสูงส่งที่ท่านได้มองเห็นคุณค่าคติพจน์ คือ การบริการของเรา”

2

พิธีสำรวจตนเอง

พิธีสำรวจตนเอง เป็นพิธีการที่กระทำต่อเนื่องกับพิธีเข้าประจำกอง หรือพิธีประดับแถบ 3 สี (**แดง-เขียว-เหลือง**) การสำรวจตนเองของลูกเสือ-เนตรนารีวิสามัญนั้นสวนมากจะกระทำก่อนพิธีเข้าประจำกองเล็กน้อย หรือจะเรียกว่าเป็นสวนหนึ่งของพิธีเข้าประจำกองก็ได้

อุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบพิธี ดังนี้

1. | โต๊ะหมู่บูชาในพิธีสำรวจตนเองและพิธีเขาประจำกองลูกเสือวิสามัญ
2. | รูปรัชกาลที่ 6
3. | รูป บี.พี.
4. | โต๊ะพิธีที่ปูด้วยธงชาติ
5. | ชั้นน้ำสะอาดขนาดใหญ่
6. | พานใส่แถบ 3 สี เท่าจำนวนเตรียมลูกเสือ
7. | เทียนสำหรับอ่านแผนสำรวจตนเอง
8. | เอกสารบทความสำรวจตนเอง
9. | แผนอาณฐานที่เป็นการแปลความหมายของกฎลูกเสือ 10 ข้อ อย่างผู้ใหญ่
10. | เทียนขนาดใหญ่ 1 คู่ จุดบนโต๊ะพิธี
11. | ผาขาว 2 ผืน
12. | ธงชาติพร้อมตาม 2 ชุด

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำพิธีสำรวจตนเอง

1. | จัดใหม่พิธีในตอนกลางคืน
2. | ผู้เขารับการฝึกอบรมซึ่งเปรียบเสมือนลูกเสือวิสามัญ แต่งเครื่องแบบครบเรียบร้อยเขานั่งที่ ที่จัดไว้
3. | ประธานในพิธีเขาชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการสำรวจตนเองให้ทุกคนปฏิบัติด้วยศรัทธาสงบ-จริงใจ และมีสมาธิที่แน่วแน
4. | ประธานจะกล่าวปราศรัยถึงเกาะแก่ง แห่งชีวิต ซึ่งจะเป้นตัวอุปสรรคขัดขวางมิให้การดำเนินชีวิตของคนเราดำเนินไปด้วยดีเกาะแก่งชีวิต
5. | กองลูกเสือวิสามัญได้เตรียมแผนการเดินทางสำรวจตนเองไวล่วงหน้าก่อนแล้ว โดย เขียนกฎลูกเสือ 10 ข้อ เพียงย่อ ๆ ลงบนก้อนหินที่มีขนาดใหญ่โตหรือ ในกระดาษแผ่นโต จำนวน 10 ก้อน ครบจำนวนกฎทั้ง 10 ข้อ แลวนำก้อนหิน หรือแผนกระดาษตอกติดกับเสาไปตั้งไว้ในป่า
6. | ผู้กำกับหรือรองผู้กำกับคนหนึ่งจะเป้นผู้พากองลูกเสือออกเดินทางไปในระหว่าง ความมืดซึ่งเปรียบเสมือนผานวิถีทางแห่งชีวิตลูกเสือ โดยเรียกแถวลูกเสือให้อยู่ในรูปแถวตอนหมู เมื่อเรียบร้อยแล้ว ถือไฟฉายเดินนำแถวลูกเสือไปช้า ๆ ทุกคนอยู่ในภาวะสงบ ไม่พูด ไม่คุยสิ่งใดทั้งสิ้น และ เดินตามผู้นำไป เมื่อถึงกฎข้อที่ 1 ให้ผู้นำแถวให้สัญญาณด้วยไฟฉายแก่ผู้ประจําฐานซึ่งซ่อนตัวอยู่ไม่ให้ลูกเสือเห็นอ่านข้อความของกฎข้อที่ 1 และคำสอนประกอบดั่ง ๆ และซา ๆ ด้วยเสียงที่หนักแน่นในทามกลางความมืดอันสงบเงียบนั้น เมื่อจบขอความแล้ว ผู้นำแถวก็นำลูกเสือผานฐานต่อไปตามลำดับจนครบกฎข้อที่ 10
7. | หลังจากการกล่าวสรุปแล้ว ผู้นำแถวจึงนำแถวไปสู่ลานกว้างอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งมีโตะหมูปูซา ตั้งอยู่พร้อมแล้ว ผู้นำแถวเชิญประธานจุดธูป เทียนบูชาพระรัตนตรัย

บทความที่ใช้ในการสำรวจตนเอง

- ก** **เมื่อเรามีอายุมากขึ้น** วันเวลาก็ยิ่งผ่านไปเร็วขึ้น เมื่อคิดดูจะเห็นว่าชีวิตของคนเรานั้นสั้นมาก และ ในไม่ช้าก็จะสิ้นสุดลง
- ข** **คติพจน์ของลูกเสือ-เนตรนารีวิสามัญ คือ “บริการ”** ฉะนั้น ถ้าได้เข้าร่วมเป็นลูกเสือวิสามัญ ก็คงจะได้มีโอกาสได้รับการฝึกอบรมและทำงานเกี่ยวกับบริการต่าง ๆ
- ค** **บริการไม่ใช่เรื่องของเวลาว่างเท่านั้น** บริการควรเป็นทัศนคติแห่งชีวิตซึ่งมีช่องทางที่จะแสดงออกมาด้วยความสมัครใจของเราเอง เราไม่ได้ทำงานเพื่อนายจ้างใด ๆ ที่เราให้บริการ เพราะเรามีจิตใจสูง การกระทำเช่นนี้แสดงว่าเราเป็นลูกผู้ชาย เนื่องจากความสำเร็จในการให้บริการ ย่อมแล้วแต่นิสัยใจคอของเราเองเป็นสำคัญ

8. | เมื่อผู้นำแถวเห็นว่าลูกเสือใดกระทำการสำรวจตนเองเรียบร้อยแล้วให้นำลูกเสือเขาสู่สถานที่ ที่จะประกอบพิธีเขาประจำกองลูกเสือวิสามัญ และติดสามสีต่อไป สถานที่ที่จะประกอบพิธีเขาประจำ กองลูกเสือวิสามัญ ควรจะเป็นคูהלูกเสือวิสามัญหรือพุทธศาลา หรือโบสถ์ ซึ่งเป็นสถานที่สงบเงียบ

2

พิธีเข้าประจำกองลูกเสือ-เนตรนารีวิสามัญ

พิธีเข้าประจำกองลูกเสือ-เนตรนารีวิสามัญ (ระดับแถบ 3 สี) เป็นพิธีต่อเนื่องจากการสำรวจ ตนเอง ให้นำเตรียมลูกเสือ-เนตรนารีวิสามัญในเครื่องแบบที่ผ่านการสำรวจตนเองแล้วมายืนอยู่ข้างหน้า กองลูกเสือวิสามัญ และอยู่ระหว่างพี่เลี้ยงทั้ง 2 คน มีโต๊ะซึ่งปูด้วยธงชาติ ผู้กำกับยืนด้านหนึ่งของโต๊ะพิธี หันหน้าเขาหาลูกเสือที่จะเข้าประจำกองแล้วเรียกชื่อผู้เขาพิธี

ผู้กำกับเรียกชื่อผู้สมัคร : “เจามาที่นี่เพื่อที่จะเขาเป็นลูกเสือวิสามัญในคณะพี่น้องลูกเสือ อันยิ่งใหญ่หรือ”

ผู้สมัคร : “ครับ”

ผู้กำกับ : “ถึงแม้ว่าเจ้าจะมีขอยุ่ยากมาบ้างแล้วในอดีต แต่บัดนี้เจ้าก็ตั้งใจ ที่จะทำได้ดีที่สุด เพื่อเป็นผู้มีเกียรติ มีสัจจะ มีความซื่อตรงในการทำงาน ทั้งปวง พรอมที่จะปฏิบัติชอบด้วยกาย วาจา ใจ ไชหรือไม”

ผู้สมัคร : “ไชครับ”

ผู้กำกับ : “เจ้าไตร่ตรอบคอบดีแล้วหรือว่า เจ้าพรอมที่จะเขาเป็นลูกเสือวิสามัญ”

ผู้สมัคร : “ขาไตร่ตรอบคอบดีแล้ว”

ผู้กำกับ : “เจ้าเขาใจหรือไม่ว่า คำว่า ‘บริการ’ นั้นหมายความว่า ตลอดเวลา เจ้าจะต้องมีใจหนักแน่นต่อผู้อื่นทุกคน และเจ้าจะทำได้ดีที่สุด เพื่อช่วยเหลือ ผู้อื่น ถึงแม้ว่าการช่วยเหลือนั้นไม่สะดวก หรือไม่เป็นที่พอใจ หรือไม่เป็นที่ ปลอดภัยแก่ตัวเอง และเจ้าจะไม่หวังสิ่งตอบแทนใด ๆ ในการให้บริการนั้น”

ผู้สมัคร : “ขาเขาใจดีแล้ว”

ผู้กำกับ : “เจ้าเขาใจหรือไม่ว่าการที่เจ้าจะเป็นลูกเสือวิสามัญนั้น เจ้ากำลังจะรวมอยู่ ในคณะลูกเสือที่ต้องการจะช่วยเหลือเจ้าให้สามารถปฏิบัติตามอุดมคติ ของเจ้าและขอให้เจ้าปฏิบัติตามข้อบังคับ และคติพจน์ของเราในเรื่อง การให้บริการแก่ผู้อื่น”

ผู้สมัคร : “ขาเขาใจดีแล้ว”

ผู้กำกับ : “เพื่อความบริสุทธิ์ของพิธีการนี้ ข้าขอให้เจ้าชำระล้างมือของเจ้าเสียก่อน เพื่อเป็นเครื่องยืนยันว่าเจ้าได้ชำระมลทินอันมัวหมองของเจ้าในอดีต หมดแล้ว จิตใจของเจ้าองแผวบริสุทธิ์ดีแล้ว เจ้าจะยินยอมตามที่เราขอนี้ หรือไม่”

ผู้สมัคร : “ขายินยอม” (ล้างมือ)

ผู้กำกับ : “ถ้าเช่นนั้น ข้าขอให้เจ้ากล่าวคำปฏิญาณของลูกเสือและฟังเขาใจใดดวยว่า เจ้าจะแปลความหมายของคำปฏิญาณนี้ไม่ใช่ใช้อย่างเด็กแต่จะแปล อย่างผู้ใหญ่”

ผู้สมัคร : “ดวยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า ขอ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ขอ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ ขอ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ” ครั้นแล้วผู้กำกับลูกเสือจับมือลูกเสือวิสามัญใหม่ดวยมือซ้ายพร้อมกับกล่าวว่า

ผู้กำกับ : “ข้าเชื่อเจ้าว่า ดวยเกียรติของเจ้า เจ้าจะปฏิบัติตามคำปฏิญาณที่เจ้าให้ ไว้แล้ว” ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญติดแถบที่ไหล่แกลูกเสือวิสามัญและมอบ เครื่องหมายให้ พรอมกล่าวว่า

ผู้กำกับ : “แถบที่ไหล่นี้มีสามสี คือ สีเหลือง สีเขียว และสีแดง สีเหล่านี้เป็นสีของ ลูกเสือทั้งสามประเภทที่อยู่ในวงฟีนองลูกเสือ ข้าขอต้อนรับเจ้ามาดวยดวย ขอให้สีทั้งสามนี้จงเป็นเครื่องเตือนใจให้เจ้าระลึกถึงหน้าที่ของเจ้าที่มีอยู่ต่อ ลูกเสือรุ่นน้อง และขอให้เจ้าระลึกถึงความรับผิดชอบของเจ้าในฐานะที่เป็นลูกเสือวิสามัญในการที่จะบำเพ็ญตนให้ดีที่สุด เพื่อเป็นตัวอย่างแกลูกเสือรุ่นน้องต่อไป” ครั้นแล้วให้กองลูกเสือวิสามัญก้าวเขามาล้อมรอบลูกเสือวิสามัญใหม่ จับมือแล้วกล่าวคำต้อนรับ

ข้อเสนอแนะ

1. ในการกล่าวคำต้อนรับนั้น ควรกล่าวด้วยคำว่า “ขอแสดงความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้อาจารย์มาอยู่ด้วย” ฯลฯ
2. ถ้าหากเตรียมลูกเสือ-เนตรนารีวิสามัญที่จะเข้าพิธี มีจำนวนมาก ให้เขาเป็นแถวหน้ากระดานหมู่ปดระยะ และเขามาประกอบพิธี ครั้งละ 1-2 หมู่ก็ได้

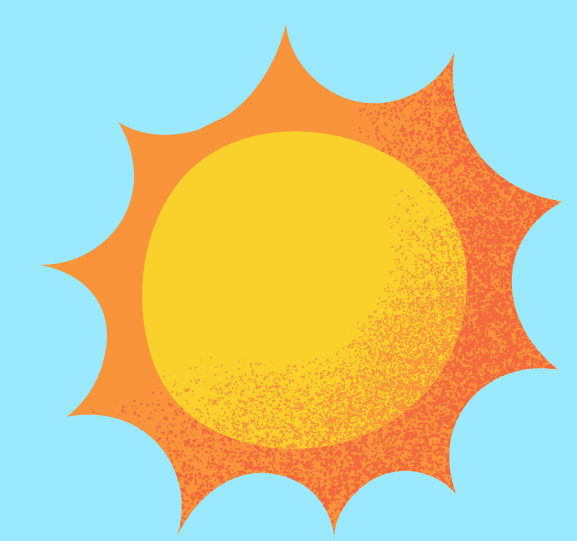

บทเรียนที่

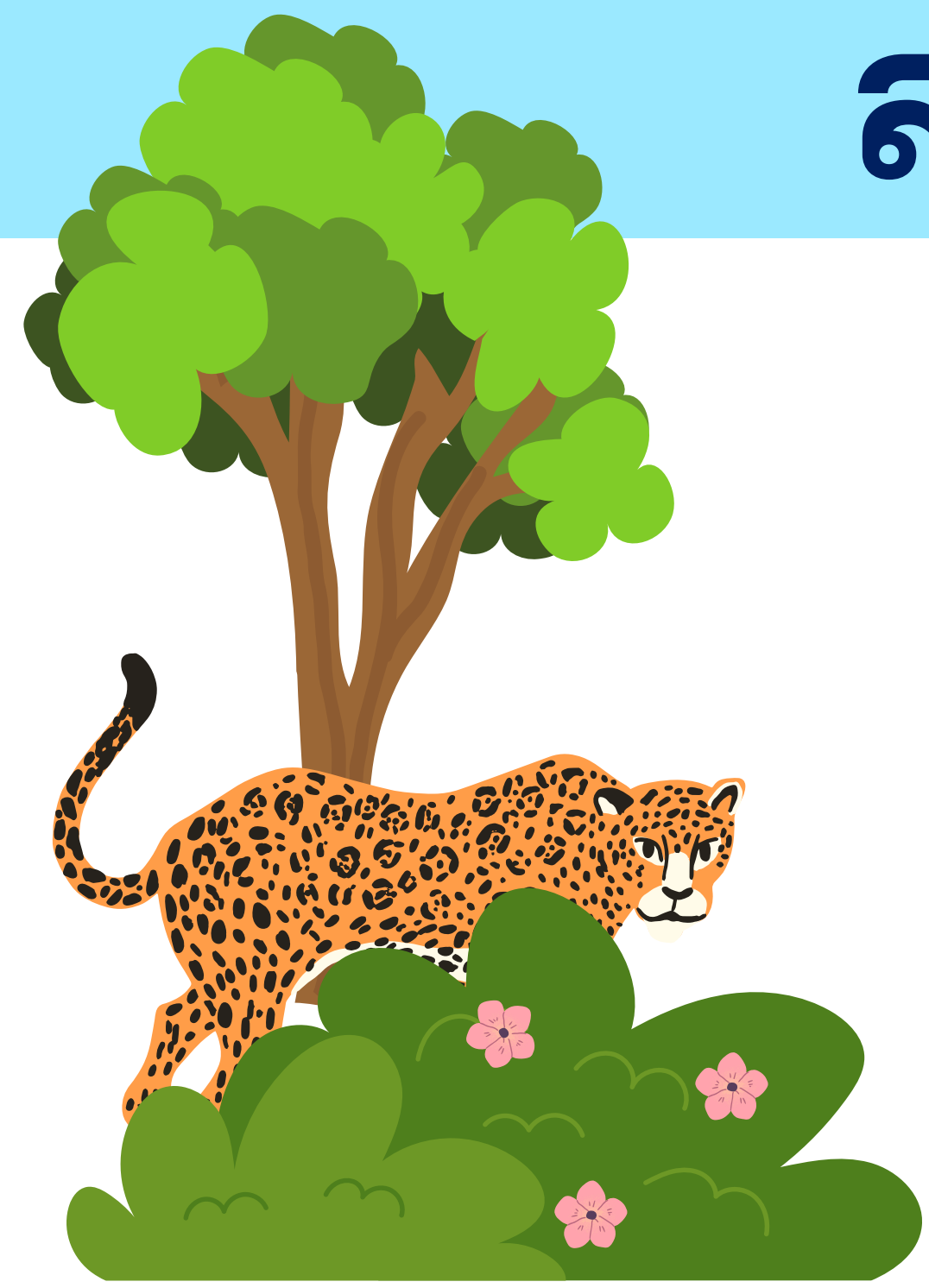
3

คำปฏิญาณ กฏ
และคติพจน์
ของลูกเสือสามัญ

สาระการเรียนรู้

1. | คำปฏิญาณของลูกเสือ
2. | กฎของลูกเสือ
3. | คติพจน์ของลูกเสือ

1

คำปฏิญาณของลูกเสือ

คำปฏิญาณของลูกเสือทุกระดับมีอยู่ 3 ข้อ ซึ่งการกล่าวคำปฏิญาณแต่ละข้อจะต้องขึ้นต้นด้วยคำว่า ดวยเกียรติของขา ขาสัญญาวา.....

ข้อ 1

ขาจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ 3

ขาจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

ข้อ 2

ขาจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

2

กฎของลูกเสือ

ข้อ 1

ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้

ข้อ 3

ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น

ข้อ 5

ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย

ข้อ 2

ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และซื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ

ข้อ 4

ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก

ข้อ 6

ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์

ข้อ 7

ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิตามารดาและผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ

ข้อ 8

ลูกเสือมีใจร่าเริงและไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก

ข้อ 9

ลูกเสือเป็นผู้มัธยัสถ์

ข้อ 10

ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ

กุศลกรรมบท 10

กายกรรม 3 อย่าง ไตแก

1. การเว้นจากการฆ่าสัตว์
2. การเว้นจากการลักทรัพย์
3. การเว้นจากการประพฤตินิन्दในกาม

วจีกรรม 4 อย่าง ไตแก

1. การเว้นจากการพูดเท็จ
2. การเว้นจากการพูดส่อเสียด
3. การเว้นจากการพูดคำหยาบ
4. การเว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ

มโนกรรม 3 อย่าง ไตแก

1. ไม่อยากได้ของเขา
2. ไม่พยาบาทปองร้ายเขา
3. เห็นชอบตามคลองธรรม

3

คติพจน์ของลูกเสือ

คติพจน์ทั่วไปของลูกเสือไทยทั้งหมด คือ **เสียชีพ อย่าเสียสัตย์ (Better Die Than Lie)** ส่วนคติพจน์ของลูกเสือวิสามัญ คือ **บริการ**

❖ เสียชีพ อย่าเสียสัตย์ ❖

การยึดมั่นปฏิบัติตามสิ่งที่ได้ พูดยุติ
เพราะการที่พูดสิ่งใดไปแล้ว ปฏิบัติตามนั้น
ได้ ก็จะเป็นการสร้าง ความน่าเชื่อถือให้แก
ตนเอง ให้ผู้อื่นเคารพ เลื่อมใสและศรัทธา

❖ บริการ ❖

เป็นหัวใจของลูกเสือวิสามัญที่จะ
ต้องเป็นผู้มีเมตตา กรุณา ให้ความ ช่วย
เหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ และพร้อมที่
จะให้บริการทุกคน อยู่เสมอ

การปฏิบัติตามคติพจน์ทั้ง 2 ประการ จะทำให้ลูกเสือเป็นผู้นำที่ดีของสังคมเป็นพลเมืองดีของชาติ และเป็นผู้นำพาประเทศชาติไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทเรียนที่

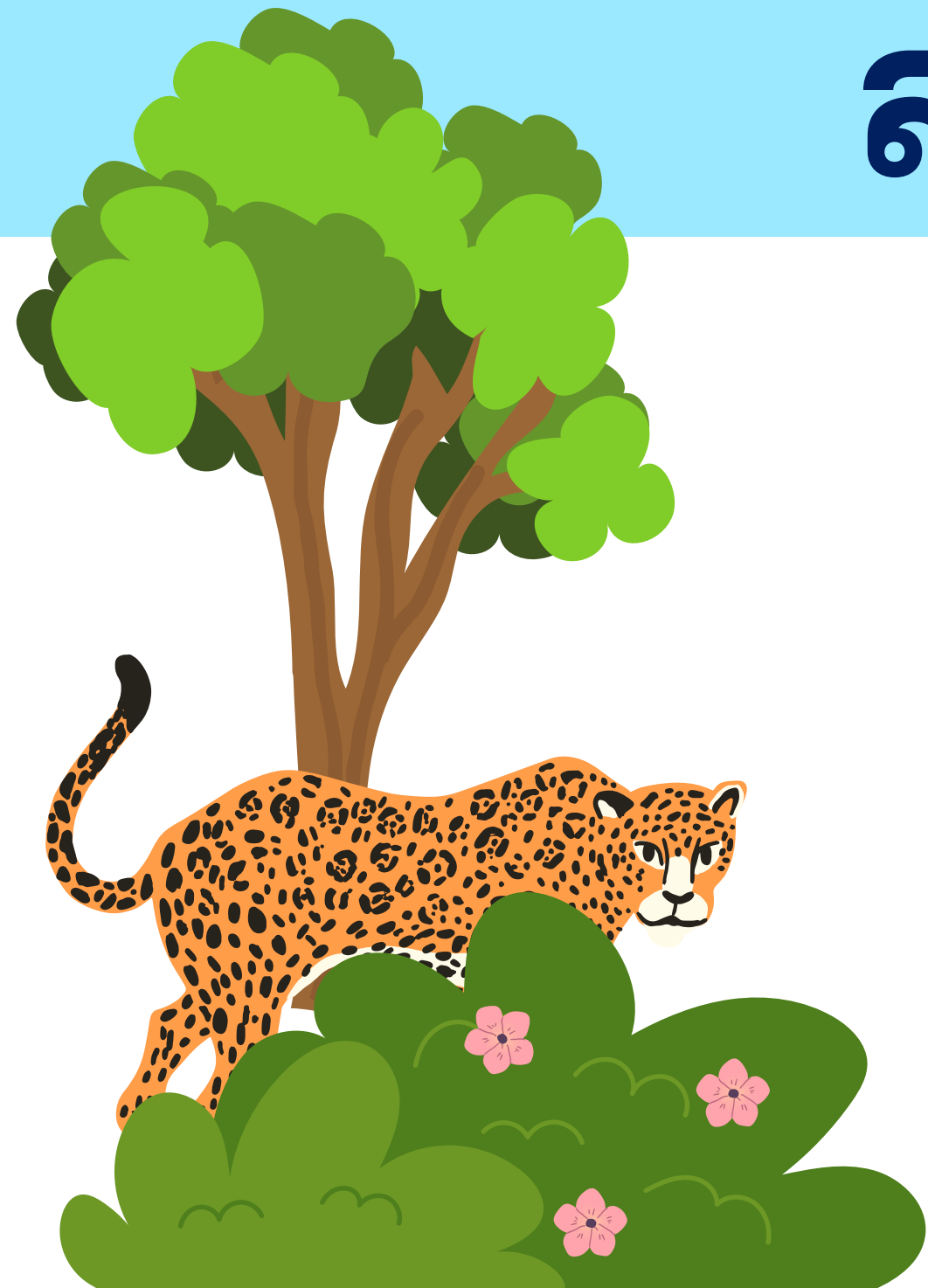
4

ระเบียบบแถว 1

สาระการเรียนรู้

1. | วัตถุประสงค์การฝึกกระเบียบแถว
2. | การเตรียมการฝึกและขั้นตอนท่าที่จะฝึก
3. | สัญญาณมือในการเรียกแถว
4. | การฝึกกระเบียบแถวเป็นรายบุคคล

1

วัตถุประสงค์การฝึกระเบียบแถว

1. เพื่อฝึกให้ลูกเสือเป็นผู้มีระเบียบวินัยอันดีงาม
2. เพื่อฝึกให้ลูกเสีอรูจักฟังคำสั่งและปฏิบัติตามใดโดยถูกต้อง
3. เพื่อฝึกให้ลูกเสือมีความอดทน เพื่อที่จะสามารถบำเพ็ญตนให้ประโยชน์ตามลักษณะของลูกเสือได้
4. เพื่อให้ลูกเสือเป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์แข็งแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ สามารถเคลื่อนไหวได้ อย่างคล่องแคล่วองไว
5. เพื่อก่อให้เกิดความสามัคคีพร้อมเพรียงกันในหมู่ลูกเสือ
6. เพื่อฝึกความสามารถในการเป็นผู้นำและผู้ตามใดอย่างมีประสิทธิภาพ

2

การเตรียมการฝึกและขั้นตอนท่าที่จะฝึก

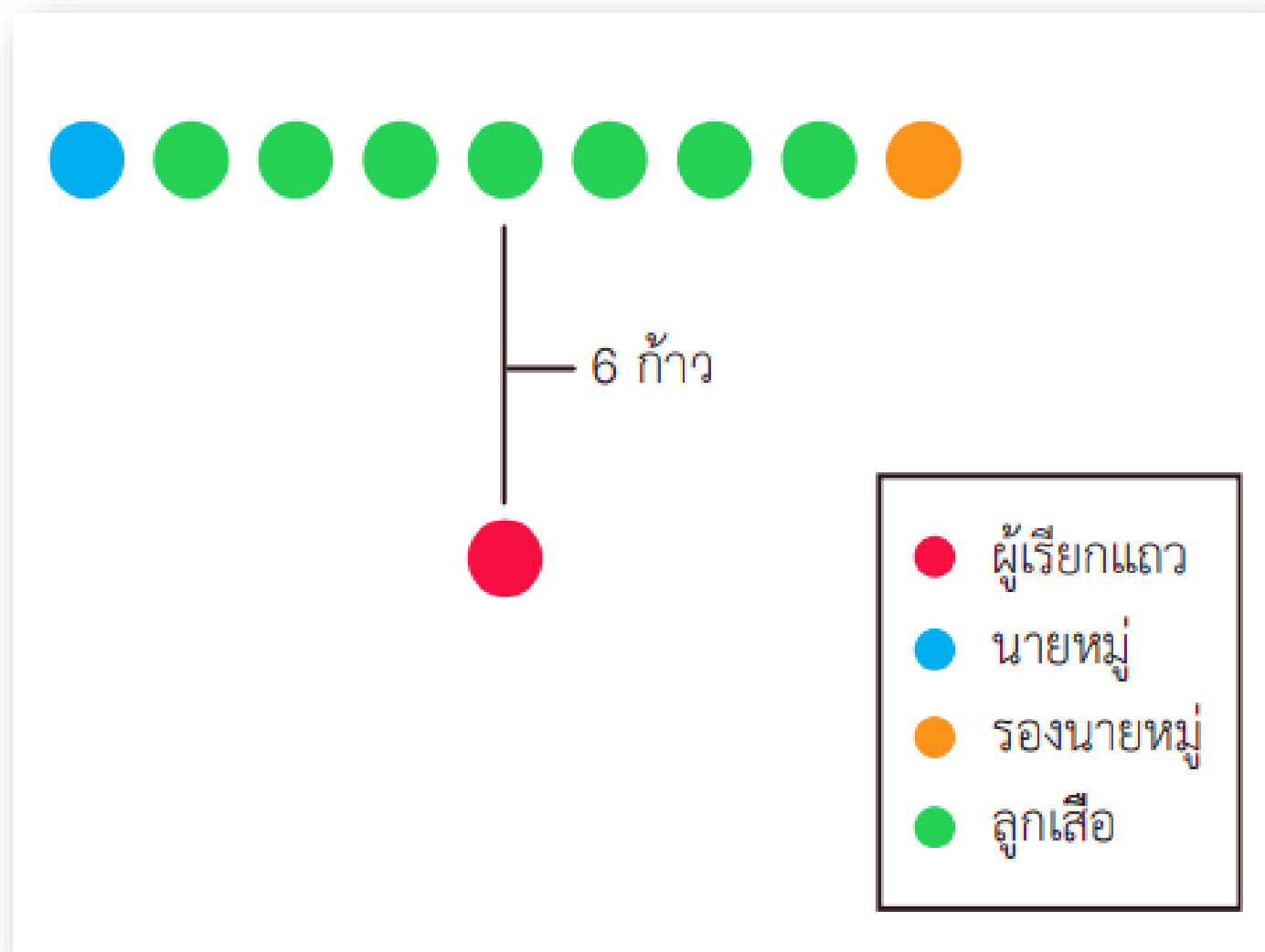
1. | **ตัวครูฝึก** โดยปกติจะคัดเลือกจากนายหมู่หรือรองนายหมู่ลูกเสือ ซึ่งได้ผ่านการฝึกระเบียบแถวมาแล้วเป็นอย่างดี และได้รับการทบทวนความรู้ในการฝึกทุกท่าที่กำหนดไว้ในแบบฝึกระเบียบแถว จนสามารถทำหน้าที่เป็นครูฝึกได้
2. | **เครื่องมือเครื่องใช้ในการฝึก** เช่น ไม้ง่าม
3. | **สถานที่ที่ใช้ในการฝึก** ควรเป็นสถานที่ที่ไม่รกรุงรัง เปนที่ราบเรียบ
4. | **กำหนดการฝึกและตารางการฝึกประจำวัน**
5. | **วิธีการฝึก** หมายถึง วิธีการที่จะปฏิบัติตั้งแต่ต้นจนจบของทุกครั้งที่มีการฝึกระเบียบแถว

3

สัญญาณมือในการเรียกแถว

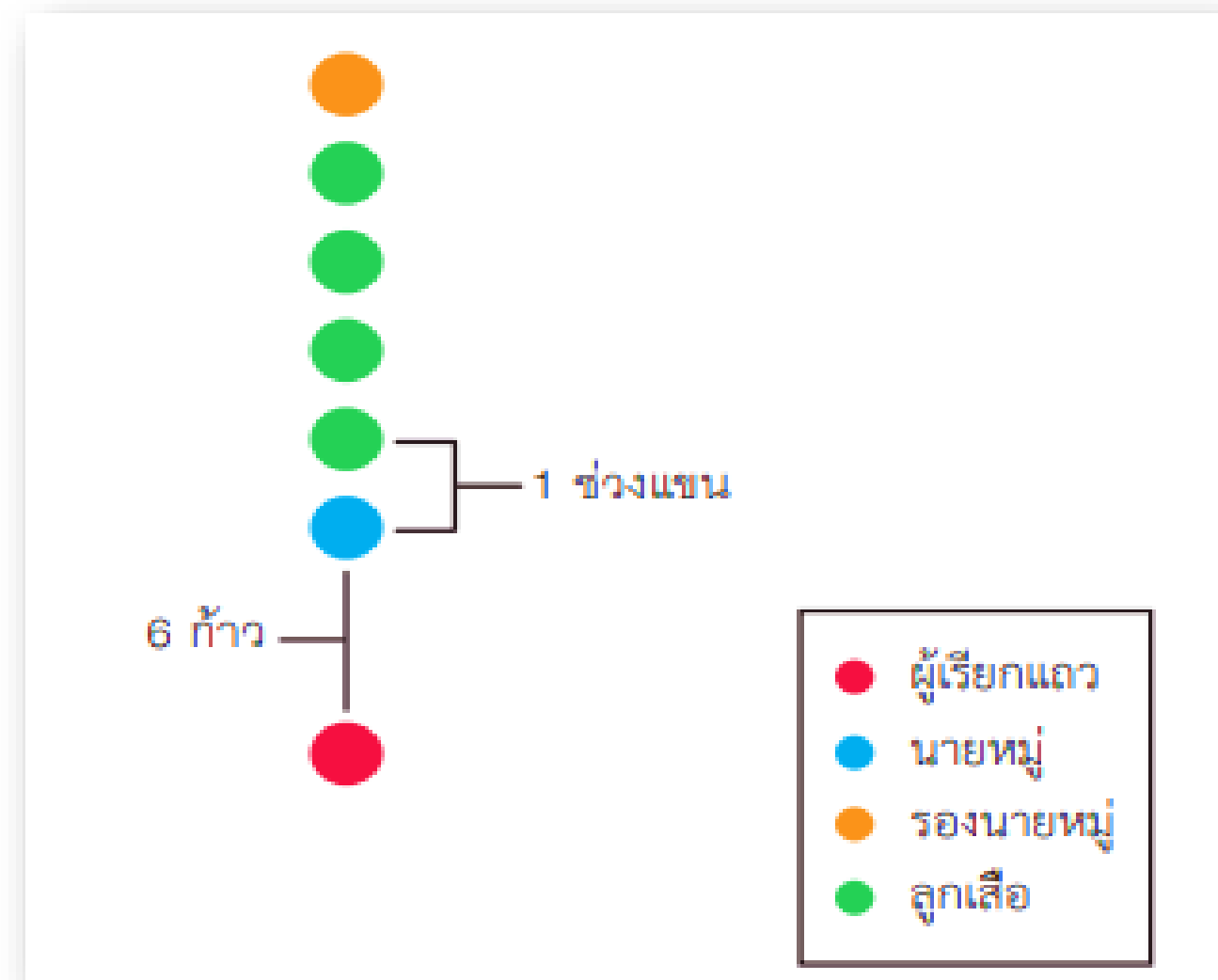
1

แถวหน้ากระดานแถวเดียว

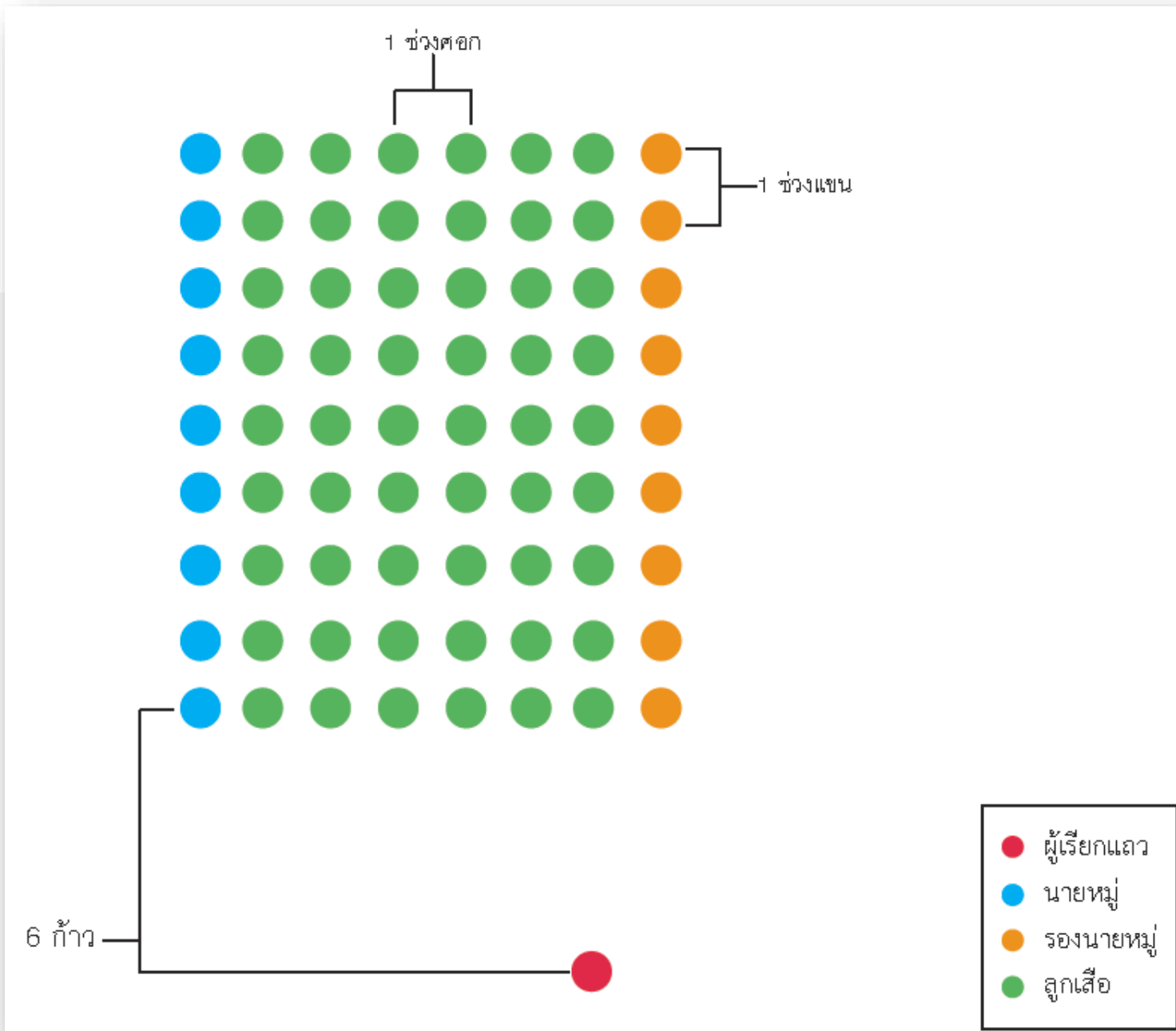
2

แถวตอนเรียงหนึ่ง

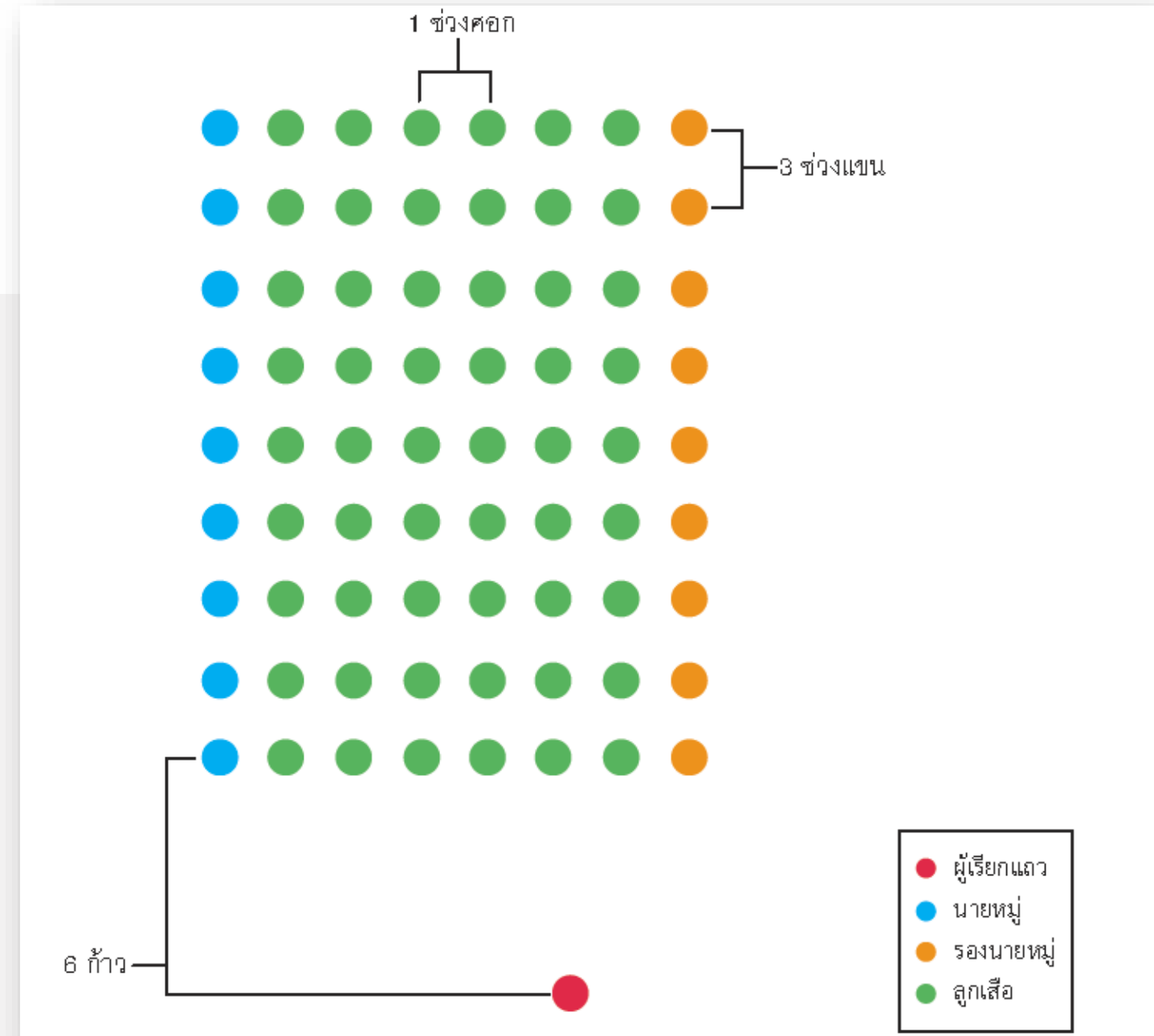
3

แถวหน้ากระดานหมูปิดระยะ

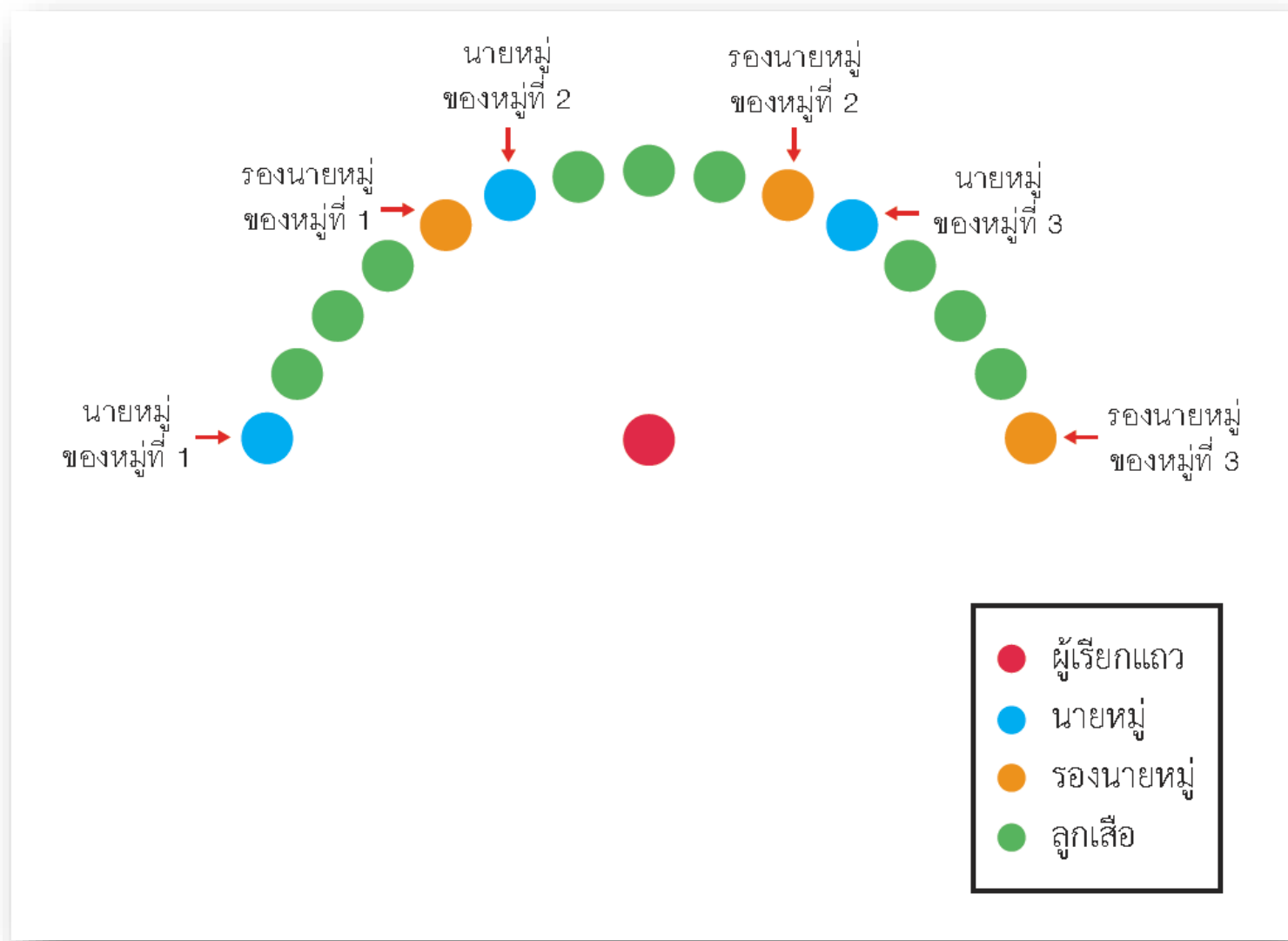
4

แถวหน้ากระดานหมูเปิดระยะ

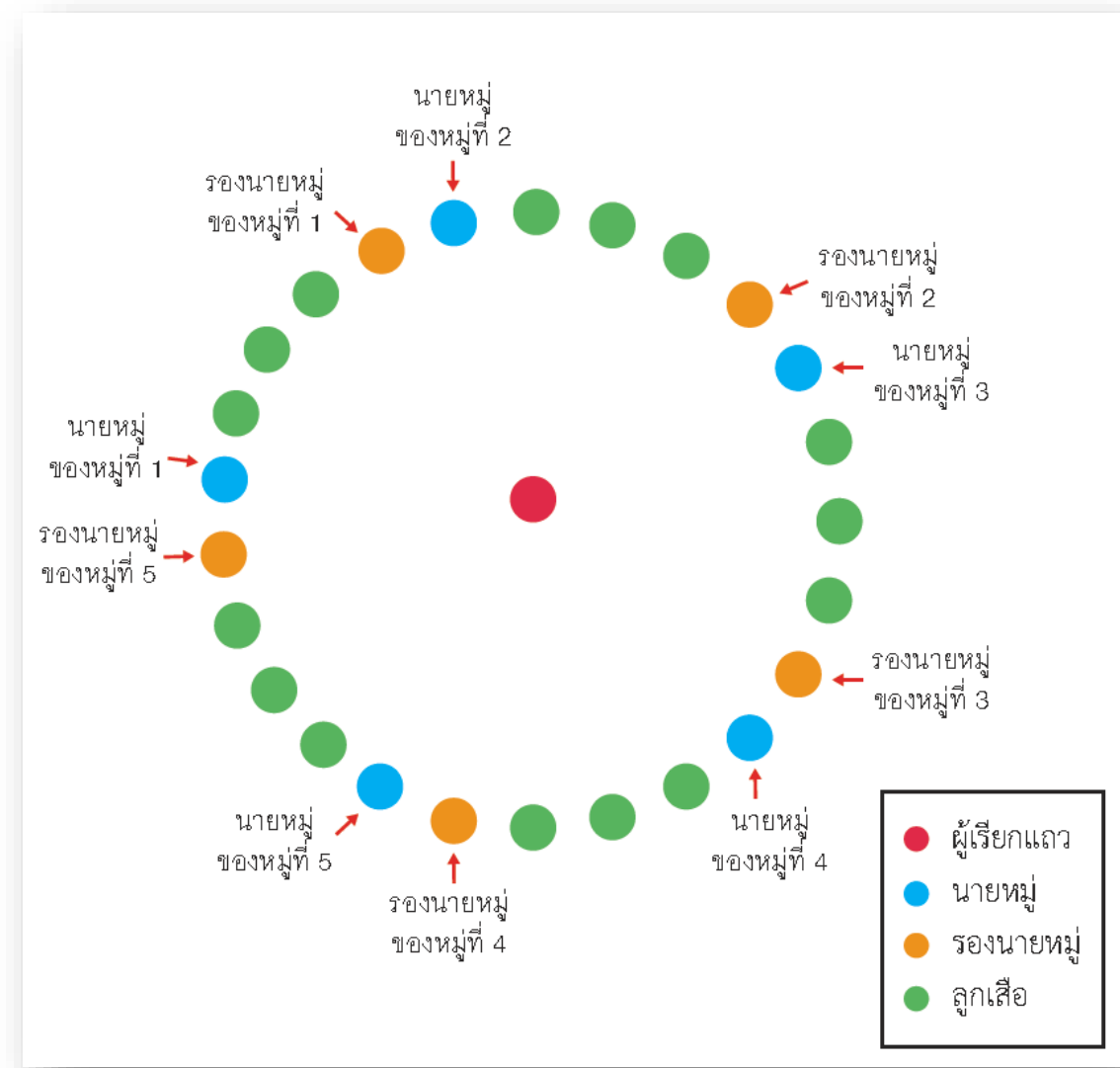
5

แถวครึ่งวงกลมหรือเกือกม้า

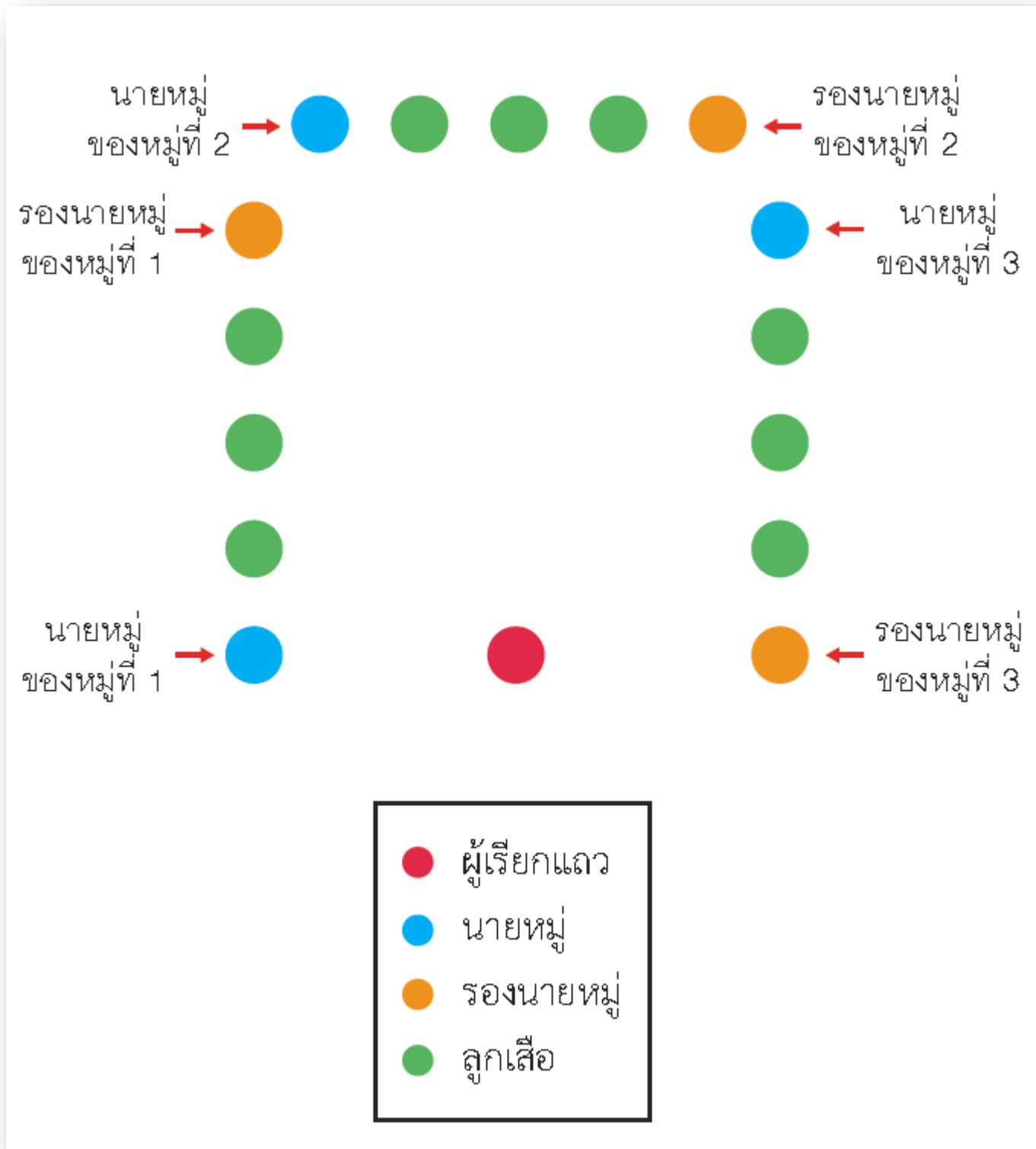
6

แถววงกลม

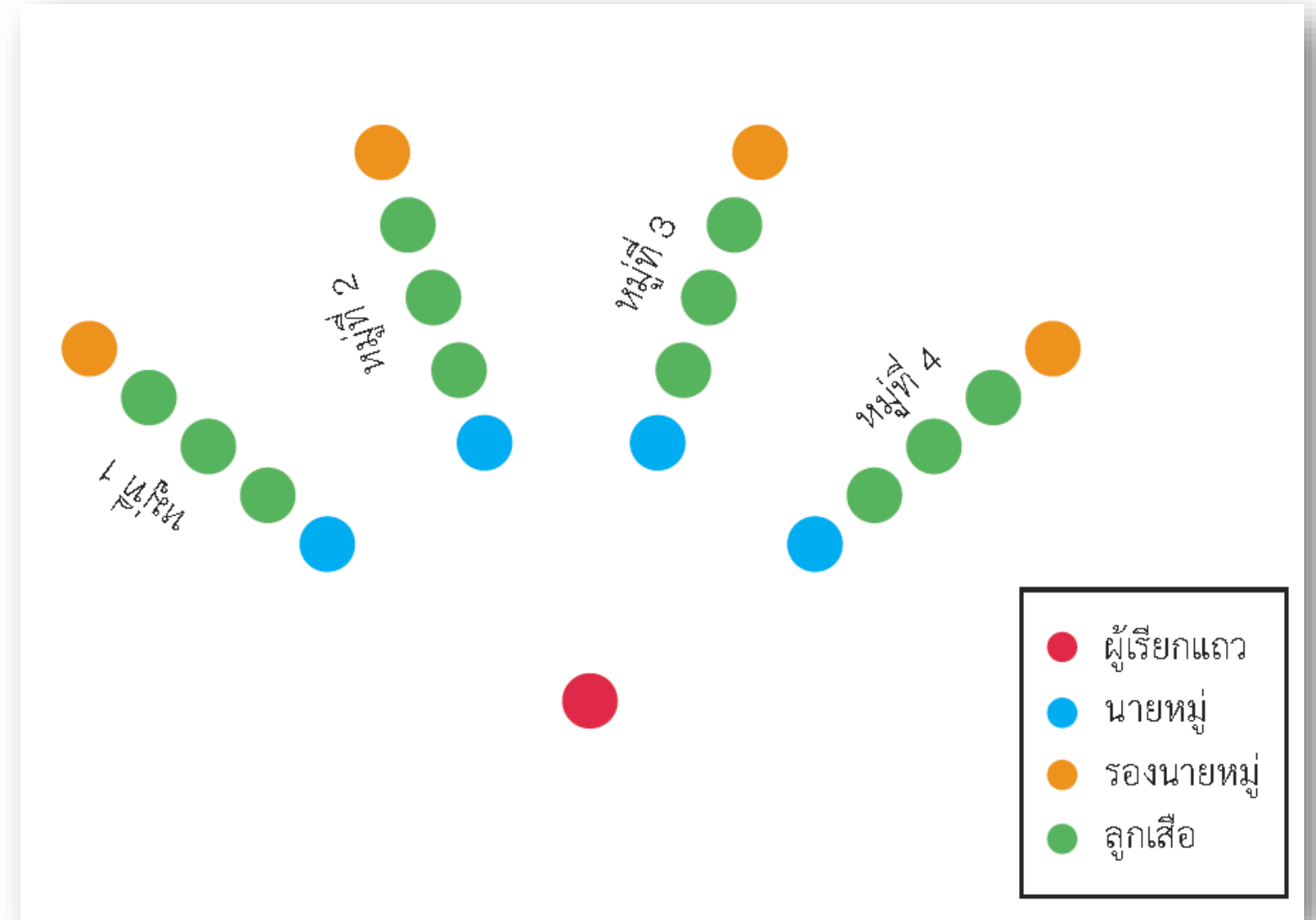
7

แถวสี่เหลี่ยมเปิดด้านหนึ่ง

8

แถวรัศมี

3

การฝึกแถวเป็นรายบุคคล

การฝึกท่ามือเปล่า

1. | ท่าตรง

การปฏิบัติ ยืนให้ส้นเท้าชิดและอยู่ในแนวเดียวกัน ปลายเท้าแบะ ออกข้างละเท่า ๆ กัน ทำมุมกันประมาณ 45 องศา เข่าเหยียดตรงและ บีบเข้าหากัน ลำตัวยืนตรง ออกผาย ไหล่เสมอกัน แขนทั้งสองเหยียดตรง ข้างลำตัว พลิกศอกไปข้างหน้าเล็กน้อยจนไหล่ตั้ง นิ้วมือเหยียดและชิดกัน นิ้วกลางติดขาตรงกึ่งกลางประมาณแนวตะเข็บกางเกง เปิดฝ่ามือเล็กน้อย ลำคอยืดตรง ตามองตรงไปข้างหน้า น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าทั้งสองเท่า ๆ กันและนิ่ง

2. | ท่าพัก

2.1 พักตามปกติ

คำบอก พัก

การปฏิบัติ หย่อนเข่าขวาก่อน ต่อกันไปจึงหย่อนและเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายและเปลี่ยนเข่าพักได้ตามสมควร แต่เท้าทั้งสองอยู่กับที่ห้ามพุด เมื่อได้ยินคำบอก “**แถว**” ให้ยืดตัวขึ้นและจัดทุกส่วนของร่างกายให้อยู่ในท่าที่ตรง นอกจากเข่าขวา และเมื่อได้ยินคำว่า “**ตรง**” ให้กระตุกเข่าขวาโดยเร็วและแข็งแรงกลับไปอยู่ในท่าตรง

2.2 พักตามระเบียบ

คำบอก ตามระเบียบ-พัก

การปฏิบัติ แยกเท้าซ้ายออกไปทางด้านซ้ายประมาณ 30 เซนติเมตร หรือประมาณเกือบครึ่งก้าวปกติอย่างแข็งแรง พร้อมกับจับมือไขว้หลังให้หลังมือเข้าหาตัว มือขวาทับมือซ้าย นิ้วหัวแม่มือขวาจับหัวแม่มือซ้าย หลังมือซ้ายแนบติดลำตัวในแนวกึ่งกลางหลัง และอยู่ใต้เข็มขัดเล็กน้อย ขาทั้งสองตั้งน้ำหนักตัวอยู่ บนเท้าทั้งสองเท่า ๆ กันและนิ่ง เมื่อได้ยินบอกว่า “**แถว-ตรง**” ให้ชักเท้าซ้ายชิดเท้าขวาอย่างแข็งแรง พร้อมกับมือทั้งสองข้างกลับไปอยู่ในลักษณะท่าตรงตามเดิม

2.3 พักตามสบาย

คำบอก ตามสบาย-พัก

การปฏิบัติ หย่อนเข่าขวาก่อนเช่นเดียวกับ “พัก” แล้วจึงเคลื่อนไหวร่างกายตามสบายและพูดคุยกันได้ แต่เท้าข้างหนึ่งต้องอยู่กับที่ ถ้าไม่ได้รับอนุญาตให้นั่งจะนั่งไม่ได้ เมื่อได้ยินคำบอก “แถว-ตรง” ให้ปฏิบัติอย่างเดียวกับท่าพักตามปกติ

2.4 พักนอกแถว

คำบอก พักแถว

การปฏิบัติ ต่างคนต่างแยกออกจากแถวทันที แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงนั้น และไม่ทำเสียงอีกทีก เมื่อได้ยินคำบอก “แถว” ให้รีบกลับเข้ามาเข้าแถวตรงที่เดิมโดยเร็วในรูปแถวเดิมเมื่อจัดแถวเรียบร้อยแล้วให้อยู่ในท่าตรงจนกว่าจะมีคำสั่งต่อไป

3. | ทำเคารพ

3.1 วันทยหัตถ์

ก) การหัดขึ้นต้น

คำบอก วันทยหัตถ์ และมือลง

การปฏิบัติ ยกมือขวาขึ้นโดยเร็วและแข็งแรง จัดนิ้วอย่างเดียวกับท่ารหัส

ลูกเสือใช้ปลายนิ้วแตะขอบล่างของหมวกก่อนไปข้างหน้าเล็กน้อยในแนวทางตาขวา มือเหยียดตรงตามแนวแขนขวาที่เอว นิ้วเหยียดตรงและเรียงชิดกัน ข้อมือไม่หัก เปิดฝ่ามือประมาณ 30 องศา แขนขวาที่เอวบนยื่นไปทางข้างอยู่ประมาณแนวไหล่ เมื่ออยู่ในที่แคบให้ลดข้อศอกลงได้ตามความเหมาะสม ร่างกายส่วนอื่นต้องไม่เสียลักษณะ ท่าตรง เมื่อได้ยินคำบอก **“มือลง”** ให้ลดมือลงในท่าตรงโดยเร็วและแข็งแรง

ข) เมื่อมีผู้รับการเคารพ

คำบอก ทางขวา (ทางซ้าย, ตรงหน้า) วันทยหัตถ์

การปฏิบัติ สะบัดหน้าไปยังผู้รับการเคารพ พร้อมกับยกมือทำวันทยหัตถ์

ก่อนถึงผู้รับการเคารพ 3 ก้าว ตามองจับผู้รับการเคารพ และหันหน้าตามจนผู้รับการเคารพผ่านพ้นไปแล้ว 2 ก้าว ให้สะบัดหน้ากลับพร้อมกับลดมือลง ถ้าผู้รับการเคารพอยู่ตรงหน้าก็ปฏิบัติโดยไม่ต้องสะบัดหน้า

วันทยหัตถ์

วันทยหัตถ์เมื่อมีผู้รับการเคารพ

3.2 แลขวา แลซ้าย

คำบอก แลขวา (ซ้าย) - ทำ

การปฏิบัติ สะบัดหน้าไปทางขวา (ซ้าย) ประมาณกึ่งขวา (ซ้าย) ก่อนถึงผู้รับการเคารพ 3 ก้าว ตามองจับผู้รับการเคารพ หันหน้าตามจนผู้รับการเคารพผ่านพ้นไปแล้ว 2 ก้าว แล้วสะบัดหน้ากลับที่เดิม

แลขวา

แลซ้าย

4. | ทำหันอยู่กับที่

4.1 ขวาทัน

คำบอก ขวา-หัน

การปฏิบัติ ทำเป็น 2 จังหวะ คือ

จังหวะที่ 1 : เปิดปลายเท้าขวา และยกส้นเท้าซ้าย แล้วให้หันตัวไปทางขวาจนได้ 90 องศา หมุนเท้าทั้งสองไป โดยให้ส้นเท้าและปลายเท้าซึ่งเป็นหลักนั้นติดอยู่กับพื้น น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าขวา ขาซ้ายเหยียดตึง ปิดส้นเท้าซ้ายออกข้างนอกพอดี

จังหวะที่ 2 : ชักเท้าซ้ายมาชิดเท้าขวาในลักษณะท่าตรงโดยเร็วและแข็งแรง

ขวาทัน

ซ้ายหัน

4.2 ซ้ายหัน

คำบอก ซ้าย-หัน

การปฏิบัติ ทำเป็น 2 จังหวะ อย่างเดียวกับขวาหัน โดยเปลี่ยนคำว่า ขวา เป็น ซ้าย

4.3 กลับหลังหัน

คำบอก กลับหลังหัน

การปฏิบัติ ทำเป็น 2 จังหวะ คือ

จังหวะที่ 1 : ทำเช่นเดียวกับท่าขวาหันจังหวะที่ 1 แต่หันเลยไปจนกลับหน้าเป็นหลังครบ 180 องศา และให้ปลายเท้าหยุดอยู่ข้างหลังเฉียงซ้ายไปประมาณครึ่งก้าว และในแนวสันเท้าขวา

จังหวะที่ 2 : ทำเช่นเดียวกับท่าขวาหันจังหวะที่ 2

4.4 กึ่งขวา (ซ้าย)-หัน

คำบอก กึ่งขวา (ซ้าย)-หัน

การปฏิบัติ ทำ เป็น 2 จังหวะ

เหมือนกับการท่าขวาหัน ซ้ายหัน แต่หันไปเพียง

45 องศา

กลับหลังหัน

5. | ท่าเดิน

5.1 เดินตามปกติ

คำบอก หน้า-เดิน

การปฏิบัติ

โน้มน้ำหนักตัวไปข้างหน้าพร้อมกับก้าวเท้าซ้ายออกเดินก่อน ขาเหยียดตึงปลายเท้าจุ่ม ส้นเท้าสูงจากพื้นประมาณ 1 คืบ เมื่อจะวางเท้าและก้าวหน้าต่อไป ให้โน้มน้ำหนักตัวไปข้างหน้า ตบเต็มฝ่าเท้าอย่างแข็งแรง ทรงตัวและศีรษะอยู่ในท่าตรงแกว่งแขนตามธรรมดา เฉียงไปข้างหน้าและข้างหลังพองาม งอข้อศอกเล็กน้อย เมื่อแกว่งแขนไปข้างหน้า และเหยียดแขนตรงเมื่อแกว่งแขนไปข้างหลัง หันหลังมือออกนอกตัว แขนให้นิ้วมือเรียงชิดติดกัน

ท่าเดิน

5.2 ซอยเท้า

คำบอก ซอยเท้า-ท่า

การปฏิบัติ

เมื่อหยุดอยู่กับที่ ถ้าได้ยินคำบอกท่า “**ซอยเท้า-ท่า**” ให้ยกเท้าขึ้นลงสลับกันอยู่กับที่ ตามจังหวะการเดินในครั้งนั้น โดยยกเท้าซ้ายขึ้นก่อนและให้สูงจากพื้นประมาณ 1 คืบ ลักษณะมือและการแกว่งแขนคงเหมือนท่าเดิน

6. | ทำหยุด

คำบอก แถว-หยุด

การปฏิบัติ ในขณะที่กำลังเดินตามปกติเมื่อได้ยินคำบอก “แถว-หยุด” ไม่ว่าจะเท้าข้างใดข้างหนึ่งจะตกถึงพื้นก็ตาม ให้ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะ คือ จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าต่อไปอีก 1 ก้าว จังหวะที่ 2 ชักเท้าหลังไปชิดเท้าหน้าในลักษณะท่าตรงอย่างแข็งแรง

7. | ทำวิ่ง

7.1 การวิ่ง

คำบอก หน้า-วิ่ง

การปฏิบัติ ออกวิ่งด้วยเท้าซ้ายก่อนวางปลายเท้าลงบนพื้น งอเข่าเล็กน้อยโน้มตัวไปข้างหน้า ขาหลังไม่ต้องเหยียดตึง ปลายเท้ายกสูงขึ้นจากพื้นพอสมควร พร้อมกันนั้นยกมือขึ้นเสมอราวนม กำมือ และหันฝ่ามือเข้าหาตัว ยืดอกและศีรษะตั้งตรง ขณะวิ่งแกว่งแขนทิ้งอตามจังหวะก้าวได้พอสมควร

ทำวิ่ง

7.2 การหยุด

คำบอก แถว-หยุด

การปฏิบัติ เมื่อสิ้นคำบอก โดยเท้าใดตกถึงพื้นก็ตาม ให้คงวิ่งด้วยอาการ
ยังตัวต่อไปข้างหน้าอีก 3 ก้าว และทำท่าหยุดเช่นเดียวกับการหยุดในเวลาเดิน

ท่าแถวหยุด

8. | ท่าหันหลังในเวลาเดิน

8.1 ขวาหัน

คำบอก ขวา-หัน

การปฏิบัติ ให้บอกคำว่า “ขวา” และ “หัน” เมื่อเท้าขวาจดถึงพื้นใน
ลำดับติดต่อกันให้ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะดังนี้

จังหวะที่ 1 : ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าในแนวปลายเท้าขวาประมาณครึ่งก้าว
พร้อมกับบิดปลายเท้าให้ไปทางกึ่งขวาด้วย ขณะเดียวกันยกส้นเท้าขวา และหมุนตัว
ด้วยสะโพกโดยใช้ปลายเท้าทั้งสองเป็นหลักไปทางขวาจนได้ 90 องศา

จังหวะที่ 2 : ก้าวเท้าขวาออกเดินต่อไป ตามจังหวะการเดินเดิมไปในทิศทาง
ใหม่โดยต่อเนื่อง

ท่าหันเวลาเดิน

8.2 ซ้ายหัน

คำบอก ซ้าย-หัน

การปฏิบัติ ใช้คำบอกกว่า “*ซ้าย*” และ “*หัน*” เมื่อเท้าซ้ายจดถึงพื้นในระดับติดต่อกัน ปฏิบัติเป็น 2 จังหวะ เช่นเดียวกับขวาหัน โดยเปลี่ยนคำว่าขวาเป็นซ้ายเท่านั้น

8.3 กลับหลังหัน

คำบอก กลับหลัง-หัน

การปฏิบัติ ใช้คำบอกกว่า “*กลับหลัง*” และ “*หัน*” เมื่อเท้าซ้ายจดถึงพื้นในลำดับติดต่อกันปฏิบัติเป็น 3 จังหวะ ดังนี้

จังหวะที่ 1 : ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า 1 ก้าว

จังหวะที่ 2 : ชักเท้าซ้ายไปข้างหน้าเฉียงขวา และตกลงกับพื้นด้วยปลายเท้า ในแนวทางขวาของปลายเท้าขวา เล็กน้อยพอเข้าซ้ายติง แล้วยกส้นเท้าขวาและหมุนตัวด้วยสะโพก โดยใช้ปลายเท้าทั้งสองไปข้างหลังจนได้ 180 องศา ขณะหมุนตัวนิ้วมือทั้งสองติดอยู่กับข้างขา

จังหวะที่ 3 : ก้าวเท้าซ้ายออกเดินพร้อมกับยกมือและแกว่งแขนตามจังหวะของท่าเดินครั้งนั้นต่อไป

๑. | ทำหันในเวลาวิ่ง

9.1 ขวา (ซ้าย) หัน

คำบอก ขวา (ซ้าย)-หัน

การปฏิบัติ ใช้คำบอกว่า “*ขวา (ซ้าย)*” และ “*หัน*” เมื่อเท้าขวา (ซ้าย) จดถึงพื้น

การปฏิบัติเป็น 4 จังหวะ ดังนี้

จังหวะที่ 1 : ก้าวเท้าซ้าย (ขวา) ไปข้างหน้า 1 ก้าวเพื่อยั้งตัว

จังหวะที่ 2 : ก้าวเท้าขวา (ซ้าย) ไปข้างหน้าอีก 1 ก้าว พร้อมกับหมุนตัวไปทางกึ่งขวา (ซ้าย)

จังหวะที่ 3 : ก้าวเท้าซ้าย (ขวา) ไปอยู่หน้าปลายเท้าขวา (ซ้าย) พร้อมกับหมุนตัวไปทางขวา (ซ้าย) จนได้ 90 องศาจากทิศทางเดิม

จังหวะที่ 4 : ก้าวเท้าขวา (ซ้าย) ออกวิ่งต่อไปตามจังหวะเดิม

ทำหันเวลาวิ่ง

9.2 กลับหลังหัน

คำบอก กลับหลัง-หัน

การปฏิบัติ ใช้คำบอกกว่า “กลับหลัง” และ “หัน” เมื่อเท้าซ้ายจดพื้นในลำดับติดต่อกัน ปฏิบัติเป็น 4 จังหวะ ดังนี้

จังหวะที่ 1 : ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า 1 ก้าว เพื่อยั้งตัว

จังหวะที่ 2 : ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าอีก 1 ก้าว พร้อมกับหมุนตัวไปทางขวาประมาณ 90 องศา

จังหวะที่ 3 : ก้าวเท้าขวาไปอยู่หน้าปลายเท้าซ้าย พร้อมกับหมุนตัวไปทางขวาอีกประมาณ 90 องศา จากทิศทางเดิม

จังหวะที่ 4 : ก้าวเท้าซ้ายออกวิ่งต่อไปตามจังหวะเดิม

กลับหลังหันเวลาวิ่ง

10. | การนับ

คำบอก นับ

การปฏิบัติ ลูกเสือคนที่อยู่หัวแถว สะบัดหน้าไปทางซ้ายพร้อมกับ **นับหนึ่ง** แล้วสะบัดหน้ากลับมาอยู่ในท่าตรง โดยเร็ว ลูกเสือคนอื่น ๆ นับเรียงไปตามลำดับเช่นเดียวกับคนหัวแถว เว้นคนอยู่ท้ายแถวให้สะบัดหน้ามาทางขวา

คำบอก นับสอง (สาม... ฯลฯ)

การปฏิบัติ ลูกเสือนับตามจำนวนที่บอกเริ่มจากหัวแถว เช่นเดียวกับการนับตามธรรมดา เช่น นับสอง ลูกเสือก็นับ หนึ่ง สอง หนึ่ง สอง เรียงต่อไปตามลำดับจนสุดแถว

11. | ท่าถอดหมวก

คำบอก ถอดหมวก

การปฏิบัติ

ก) แบนมือซ้ายและงอศอกจนแขนท่อนล่างได้ฉากกับแขนท่อนบน นิ้วหัวแม่มือตั้งขึ้นข้างบนพร้อมกันนั้นใช้มือขวาจับที่ กะบังหน้าหมวก (หมวกทรงกลมที่มีกะบังหน้าหมวก, หมวกทรงหม้อตาล) จับที่ปีกหมวกด้านหน้า (หมวกปีกกว้างพับข้าง และไม่พับข้าง) จับที่หมวกด้านขวา (หมวกทรงอ่อน) จับที่ขอบหมวกด้านหน้า (หมวกกะลาสี)

ข) ถอดหมวกออกจากศีรษะ วางครอบหัวแม่มือซ้ายให้หน้าหมวกหันไปทางขวา ขอบหมวกด้านนอกอยู่ระหว่าง นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้

ค) ลดมือขวาลงมาอยู่ในท่าตรง พร้อมมือซ้ายจับหมวกด้วยนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วอื่นทั้งสี่

คำบอก สวมหมวก

การปฏิบัติ

- ก) ใช้มือขวาจับหมวกที่อยู่ในมือซ้ายเช่นเดียวกับการถอดหมวก
- ข) ยกหมวกขึ้นสวมศีรษะ อาจใช้มือซ้ายช่วยจัดหมวกก็ได้
- ค) ลดมือทั้งสองลงมาอยู่ในท่าตรงอย่างแข็งแรง

ถอดหมวก

สวมหมวก

12. | การถวายราชสดุดี

คำบอก ถอดหมวก, นั่ง

การปฏิบัติ เมื่อสั่ง “*ถอดหมวก*” เว้นระยะไว้พอสมควร เมื่อลูกเสือทุกคนถอดหมวกเรียบร้อยแล้ว ให้สั่ง “*นั่ง*” เมื่อลูกเสือได้ยินคำสั่งว่า “*นั่ง*” ให้ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าครึ่งก้าว ก้มเข้าขวา ลง ตั้งเข้าซ้าย นั่งลงบนส้นเท้าขวา มือขวาแบคว่าวางลงบนเข่าขวา มือซ้ายที่ถือหมวกวางพาดบนเข่าซ้าย และตั้งฉากกับเข่าซ้าย

เมื่อร้องเพลงราชสดุดีให้ก้มหน้าเล็กน้อย และให้เงยหน้าขึ้นตามเดิมเมื่อเพลงจบ เมื่อสั่งว่า “*ลุก*” ให้ลูกเสือลุกขึ้นโดยดึงเท้าซ้ายที่ก้าวออกไปกลับมาชิดเท้าขวา และเมื่อสั่ง “*สวมหมวก*” ให้ลูกเสือนำหมวกโดยเร็ว แล้วอยู่ในท่าตรง

13. | การถอดหมวกเพื่อสวดมนต์-สงบนิ่ง

13.1 หมวกทรงกลม มีกะบังหน้าหมวก ใช้มือขวาจับกะบังหน้าหมวก แล้วถอดหมวกพร้อมกับยกมือซ้ายขึ้นมาประกบกับมือขวาในท่าพนมมือ ให้ด้านในของหมวกหันไปทางซ้าย หน้าหมวกอยู่ด้านบน กะบังหมวกอยู่ระหว่างฝ่ามือทั้งสอง และหนีบหมวกไว้ เวลาสงบนิ่งให้ลดมือขวาที่ถือกะบังหมวกไปอยู่กึ่งกลางลำตัว วางฝ่ามือซ้ายทับลงบนหลังมือขวา ก้มหน้าเล็กน้อย

13.2 หมวกปีกกว้าง พับข้าง ใช้มือขวาจับที่ปีกหมวกด้านหน้า แล้วถอดหมวกพร้อมกับยกมือซ้ายขึ้นมาประกบมือขวาในท่าพนมมือ ให้ด้านในของหมวกหันไปทางซ้าย ดอกจันหันไปด้านหน้าให้ปีกหมวกอยู่ระหว่างฝ่ามือทั้งสองและหนีบหมวกไว้ เวลาสงบนิ่งให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับหมวกทรงกลม

13.3 หมวกทรงอ่อน ใช้มือขวาจับที่หมวกด้านขวาแล้วถอดหมวก พร้อมกับยกมือซ้ายขึ้นมาประกบมือขวาในท่าพนมมือ ให้ด้านในของหมวกหันไปทางซ้าย หน้าหมวกหันเข้าหาตัว ให้หมวกอยู่ระหว่างฝ่ามือทั้งสองและหนีบหมวกไว้ เวลาสงบนิ่งให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการถือหมวกชนิดอื่น ๆ

กลับหลังหันเวลาวิ่ง

14. | การหมอบ

14.1 หมอบ

คำบอก หมอบ

การปฏิบัติ

ก) ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าประมาณ 1 ก้าว
น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าทั้งสอง แขนทั้งสองยังอยู่ที่เดิม

ข) ทรวดตัวคุกเข่าขวา และเข้าซ้ายตามลำดับ
ลงจุดพื้น พร้อมกับก้มตัวลงไปข้างหน้าและเหยียด
แขนทั้งสอง ใช้มือยันพื้นเพื่อรับน้ำหนักตัว แล้ว
เหยียดขาขวาตั้ง เหยงหน้า ตามองไปข้างหน้า

ค) เหยียดเท้าซ้ายให้ส้นเท้าชิดกัน ลดตัวลง
นอนราบกับพื้น งอแขน แล้วใช้นิ้ว มือขวามาทับนิ้ว
มือซ้าย ฝ่ามือทั้งสองข้างคว่ำลงกับพื้น แนวกึ่งกลาง
ระหว่างมือทั้งสองอยู่ประมาณหน้าผากกางศอกทั้งสอง
ออกเต็มที่ ทำศีรษะให้ต่ำและเงยหน้า

14.2 ลุก

คำบอก ลุก

การปฏิบัติ

ก) ชักมือทั้งสองเข้าหาตัว พร้อมกับยันพื้นยกตัวขึ้น แล้ว
ชักเท้าขวาคุกเข่า

ข) คุกเข่าซ้าย แล้วยกตัวขึ้นโดยเร็ว และนำมือทั้งสองมา
ไว้ข้างขา

ค) ชักเท้าขวามาชิดเท้าซ้าย ต่อไปอยู่ในลักษณะท่าตรง
ถ้าเป็นการเคลื่อนที่ในภูมิประเทศ หรือจะต้องเดินต่อไป ไม่ต้องชัก
เท้าขวาชิด คือ เมื่อยืนขึ้นแล้วออกเดินได้เลยทีเดียว

ท่าหมอบ-ลุกขึ้น

บทเรียนที่

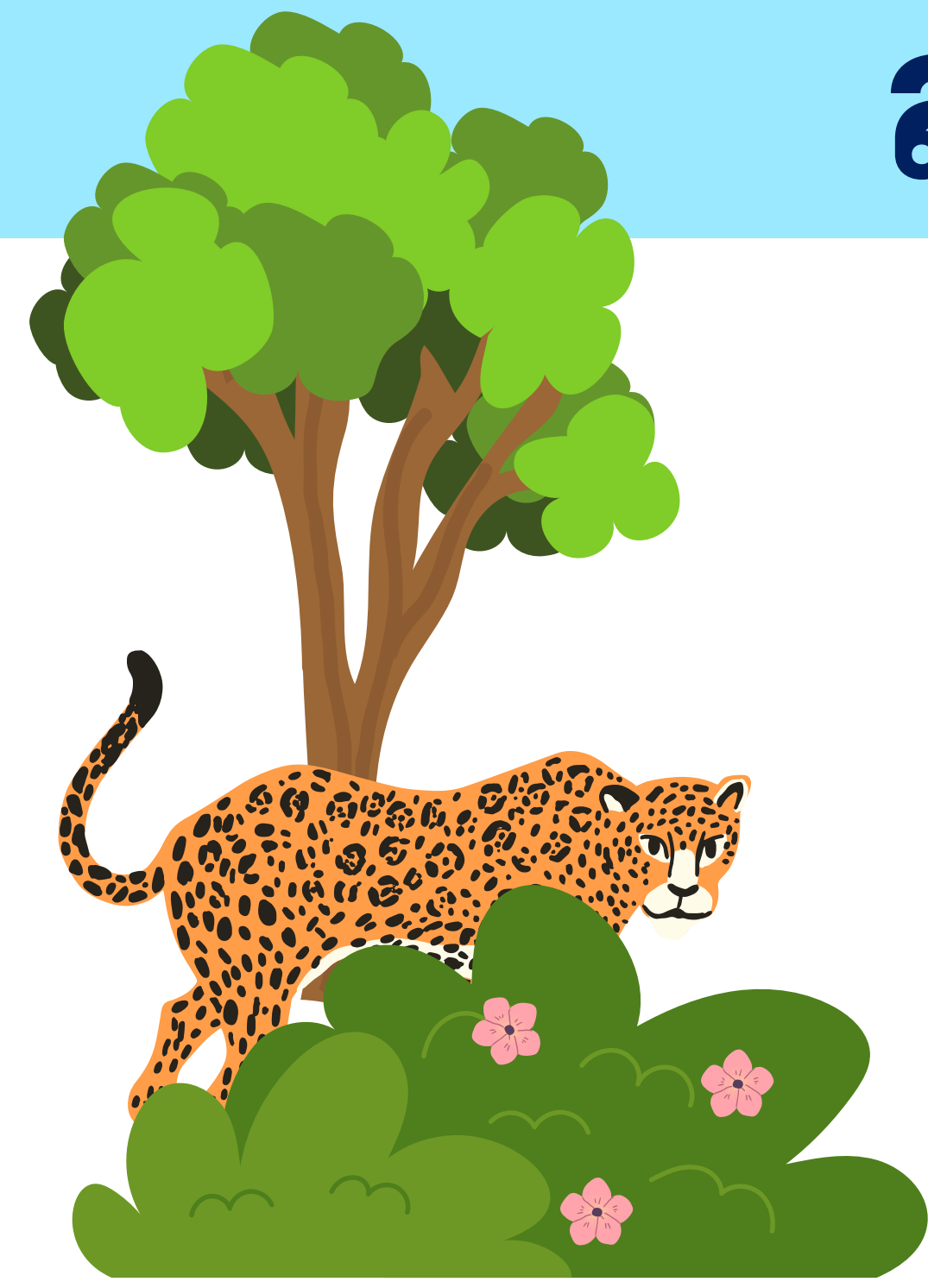
5

ระเบียบบงแถว 2

สาระการเรียนรู้

-
1. | การฝึกบุคคลทำถืออาวุธ
 2. | การใช้ไม้ง่ามป้องกันตัว
 3. | การฝึกกระเบียดบแถวเป็นหมู่
 4. | การศึกษาระเบียดบแถวของกอง
 5. | การสวนสนาม

1

การฝึกบุคคลทำถืออาวุธ

ท่าตรง-พัก

ท่าตรง และท่าพักในเวลาถือไม้ง่าม เหมือนกับท่ามือเปล่าโดยไม้ง่ามอยู่ในท่าเรียบ อาวุธ คือ ลูกเสืออยู่ในท่าตรงถือไม้ง่ามด้วยมือขวา สันไม้ง่ามอยู่ประมาณโคนนิ้วก้อยเท้าขวา ไม้ง่ามอยู่ในระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้ นิ้วหัวแม่มือจับไม้ง่ามชิดขวา นิ้วอื่นอีก 4 นิ้ว จับไม้ง่ามเฉียงลงไปเบื้องล่าง นิ้วเรียงชิดกัน ปลายไม้ง่ามอยู่ในร่องไหล่ขวา ลำไม้ง่ามตั้งตรง แขนบลำตัว

ท่าตรงเมื่อถืออาวุธ

ท่าพักตามระเบียบ

ท้าวันทยาวุธ-เรียบอาวุธ

ท้าวันทยาวุธ เป็นท่าแสดงความเคารพ ใช้คำบอกวา **“วันทยา-วุธ”** ให้ลูกเสือทำจังหวะเดียวโดยยกแขนซ้ายขึ้นมาเสมอแนวไหล่ ศอกงอไปข้างหน้าให้ตั้งฉากกับลำตัว ฝ่ามือแบคว่ำรวบนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วก้อยจกดกัน คางเหลือ้นิ้วชี้ นิ้วกลาง และนิ้วนางเหยียดตรงและชิดกัน ให้ข้างปลายนิ้วชี้แตะะไม้่ง่ามในร่องไหล่ขวา

เมื่อเลิกทำความเคารพใช้คำบอก **“เรียบ-อาวุธ”** ให้ลูกเสือลดแขนซ้ายลงมาอยู่ที่เดิมโดยเร็ว

ท่าแบกอาวุธ-เรียบอาวุธ

ท่าแบกอาวุธ

ไซค์ำบอกว่า “แบก-อาวุธ” ไหลูกเลื่อทำเปน 2 จังหวะ

ท่าเรียบอาวุธ

ไซค์ำบอวก “เรียบ-อาวุธ” ไหลูกเลื่อทำเปน 3 จังหวะ

ทาถอดหมวก-สวมหมวก

ทาถอดหมวก

ใช้คำบอก “*ถอดหมวก*” ทำเป็นจังหวะเดียว

ทาสวมหมวก

ใช้คำบอก “*สวมหมวก*” ไหลูกเสื่อใช้มือขวานำหมวกในมือซ้ายมาสวม โดยใช้มือซ้ายช่วยดวย

ท่าหันและการเคลื่อนที่ในเวลาถือไม้ง่าม

ท่าหันในเวลาถือไม้ง่าม ใช้คำบอกและปฏิบัติเหมือนท่าอยู่กับที่มือเปล่า ถ้าหันในขณะที่ไม้ง่ามอยู่ในท่าเรียบอาวุธเพื่อให้การหันสะดวก ขณะหันต้องยกไม้ง่ามในมือขวาให้พ่นพื่นเล็กน้อย เมื่อหันเสร็จแล้วลดมือขวาลงให้ไม้ง่ามจดพื่น การเคลื่อนที่ในเวลาถือไม้ง่ามเหมือนกับการเคลื่อนที่มือเปล่าทั้งในการใช้คำ บอกและปฏิบัติ ตามปกติเมื่อจะให้เคลื่อนที่ผู้ควบคุมแถวต้องบอกให้แบกอาวุธเสียก่อน แล้วจึงสั่งให้เดินแบกอาวุธอยู่ในแถวควบคุม เมื่อจะทำความเคารพผู้ควบคุมแถวบอก **“แลขวา (ซ้าย)-ท่า”** ให้ลูกเสือหันหน้าไปยังผู้รับการเคารพ แขนกว้างตามปกติและรักษาท่าแบกอาวุธไว้คงเดิม เมื่อพ่นผู้รับการเคารพแล้วหันหน้าแลตรง

ท่าหมอบ-ลุก

ท่าหมอบในขณะถือไม้ง่าม ใช้คำบอก “หมอบ”

เมื่อบอกว่า “ลุก” ให้ลุกเสื่อทำกลับกัน

2

การใช้ไม้ง่ามป้องกันตัว

วัตถุประสงค์ในการฝึก

- เพื่อให้ลูกเล็อรุจกวิธีใช้อาวุธป้องกันตัวเมื่อมีเหตุจำเป็น
- เพื่อให้เกิดความชำนาญและความมั่นใจในการใช้ไม้ง่ามในการป้องกันตัว

การใช้ไม้งามในทาท่าง ๆ

ท่าแทง

1

แทงไกล

ไซแทงเมื่อที่หมายอยู่ห่างจาก ผู้แทงประมาณ 3 ก้าว คำบอกให้ไซคำว่า **แทงไกล-แทง**

2

แทงใกล้

ไซแทงเมื่อที่หมายอยู่ห่างจากผู้แทงประมาณ 2 ก้าว ไซคำบอกวา **แทงใกล้-แทง**

3

แทงเสีย

ไซแทงในระยะประชิด คือ ตั้งแต่ระยะต่ำกว่า 1 ก้าว ที่หมายแทงมักไซที่ไต่คางหรือที่ลำคอ คำบอกให้ไซวา **แทงเสีย-แทง**

เตรียมแท่ง

แท่งไกล

แทงเสย

เตรียมแทงเสย

ทำปัด

1) **ปัดขวา-ปัด** ให้เหยียดแขนซ้ายเบนไม้ง่ามไปทางขวาโดยแรง อย่าพลิกข้อมือและอย่าให้ตัวเคลื่อนที่ตามไม้ง่ามไป แล้วนำไม้ง่ามกลับไปอยู่ในท่าเตรียมแทง

2) **ปัดซ้าย-ปัด** ทำเหมือนปัดขวา แต่เบนไม้ง่ามไปทางซ้าย การปัดนี้จะปัดสูงต่ำเพียงไรยอมแล้วแต่อาวุธของคู่ต่อสู้ที่แทง ฟัน หรือตีมา

3

การฝึกระเบียบแถวเป็นหมู่

การฝึกแถวชิด

1) แถวตอนเรียงหนึ่ง รองนายหมู่ลูกเสือเป็นหลัก อยู่หน้านายหมู่ลูกเสือ 6 ก้าว ลูกเสืออื่น ๆ เข้าแถวซ้อน กันไปข้างหลังในแนวตั้ง ยืนตรงคอคนหน้าระยะต่อ 1 ก้าว

2) แถวหน้ากระดานแถวเดี่ยว รองนายหมู่ลูกเสือ เป็นหลักอยู่หน้านายหมู่ลูกเสือ 6 ก้าว ลูกเสืออื่น ๆ เข้า ประจําที่ทางซ้ายของหลัก เรียงตามลำดับตำแหน่งจาก ขวามา ซ้ายระยะเคียง 1 ก้าว

● การเข้าแถวและการจัดแถว

- เมื่อจะให้เขาแถวตอนเรียงหนึ่ง นายหมู่ลูกเสือใช้คำบอกวา “*ตอนเรียงหนึ่ง มาหาข้าพเจ้า*”
- เมื่อจะให้เขาแถวหน้ากระดาน ซึ่งมีเฉพาะหน้ากระดานแถวเดียว อยู่กับที่ ใช้คำบอกวา “*แถวหน้ากระดาน มาหาข้าพเจ้า*”
- ถ้าจะให้หมู่จัดแถวหน้ากระดานปดระยะใช้คำบอกวา “*แถวหน้ากระดานปดระยะ มาหาข้าพเจ้า*”

● การเคลื่อนที่และการเปลี่ยนรูปแถว

แต่ละหุ่ยอมเคลื่อนที่เป็นแถวตอนเรียงหนึ่ง การเคลื่อนที่ด้วยแถวหน้ากระดานนั้น ใช้เป็นบางโอกาสและเป็นการชั่วคราว สำหรับแถวหน้ากระดานปดระยะใช้ในคราวที่มีการเดินสวนสนาม การเปลี่ยนรูปแถวของหมู่ นั้นโดยปกติใช้วิธีเรียกแถวใหม่ ซึ่งเป็นวิธีที่สะดวกและรวดเร็ว เช่น หมู่อยู่ในแถวหน้ากระดานประสงค์จะให้เป็นแถวตอนเรียงหนึ่ง อยู่กับที่ นายหมู่ลูกเสือเรียก “*ตอนเรียงหนึ่ง มาหาข้าพเจ้า*” ลูกเสือก็เข้าแถวใหม่ดังกล่าวมาแล้ว เมื่อจะเคลื่อนที่ให้สั่ง “*ตอนเรียงหนึ่ง ตามข้าพเจ้า*” นายหมู่ลูกเสือเคลื่อนที่นำแถวลูกเสือ ซึ่งจัดแถวใหม่ ออกเคลื่อนที่ตามไปทันที

● การเปลี่ยนทิศหน้าแถว

2) ชี้ทิศทางให้แล้วใช้คำบอก หน้า (กิ่งขวา-กิ่งซ้าย) ที่หมาย

นายหมู่ลูกเสือต้องการจะให้เปลี่ยนหน้าแถวขณะเคลื่อนที่ไปในทิศทางใด แทนที่จะสั่งเลี้ยวขวา (ซ้าย) อย่างที่กล่าวมาแล้ว จะกำหนดที่หมายโดยชี้ทิศทาง แล้วบอกตำแหน่งที่หมายก็ได้ เช่น เมื่อชี้แล้วบอกว่า “**หน้า-ที่หมาย ต้นโพธิ์**” คนหลักเลี้ยวไปตามทิศทางที่นายหมู่ลูกเสือชี้ แล้วลูกเสืออื่น ๆ ก็เคลื่อนตามไปยังที่หมายข้างหน้า

ถ้าต้องการให้ลูกเสือเปลี่ยนทิศทางโดยรวดเร็วก็เติมคำว่า “**วิ่ง**” ต่อท้ายคำบอก เช่น “**กิ่งขวาที่หมายเนิน ดิน-วิ่ง**” ลูกเสือเคลื่อนที่ให้หน้าแถวตรงที่หมายกิ่งขวาโดยเร็วแล้วเดินต่อไป

การเปลี่ยนทิศหน้าแถว

1) บอกเลี้ยวขวา (ซ้าย) หรือเลี้ยวขวา (ซ้าย) กลับหลัง

ถ้าอยู่กับที่เมื่อได้ยินคำบอก “**เลี้ยวขวา (ซ้าย) - หน้าเดิน (วิ่ง)**” ให้ลูกเสือออกเดิน (วิ่ง) เลี้ยวไปปีกที่เป็นหลักในการเลี้ยว (เลี้ยวขวา ได้แก่ ปีกขวา, เลี้ยวซ้าย ได้แก่ ปีกซ้าย) ซอยเท้า ปีกตรงกันข้ามเดิน (วิ่ง) เต็มก้าว ลูกเสืออื่น ๆ เดิน (วิ่ง) ก้าวสั้นลงตามระยะใกล้ชิดกับคนหลัก ขณะเลี้ยวรักษาระยะเคียงให้ถูกต้อง โดยถือแนวหน้าแถวของคนหลักเป็นสำคัญ เมื่อเลี้ยวไปทางขวา (ซ้าย) เป็นมุม 90 องศาแล้ว ลูกเสือแนวหน้าเดินตรงออกไป

ในเวลาเคลื่อนที่บอก “**เลี้ยวขวา (ซ้าย) ทำปีกขวา (ซ้าย)**” เป็นหลักในการเลี้ยวเหมือนในเวลาอยู่กับที่และเมื่อดับหน้าเลี้ยวไปทางขวา (ซ้าย) เป็นมุม 90 องศาแล้ว ลูกเสือแนวหน้าเดิน (วิ่ง) ตรงออกไป

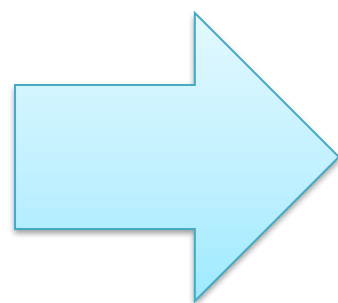
เลี้ยวขวา (ซ้าย) กลับหลัง ถ้าแถวอยู่กับที่ให้บอกแถวเคลื่อนที่เสียก่อน โดยบอก “**หน้า-เดิน (วิ่ง)**” แล้วจึงสั่ง เลี้ยวขวา (ซ้าย) กลับหลัง ลูกเสือปฏิบัติตามที่ได้กล่าวมาแล้ว เมื่อหน้าแถวเลี้ยวไปสู่ทิศตรงข้ามแล้ว ลูกเสือเดิน (วิ่ง) ต่อไปเอง

4

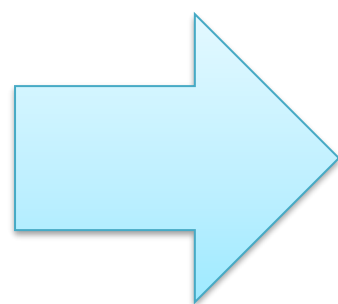
การศึกษาระเบียบแถวของกอง

การฝึกแถวชิด

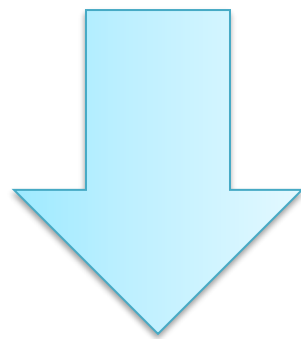
แถวตอนเรียงสามของกอง

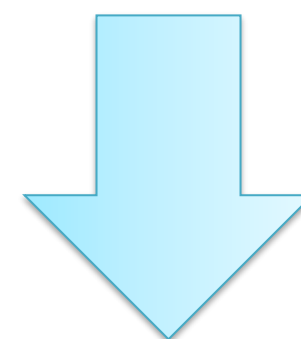
แถวตอนเรียงสอง

แถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ

แถวหน้ากระดานหมู่เปิดระยะ

ขบวนเดินทาง

ตามปกติกองใช้แถวตอนเรียงสาม หรือเรียงสอง เมื่อเดินตามสบายให้รองผู้กำกับลูกเสืออยู่ขวาแนวหลังของกอง และออกจากที่ประจำเป็นครั้งคราว เพื่อตรวจตราลูกเสือ เมื่อกองเดินเข้าระเบียบ รองผู้กำกับลูกเสือก็เข้าประจำหน้าที่ของตน

การเข้าแถวและการจัดแถว

กองเข้าแถวเป็นแถวตอนหรือแถวหน้ากระดาน ทั้งการจัดแถวและการเลิกแถวอย่างเดียวกัน เมื่อกองจัดแถวเป็นแถวหน้ากระดาน 3 แถว หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 ตั้งแถวตามที่กล่าวไว้ และนายหมู่ลูกเสือเข้าประจำปีกขวา หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 4 เข้าแถวข้างหลังหมู่ที่ 1 เป็นแถวที่ 2 และหมู่ที่ 5 หมู่ที่ 6 เป็นแถวที่ 3 ตามลำดับ นายหมู่ลูกเสือตรวจตราการจัดแถวเมื่อจำเป็นด้วยเสียงค่อย ๆ จัดแถวเสร็จแล้วรองผู้กำกับลูกเสือบอก “**นิ่ง**”

การรวมและการขยายอาวุธ

ในแถวหน้ากระดาน ลูกเล็กรวมอาวุธเมื่ออยู่ในรูปแถวหน้ากระดาน โดยแต่ละหมู่รวมอาวุธไว้ข้างหน้าหมู่ของตน เมื่อมีคำสั่งว่า **“รวมอาวุธ”** ให้ลูกเล็กรวมอาวุธที่ 2 และคนที่ 3 ก้าวออกมาข้างหน้า 1 ก้าว แล้วสอดไม้ง่ามเข้าด้วยกัน หน้าหมู่ของตน ลูกเล็กรวมอาวุธที่ 4 เอาไม้ง่ามสอด ลูกเล็กรวมอาวุธอื่น ๆ ในหมู่ฟังไม้ง่ามฝาก และนายหมู่ลูกเล็กรวมอาวุธหรือรองนายหมู่ลูกเล็กรวมอาวุธที่ปฏิบัติหน้าที่แทนฟังไม้ง่ามฝากเป็นคนสุดท้ายกับกระโຈມของหมู่

การปฏิบัติของกองแถว

การปฏิบัติของกองแถวตอน

กองแถวตอนทำท่าหัน เคลื่อนที่และทำไม้ง่ามเช่นเดียวกับการฝึกเป็นบุคคล

การปฏิบัติของกองแถวหน้ากระดาน

กองแถวหน้ากระดานทำท่าหันและทำท่าอาวุธเป็นแถวชิดเช่นเดียวกับการฝึกเป็นบุคคล

การเปลี่ยนรูปแถวและการเปลี่ยนทิศหน้าแถว

● กองแถวตอนจัดเป็นแถวหน้ากระดาน โดยเปลี่ยนทิศหน้าแถว

- 1) กองตอนเรียงสาม อยู่กับที่จัดเป็นแถวหน้ากระดานด้วยการบอก “ซ้าย (ขวา)-หัน”
- 2) กองกำลังเดินเป็นแถวตอนเรียงสาม หยุดเป็นแถวหน้ากระดานโดยบอกให้ “ซ้าย (ขวา)-หัน”
ในเวลาเดิน ถ้าจะให้หยุดก็บอกให้หยุดเสียก่อนบอกหัน หรือจะบอกหันเสียก่อนบอกหยุดก็ได้
- 3) กองกำลังเป็นแถวตอนเรียงสาม หยุดเป็นแถวหน้ากระดาน หันหน้าไปในทิศทางเดิม โดยรองผู้กำกับลูกเสือบอกเปลี่ยนทิศให้เลี้ยวไปทางขวาก่อน แล้วจึงบอก “หยุด”

● กองแถวหน้ากระดานเปลี่ยนเป็นแถวตอนโดยเปลี่ยนทิศหน้าแถว

- 1) กองแถวหน้ากระดาน 3 แถว จัดเป็นแถวตอนเรียงสาม ทางขวา (ทางซ้าย) โดยสั่ง “ขวา (ซ้าย) -หัน”
- 2) จัดแถวตอนเรียงสาม ไปข้างหน้า โดยบอกให้หันไปทางขวา ให้ออกเดิน แล้วเปลี่ยนทิศเลี้ยวไปทางซ้าย

ชบวนเดินทาง

สำหรับการฝึกประจำวันหรือในโอกาสที่ผู้บังคับบัญชาอยู่ห่างไกลลูกเสือ ใช้สัญญาณประเภทอื่น
ไม่สะดวกก็ใช้สัญญาณนกหวีดแทนคือ

- 1) หวีดยาว 1 ครั้ง (___) ถ้าเคลื่อนที่ให้หยุด ถ้าหยุดอยู่เตือน เตรียมตัวหรือคอยฟังคำสั่ง
- 2) หวีดยาว 2 ครั้ง (___) เดินต่อไป เคลื่อนที่ต่อไป ทำงานต่อไป
- 3) หวีดสั้น 1 ครั้ง, หวีดยาว 1 ครั้ง สลับกันไป (___) เกิดเหตุ
- 4) หวีดสั้น 3 ครั้ง หวีดยาว 1 ครั้ง ติดต่อกันไป (___, ___) เรียกนายหมู่ มารับคำสั่ง
- 5) หวีดสั้นติดกันหลาย ๆ ครั้ง (___) ประชุม, รวม

หมายเหตุ เมื่อจะใช้สัญญาณ (2) (3) (4) หรือ (5) ให้ใช้สัญญาณ (1) ก่อนทุกครั้ง

5

การสวนสนาม

ขั้นตอนพิธีทบทวนคำปฏิญาณและสวนสนามลูกเสือ

● การจัดเตรียมสถานที่ ในการประกอบพิธีทบทวนกล่าวคำปฏิญาณและสวนสนาม

ธงที่ 1 ธงเตรียมทำเคารพอยู่ห่างจากผู้รับการเคารพไปทางซ้ายมือของผู้รับการเคารพ 20 ก้าว

ธงที่ 2 ธงเริ่มทำความเคารพอยู่ห่างจากผู้รับการเคารพไปทางซ้ายมือของผู้รับการเคารพ 10 ก้าว

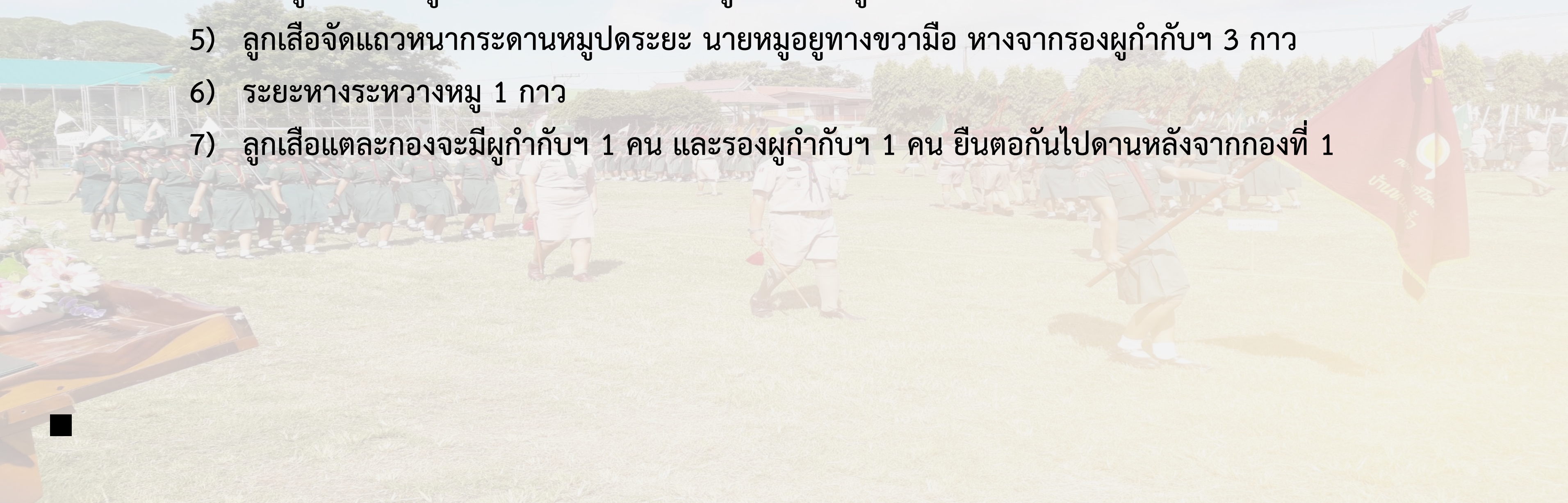
ธงที่ 3 ธงเลิกทำความเคารพอยู่ถัดจากผู้รับการเคารพไปทางขวามือของผู้รับการเคารพ 10 ก้าว

แท่นรับความเคารพและพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อยู่ตรงหน้าแถวลูกเสือ

ทั้งหมด

● การเตรียมแถวและรูปขบวนเพื่อทำพิธีสวนสนาม

- 1) ลูกเสือที่ทำหน้าที่ถือป้ายชื่อกองลูกเสือยืนอยู่ด้านหน้าสุด
- 2) ลูกเสือที่ทำหน้าที่ถือธงประจำกองลูกเสือยืนห่างจากผู้ถือป้ายชื่อกองลูกเสือ 5 ก้าว
- 3) ผู้กำกับกองลูกเสือ 1 คน ยืนห่างจากผู้ถือธงประจำกองลูกเสือ 5 ก้าว
- 4) รองผู้กำกับกองลูกเสือ 1 คน ยืนห่างจากผู้กำกับกองลูกเสือ 5 ก้าว
- 5) ลูกเสือจัดแถวหน้ากระดานหมู่ปดระยะ นายหมู่อยู่ทางขวามือ ห่างจากรองผู้กำกับฯ 3 ก้าว
- 6) ระยะห่างระหว่างหมู่ 1 ก้าว
- 7) ลูกเสือแต่ละกองจะมีผู้กำกับฯ 1 คน และรองผู้กำกับฯ 1 คน ยืนต่อกันไปด้านหลังจากกองที่ 1

● การเริ่มพิธีสวนสนามและกล่าวคำปฏิญาณของลูกเสือ

- 1) กองลูกเสือตั้งแถวตามที่กำหนดไว้ ยืนอยู่ในท่าตามระเบียบพัก
- 2) ประธานมาถึงบริเวณพิธี ผู้บังคับขบวนสวนสนามสั่ง *“ลูกเสือทั้งหมดตรง” “เคารพประธานในพิธี (ตรงหน้า, ทางขวา, ทางซ้าย-ระว่าง)” “วันทยาอัฐ”*
- 3) ตัวแทนลูกเสือกล่าวรายงานกิจการลูกเสือในรอบปี
- 4) ผู้บังคับขบวนสวนสนามสั่ง *“ลูกเสือวิสามัญ กล่าวคำปฏิญาณ ตามขापเจ้า”* ทุกคนแสดงรหัสและกล่าวคำปฏิญาณตาม
- 5) เมื่อกล่าวจบแล้ว ผู้บังคับขบวนสวนสนามสั่ง *“ลูกเสือ ทั้งหมดตรง” “เตรียมสวนสนาม”*
- 6) เมื่อผู้กำกับกองลูกเสือเดินผ่านธงที่ 1 ไหอยู่ในท่าบาอาวุธ ผ่านธงที่ 2 ไหทำความเคารพ ผ่านธงที่ 3 ไหเล็กทำความเคารพ
- 7) เมื่อรองผู้กำกับกองลูกเสือผ่านธงที่ 1 ไหสั่ง *“ระว่าง”* และอยู่ในท่าบาอาวุธ เมื่อผ่านธงที่ 2 ไหสั่ง *“แลขวาทำ”* ตัวรองผู้กำกับก็ทำความเคารพ เมื่อผ่านธงที่ 3 ก็ไหเล็กทำความเคารพ
- 8) กองลูกเสือเมื่อรองผู้กำกับสั่ง *“แบกออาวุธ”* ก็แบกออาวุธและหนาเดิน
- 9) เมื่อลูกเสือทุกกองเดินผ่านประธานครบแล้วก็เดินกลับประจำที่เดิมรอส่งประธาน
- 10) ผู้บังคับขบวนสวนสนามสั่ง *“ลูกเสือทั้งหมด-ตรง” “เคารพประธาน-ตรงหนาระว่าง” “วันทยาอัฐ”*
- 11) เมื่อวงดุริยางคบรรเลงจบ ประธานกลับ ผู้บังคับขบวนสวนสนามสั่ง *“เรียบ-อาวุธ” “เลิกแถว”*

บทเรียนที่

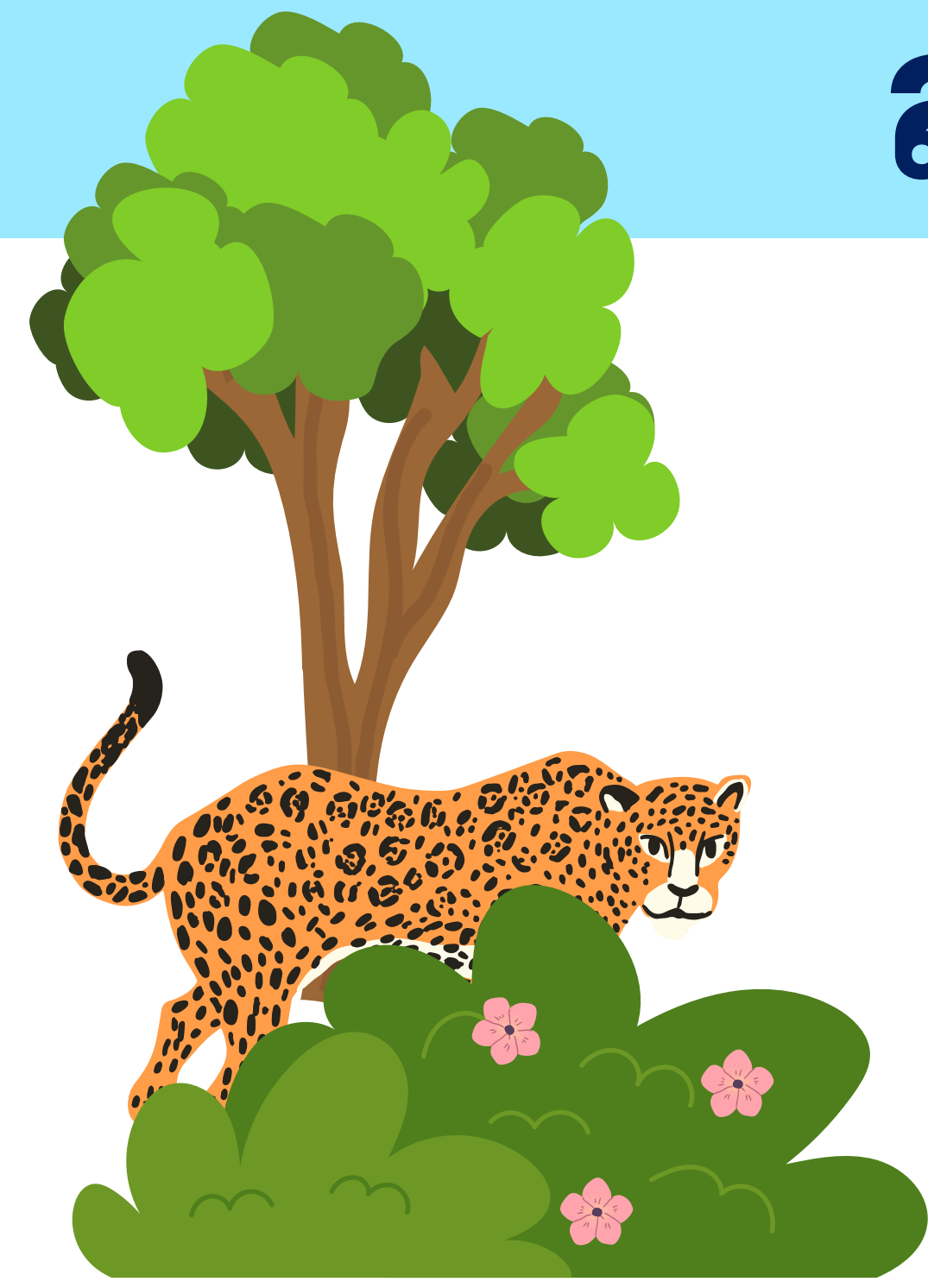
6

กิจกรรม ความเป็นไทย

สาระการเรียนรู้

-
1. | ความหมายของความเป็นไทย
 2. | ลักษณะของความเป็นไทย
 3. | ความสำคัญของความเป็นไทย
 4. | ตัวอย่างกิจกรรมความเป็นไทย

1

ความหมายของความคนไทย

ความคนไทย หมายถึง คุณลักษณะทาง จิตใจที่แสดงถึงความเป้นเอกลักษณ์ของชนชาติที่สืบต่อทางสายเลือดจากบรรพบุรุษสุลูกหลานคนไทย โดยมีศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณีไทย รวมถึงสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อันเป้นสถาบันหลักของประเทศที่หล่อหลอมในการดำเนินชีวิต โดยมีความเป้นพลเมืองไทยที่สมบูรณ์พร้อม ทั้งใจกายที่ประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม

2

ลักษณะของความเป็นไทย

องค์ประกอบของความเปนไทย ประกอบไปด้วย 5 มิติ ได้แก่

1. ความเป็นไทยด้านศิลปะ เช่น ทัศนศิลป์ นฤมิตศิลป์ สวนไทย ดนตรีไทย วัฒนธรรมไทย
2. ความเป็นไทยด้านภาษา เช่น ปฏิภาณทางภาษา การเล่นกับภาษา
3. ความเป็นไทยด้านศาสนาและความเชื่อ เช่น พิธีกรรม สถาปัตยกรรม
4. ความเป็นไทยในด้านวิถีชีวิตและครอบครัวไทย เช่น วิถีชีวิต รูปแบบครอบครัว การปลูกฝังคุณธรรมและอาชีพ
5. ความเป็นไทยด้านการเมืองการปกครอง เช่น การประสานประโยชน์

คณะอนุกรรมการเพื่อพัฒนาฝีมือวิทยากรด้านค่านิยมเสนอเกี่ยวกับ พฤติกรรมที่ แสดงออกถึงความเปนไทยไว 3 ประการ ได้แก่

1. ความเปนไทยทางวัตถุ เช่น ที่อยู่ เครื่องแต่งกาย เครื่องใช้ ภาษา อาหาร และศิลปะ
2. ความเปนไทยทางการกระทำหรือความประพฤติ เช่น การพูดจา การไหว้ กิริยามารยาทต่อผู้ที่มีอายุน้อยกว่า อายุเท่ากัน และอายุมากกว่า
3. ความเปนไทยทางความรูและความคิด หรือทางจิตสำนึก เช่น ความรักในเอกราช มีความชาตินิยม อุปโภคบริโภคของไทย

3

ความสำคัญของความเป็นไทย

ความเป็นไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติใหม่มีความเป็นไทย ซึ่งความเป็นไทยที่บรรพบุรุษไทยได้สร้างสรรค์ และสืบทอดมาอย่างต่อเนื่องจากอดีตสู่ปัจจุบัน ทำให้คนในชาติเกิดความรักและความภาคภูมิใจ ที่จะรวม แรงรวมใจสืบสานต่อไปในอนาคต เช่น ภาษา โบราณสถาน โบราณวัตถุ สถาปัตยกรรม ประเพณีไทย การ มีน้ำใจ การไหว้ ศักยภาพในการประสานผลประโยชน์

4

ตัวอย่างกิจกรรมความเป็นไทย

1. | มารยาทไทย

มารยาทไทย หมายถึง กิริยา วาจา ที่สุภาพเรียบร้อยที่บุคคลพึงประพฤติ ปฏิบัติในสังคม โดยมีระเบียบแบบแผนอันเหมาะสมตามกาลเทศะ

คนไทยยังมีการแสดงความเคารพบุคคลอื่น โดยจะต้องคำนึงถึงผู้รับความเคารพวาอยู่ในฐานะใดหรือในโอกาสใด ซึ่งคนไทยจะให้ความเคารพผู้อาวุโส จะเห็นได้จากการใช้คำเรียกขานหรือคำตอบรับ หากพูดกับผู้มีอายุมากกว่าจะต้องใช้คำพูดที่เหมาะสม ซึ่งการแสดงความเคารพมีหลายลักษณะ เช่น การประนมมือ การไหว้ การกราบ การคำนับ การถวายความเคารพ การพูด

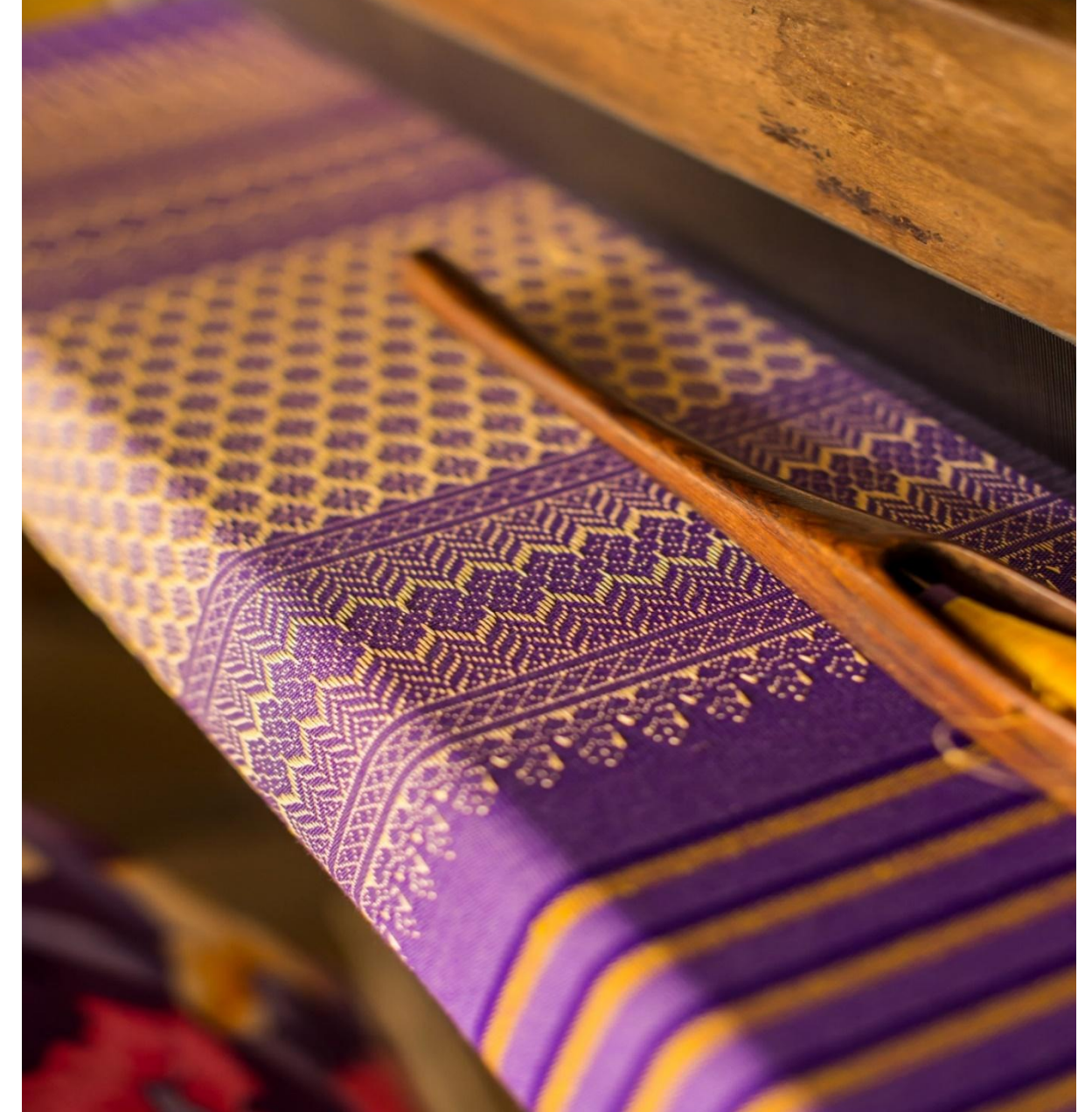

2 | การยิ้ม

คนไทยได้รับการจัดอันดับว่ามี “ยิ้ม” ที่สวยที่สุดในโลก อีกทั้งการทักทายกันของคนไทยนั้นก็ยังมีเอกลักษณ์เฉพาะ นั่นคือ การไหว้และการกล่าวคำทักทายว่า “สวัสดี” การยิ้มและการทักทายเหล่านี้ทำให้ชาวต่างชาติหลงใหลในวัฒนธรรมของคนไทย และรอยยิ้มที่สวยงามของคนไทยนี้ จึงทำให้ทั่วโลกเรียกประเทศไทยว่า “สยามเมืองยิ้ม” แสดงถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทยได้เป็นอย่างดี

3. | การแต่งกายผ้าไทย

ผ้าไหมไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าและเป็นเอกลักษณ์ของไทย ที่มีการถ่ายทอดจากบรรพชนสู่สังคมยุคปัจจุบัน ซึ่งในอดีตนั้น ผ้าไหมเป็นที่รู้จักกันในวงแคบของชุมชนที่ผลิตกันเองใช้กันเองเฉพาะในแต่ละกลุ่ม และสืบทอดการทอผาสงต่อกันมารุ่นสู่รุ่น โดยแต่ละพื้นที่จะมีการผลิตลายผ้าที่เป็นเอกลักษณ์ ของแต่ละพื้นที่ การแต่งกายด้วยผ้าไทยถือว่าการอนุรักษ์เครื่องแต่งกายของไทยและแสดงให้เห็น ความเป็นไทย เลือผ้าที่สวมใส่แสดงให้เห็นว่าเป็นของพื้นที่ใด

4. | อาหารไทย

อาหารไทย เป็นอาหารประจำของชนชาติไทยที่มีการสั่งสม และถ่ายทอดมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีต จนเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ถือได้ว่าอาหารไทยเป็นวัฒนธรรมประจำชาติที่สำคัญของไทย ที่อาหาร พื้นบ้าน หมายถึง อาหารที่นิยมรับประทานกันเฉพาะท้องถิ่น ซึ่งเป็นอาหารที่ทำขึ้นได้ง่าย โดยอาศัยพืชผัก หรือเครื่องประกอบอาหารที่มีอยู่ในท้องถิ่น มีการสืบทอดวิธีปรุงและการรับประทานต่อ ๆ กันมาอาหารไทยมีจุดกำเนิดพร้อมกับการตั้งชนชาติไทย และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน

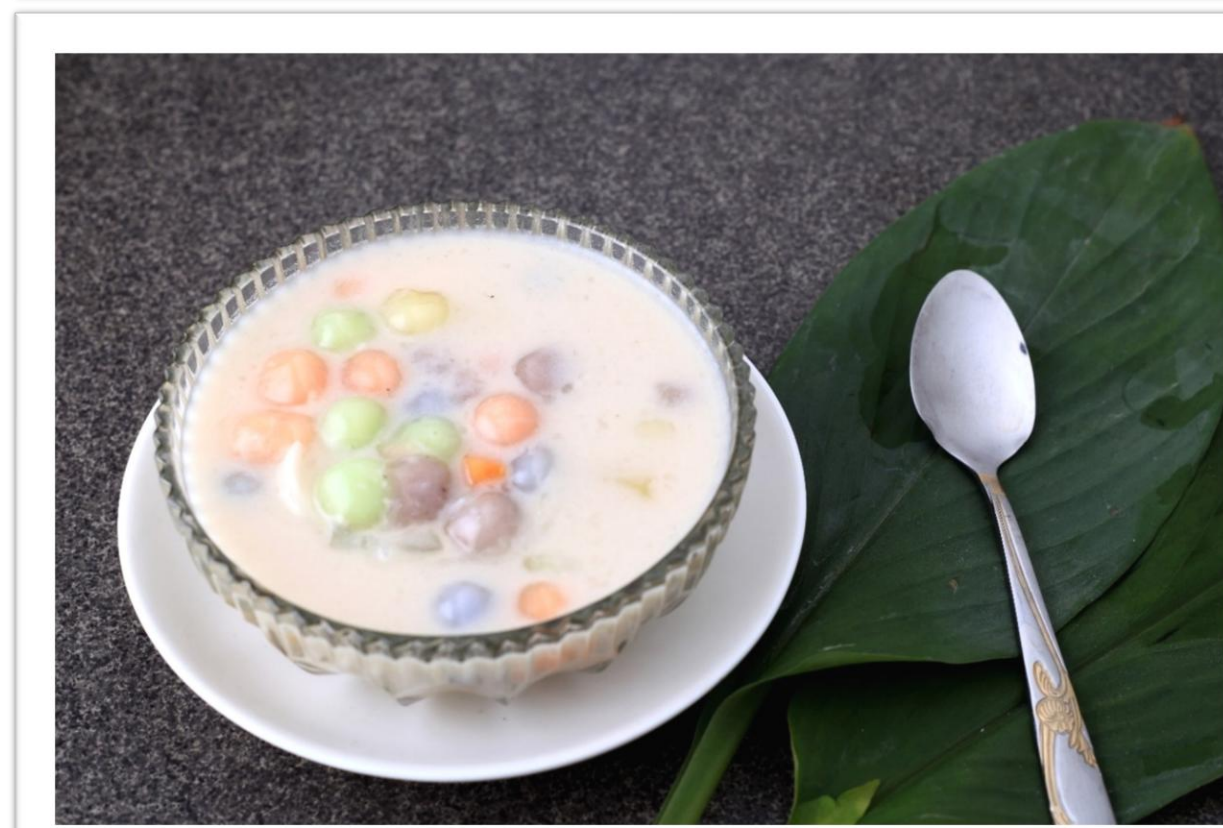

อาหารคาว

อาหารคาวของไทย ประกอบด้วยทุกรสชาติ ทั้งเค็ม หวาน เปรี้ยว และมีรสเผ็ดอีกรสหนึ่ง ตามปกติ อาหารคาวที่รับประทานตามบ้านทั่ว ๆ ไป จะประกอบด้วย แกง ผัด ยำ ทอด หรือเผา เครื่องจิ้ม และเครื่องเคียง

อาหารหวาน

อาหารหวานของไทย มีทั้งชนิดน้ำและแห้ง สวนมากปรุงด้วยกะทิ น้ำตาล และแป้งเป็นหลัก เช่น กวยชวยวชชี ขนมเปียกปูน ขนมใส่ไส้ (สอดไส้) ขนมเหนียว

5. | มวยไทย

มวยไทย หมายถึง ศิลปะการต่อสู้ด้วยมือเปล่าของชนชาติไทย ที่สามารถใช้ศอก เข่า เท้า และ หมัด เป็นอาวุธ มวยไทยเกิดขึ้นในสมัยใดไม่แน่ชัด เท้าที่มีหลักฐานพบวามวยไทยเกิดขึ้นมานานแล้ว อาจจะเกิดขึ้น พรอม ๆ กับชาติไทย เพราะถือกันวามวยไทยเป็นศิลปะประจำชาติของไทยเราจริง ๆ ยากที่ชาติอื่นจะเลียนแบบได้

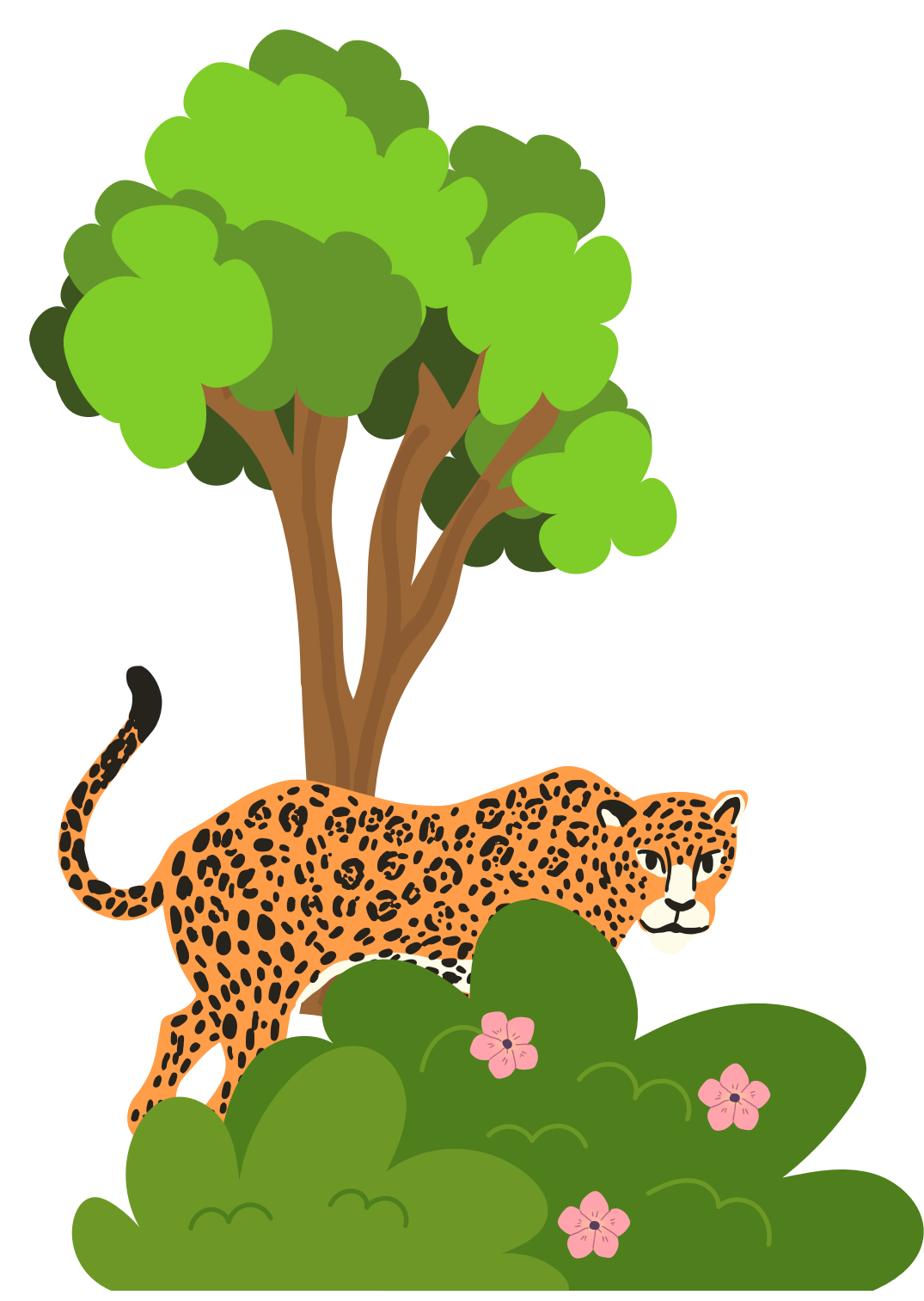
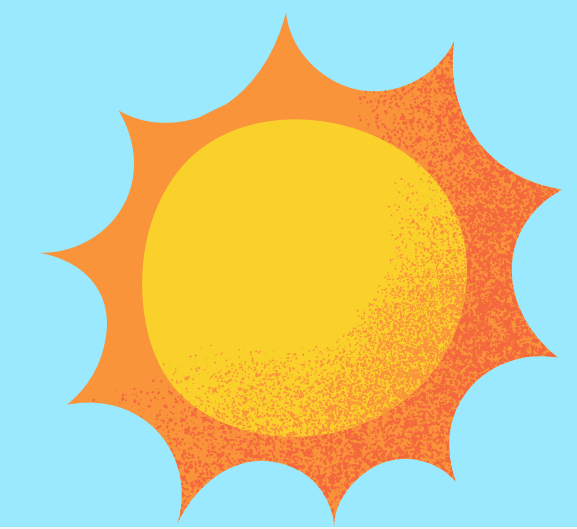

บทเรียนที่

7

กิจกรรมส่งเสริม
ทางศาสนา
ศิลปวัฒนธรรม
และประเพณีไทย

สาระการเรียนรู้

1. | ความหมายของศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี
2. | ชนิดของประเพณี
3. | การแบ่งประเภทของประเพณี
4. | ประเพณีการเกิด
5. | ประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่
6. | ประเพณีเกี่ยวกับการตาย
7. | ประเพณีบวชนาค
8. | ประเพณีและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
9. | พิธีกรรมในวันพระ(วันธรรมสวนะ)
และวันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา

1

ความหมายของศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี

ศาสนา หมายถึง น. ลัทธิความเชื่อถือของมนุษย์อันมีหลัก คือแสดงกำเนิดและความสิ้นสุดของโลก เป็นต้นอันเบนไปในฝ่ายปรมาตถประการหนึ่ง แสดงหลักธรรมเกี่ยวกับบุญบาปอันเบนไปในฝ่ายศีลธรรม ประการหนึ่ง พร้อมทั้งลัทธิพิธีที่กระทำตามความเห็นหรือตามคำสั่งสอนในความเชื่อถือนั้น ๆ

วัฒนธรรม หมายถึง น. สิ่งที่ทำให้ความเจริญงอกงามให้แก่มนุษยชน
เช่น วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรม ในการแต่งกายวิถีชีวิตของมนุษยชน เช่น
วัฒนธรรมพื้นบ้าน วัฒนธรรมชาวเขา

ประเพณี หมายถึง น. สิ่งที่ยึดถือประพฤติปฏิบัติสืบ ๆ กันมา
จนเป็นแบบแผนขนบธรรมเนียม หรือจารีตประเพณี

2

ชนิดของประเพณี

ชนิดของประเพณี มี 3 แบบ

1. **จารีตประเพณี หรือ กฏศีลธรรม (Mores)** คือ ประเพณีที่สังคมถือว่าใครฝ่าฝืน งดเว้น ไม่ปฏิบัติตาม เป็นการกระทำผิดต่อจารีตประเพณีและศีลธรรมของคนส่วนรวมในสังคมไทย
2. **ขนบประเพณี (Institution)** หรือ เรียกว่าระเบียบประเพณี หมายถึง ประเพณีที่สังคม กำหนดระเบียบแบบแผนไว้อย่างชัดเจน ควรประพฤติปฏิบัติขั้นตอนอย่างไร
3. **ธรรมเนียมประเพณี (Convention)** หมายถึง ประเพณีที่ปฏิบัติกันอยู่ในชีวิตประจำวัน หากมีการฝ่าฝืน ไม่ถือว่าเป็นเรื่องผิด นอกจากเป็นผู้เสียมารยาทเท่านั้น ไม่มีระเบียบแบบแผนเหมือน ขนบประเพณี

3

การแบ่งประเภทของประเพณี

1.

ประเพณีที่เกี่ยวกับชีวิตหรือประเพณีครอบครัว ไตแก ประเพณีการเกิด ประเพณีบวช ประเพณีแต่งงาน ประเพณีงานศพ

2.

ประเพณีท้องถิ่นของชุมชนหรือสวนรวมตามเทศกาล ประเพณีชักพระ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีบุญบั้งไฟ ประเพณีการรับประทานอาหาร

3.

ประเพณีท้องถิ่น ไตแก ประเพณีที่เกี่ยวกับอาชีพ เช่น ภาคใต้ไตแก การทำชั้นลงหิน การทำชั้นและเครื่องลงยา การทำผาบาคิก การทำโสร่งปาเตะ ประเพณีการแต่งกาย ประเพณีการละเล่นในงานนักขัตฤกษ์ เช่น การละเล่นหนังตะลุง มโนราห์

4.

ประเพณีราชการ หรือประเพณีที่ทางราชการเป็นผู้กำหนดขึ้น จำแนกเป็น 2 ประเภท คือ รัฐพิธี และพระราชพิธี

4

ประเพณีการเกิด

พิธีทำขวัญ

พิธีทำขวัญ เมื่อครบกำหนด 1 เดือน เด็กจะพนชืดอันตราย จึงจัดให้มีงานทำขวัญตั้งชื่อเพื่อเป็นสิริมงคล พิธีทำขวัญเดือนและโกนผมไฟจะทำพร้อมกัน บางบ้านที่มีทุนทรัพย์มากจะจัดงานใหญ่โต นิมนตพระมาเจริญพระพุทธมนต์ เมื่อโกนผมไฟสะอาดเกลี้ยงเกลาแล้ว พราหมณ์จะทำพิธีอาบน้ำเด็ก ที่เจือด้วยน้ำพระพุทธมนต์ การอาบน้ำเด็กพราหมณ์จะจุ่มลงในอ่างใหญ่เป็นพิธี แล้วเอาขึ้นจากน้ำ สงให้ยาหรือยาย วางตัวเด็กบนเบาะตรงหน้าบายศรี พราหมณ์จะทำขวัญตามพิธี

การทำบุญวันเกิด ในวันเกิดปกติจะทำงาย ๆ คือ ตักบาตร
พระในตอนเช้าหรือนำภัตตาหารไป ถวายพระที่วัด ถวาย
จตุปัจจัยไทยธรรมตามศรัทธา พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ให้พร
อนุโมทนา กรวดน้ำ อุทิศส่วนกุศล เปนอันเสร็จพิธี

5

ประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่

หลักปฏิบัติทั่วไปในงานพิธีขึ้นบ้านใหม่

- 1 | กำหนดวัน
- 2 | เตรียมงานและสิ่งของที่จำเป็น

6

ประเพณีเกี่ยวกับการตาย

การอาบน้ำศพ เป็นพิธีทำความสะอาด ถ้างักรรรมที่โรงพยาบาล ทางโรงพยาบาลจะจัดทำ ความสะอาด ตกแต่งศพมาแล้ว เจาภาพเปลี่ยนเครื่องแต่งกายให้ศพแล้วจัดพิธีรดน้ำศพ โดยจัดวางศพบนตั่ง ยืนมือขวาของศพไวบน พาน ผู้ที่มารดน้ำศพจะรดน้ำอบหรือน้ำหอมลงบนมือศพเป็นการขอขมา

พิธีทำบุญ

นิยมทำบุญ 7 วัน 50 วัน 100 วัน หรือวันครบรอบวันตายของผู้ตาย การทำบุญ 7 วันนิยมนิมนต พระสงฆ์เจ็ดรูป เทานั้น เพราะถือเป่นงานอวมงคล เจาภาพจะทำบุญเลี้ยงพระตอนเช้า หรือตอนเพลแล้ว มีเทศน์หลังจากทำบุญเลี้ยงพระ จะมีการบังสุกุลอุทิศสวณกุศลแก่ผู้ตายทุกครั้ง การทำบุญเจ็ดวันเจาภาพ ก็จัดเป่นสังฆทานที่เรียกว่า **मतกภัตต**

พิธีทำบุญ 50 วัน 100 วัน หรือวันครบรอบวันตายของผู้ตาย นิยมนิมนตพระสงฆ์ 10 รูป และนิมนต ทอดผา บังสุกุลด้วย

พิธีฌาปนกิจ

ตอนเช้าหรือเพลมีการสวดพระอภิธรรม ทำบุญเลี้ยงพระ เทศน แล้วเมื่อถึงเวลาก็เชิญศพขึ้นเมรุ หรือ ฌาปนกิจสถาน การเคลื่อนศพขึ้นสู่เมรุ นำศพเวียนซ้ายรอบเมรุสามรอบ แล้วจึงนำศพขึ้นตั้งบนเมรุ ใกล้เคียง เวลาฌาปนกิจเริ่มพิธีการทอดผ้าบังสุกุลโดยเชิญแขกผู้ใหญ่เป็นผู้ทอด แล้วนิมนตพระสงฆ์ขึ้นชักผ้าบังสุกุล เสร็จแล้วถึงพิธีประชุมเพลิง

หลังจากเผาจริงแล้ว ในเช้าวันรุ่งขึ้นจะมีพิธีเก็บอัฐิ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของวัดจะเป็นผู้จัดการแนะนำ ช่วย เหลือ ทำพิธีให้แก่เจ้าภาพจนเสร็จ ประเพณีที่นิยมคือนำเถาถ่านเศษอัฐิ ไปลอยอังคารในแม่น้ำสายใหญ่ ๆ เช่น แม่น้ำเจ้าพระยา หรือนำไปลอยอังคารในทะเล เพื่อให้ดวงวิญญาณ อู้อยู่เย็นเป็นสุขเหมือนสายน้ำ

7

ประเพณีบวชนาค

การบวชนาค มีความเชื่อกันว่าเมื่อผู้ชายอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์แล้ว ควรบวชในบวรพระพุทธศาสนาในระยะหนึ่ง จะเปนนกัวัน ก็เดือน ก็ปีก็ได้ การบวชผู้บวชจะถูกอบรมให้เป็น ผู้มีจิตใจดีงาม รู้จักบาปบุญคุณโทษ โดยศึกษาพระธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา ถือว่าเป็น “คนสุก” คือโตบวชเรียนแล้ว จะไปสูขอหญิงสาวคนใดพ่อแม่ฝ่ายหญิงก็ไม่รังเกียจ ผู้ที่ทำการบวชโดยพ่อแม่ ผู้ปกครอง จะพาไปพบเจ้าอาวาสของวัดที่จะบวชก่อนฤกษ์บวชประมาณ 1-2 สัปดาห์

พิธีทำขวัญนาค โดยอาจหาผู้มีความรู้ในการทำ ขวัญนาคมารวมพิธีกล่าวขานนาคให้ระลึกถึง พระคุณของบิดามารดา นิยมทำกันในตอนเย็นที่บ้าน “นาค” และทำพิธีถวายภัตตาหารพระภิกษุในตอนเช้าวันรุ่งขึ้น ก่อนนำนาคเข้าสู่พิธีบวช

8

ประเพณีและวันสำคัญ ทางพระพุทธศาสนา

1 | วันมาฆบูชา

วันมาฆบูชา ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 (หากตรงกับปอธิกมาส คือ ปที่มีเดือน 8 สองหน วันมาฆบูชาจะเลื่อนไปวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 4)

2 | วันวิสาขบูชา

วันวิสาขบูชาตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 เป็นการบูชาพระในวันเพ็ญเดือนวิสาขะ ตรงกับวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ถ้าเป็นปอธิกมาสก็เลื่อนไปเป็น 15 ค่ำ เดือน 7

3 | วันอาสาฬหบูชา

วันอาสาฬหบูชา ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 เป็นการบูชาในเดือน 8 ก่อนวันเข้าพรรษา

4 | วันอัฐมีบูชา

วันอัฐมีบูชา ตรงกับวันแรม 8 ค่ำ เดือน 6 เป็นวันถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หลังจากที่พระพุทธเจ้าทรงดับขันธปรินิพพานแล้ว 8 วัน

ขอปฏิบัติของพระพุทธศาสนิกชนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

1. ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาดังกล่าว ตอนเช้าพุทธศาสนิกและลูกเสือควรเข้าวัดทำบุญ ตักบาตร รับอุโบสถศีล และฟังเทศน์ตามวัดในชุมชนของตนเอง
2. ในตอนค่ำ นำรูป เทียน ดอกไม้ไปประชุมพร้อมกันที่โบสถ์ หรือเจดีย์สถานเพื่อทำพิธี เวียนเทียน
3. เมื่อพระสงฆ์ประชุมพร้อมแล้ว คฤหัสถ์ทั้งหลายยื่นถือรูป เทียน ดอกไม้ ประนมมือ กล่าวบูชาเสร็จ พระสงฆ์เดินนำหน้าเวียนขวารอบพระอุโบสถ 3 รอบ
4. การวนรอบแรก “พุทธโธ” หรือ “อิปติ โสภะคะวา อะระหังสัมมาสัมพุทธโธ” รอบที่สอง “ธัมโม” หรือ “สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม” รอบที่สาม “สังฆโม” หรือ “สุปะฏิปนโน ภะคะวะโต สาวะกะสังฆโม”
5. สิ่งที่เราควรทำเป็นพิเศษในวันนี้คือพิจารณาความหมายของการเวียนทำความชั่ว การทำความดี การทำจิตใจให้บริสุทธิ์
6. สำหรับภาครัฐบาล หน่วยงานทางราชการ คณะสงฆ์วัดต่าง ๆ และพุทธศาสนิกชน ได้มีงานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง และพุทธมณฑล วัดอารามต่าง ๆ ทั้งในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดจะร่วมมือจัดงานในวันสำคัญนี้โดยทั่วถึงกัน

5 | วันเข้าพรรษา

วันเข้าพรรษาเป็นวันที่พระสงฆ์ต้องเข้าจำพรรษา จะไปค้างคืนที่อื่นไม่ได้ ต้องอยู่นอนประจำที่วัด 3 เดือน เริ่มตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 ไปจนถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11

6 | วันออกพรรษา

วันออกพรรษาเป็นวันสิ้นสุดการอยู่จำพรรษาของพระสงฆ์ตลอด 3 เดือนในฤดูฝน จนถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11

7 | พิธีตักบาตรเทโว

พิธีตักบาตรเทโว คือ การทำบุญพิเศษในวันออกพรรษา พุทธศาสนิกชนนิยมไปตักบาตรที่วัด ในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 เป็นวันที่พระพุทธรเจ้าเสด็จลงมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ หลังจากทรงประทับจำพรรษาอยู่ตลอด 3 เดือนเพื่อโปรดพุทธมารดา

9

พิธีกรรมในวันพระ(วันธรรมสวนะ) และ วันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา

วันธรรมสวนะ หรือวันพระ

วันธรรมสวนะ หรือวันพระในหนึ่งเดือนจะมี 4 วัน คือ วันขึ้น 8 ค่ำ วันแรม 8 ค่ำ วันขึ้น 15 ค่ำ และวันแรม 15 ค่ำ ของทุกเดือน คำว่า “สวนะ” แปลว่า การฟัง “ธรรมสวนะ” แปลว่า การฟังธรรม หรือแปลว่า กำหนด ประชุมฟังธรรม วันไปฟังเทศน์ วันในพระพุทธศาสนา เรียกว่า วันอุโบสถ

ขั้นตอนที่ปฏิบัติในวันธรรมสวนะ

1. ในวันธรรมสวนะตอนเช้า พระภิกษุสงฆ์ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา มาประชุมพร้อมกันในพระอุโบสถ
2. เมื่อพร้อมกันแล้วพระภิกษุสามเณรเริ่มทำวัตรเช้าคือการบูชาพระรัตนตรัย โดยพระภิกษุ กล่าวนำ อุบาสก อุบาสิกา กล่าวตามบทสวดต่าง ๆ
3. หลังจากประกอบกิจบูชาคุณพระรัตนตรัยครบ อุบาสกอุบาสิกา ก็ทำพิธีรักษาศีลฟังเทศน์โดย พระสงฆ์ชั้น ธรรมาสน แสดงธรรมกถึก

ความสำคัญของวันธรรมสวนะ

1. เป็นวันที่พระสงฆ์และชาวพุทธมาประชุมพร้อมกัน สร้างสัมพันธ์ภาพและมีมิตรภาพที่ดีต่อกัน โดยสนทนาธรรม เป็นอุบายหนึ่งที่น่าคนเขาไว้เพื่อลด ละ เลิกอบายมุข ใหญ่คือศิลปปฏิบัติธรรม เจริญสมาธิ
2. เป็นวันที่คนในครอบครัวได้มีกิจกรรมร่วมกัน เป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ของคนในชุมชน เนื่องจากวัดเป็นศูนย์กลางในการนัดพบทำกิจกรรมทางสังคมที่ดีร่วมกันของชุมชน
3. เป็นวันส่งเสริมอุบายในการอบรมสั่งสอนศีลธรรม หลักธรรมที่สอนคนสวนใหญ่ในเรื่องศีล 5 ซึ่ง เป็นกรอบควบคุมความประพฤติ และการดำรงชีวิต

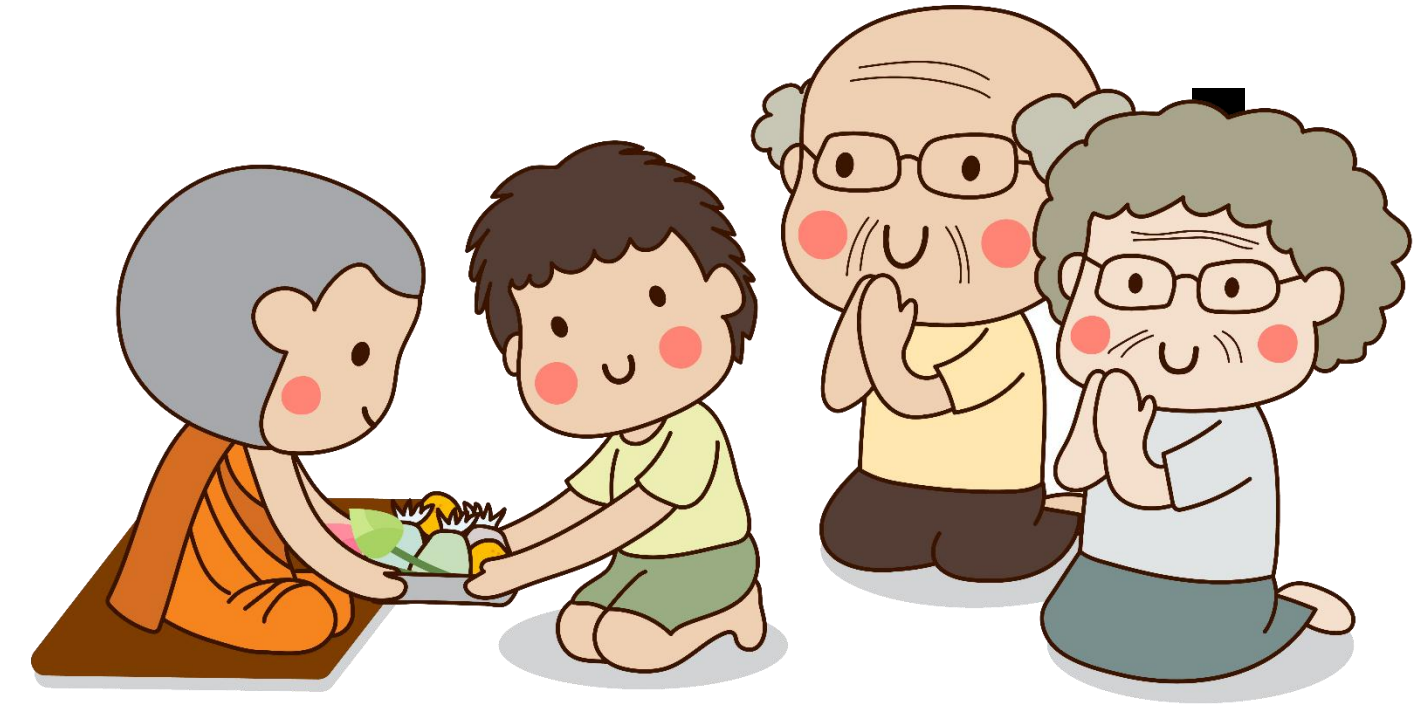
การปฏิบัติตนในการไปวัด

1. การแต่งกายไปวัด ควรใช้เสื้อผ้าสีอ่อน ๆ ไม่มีลวดลาย
2. การนำเด็กหรือบุคคลอื่น ๆ ไปวัดควรอยู่ในความควบคุมดูแล ไม่ไปก่อความรำคาญหรือทำให้ผู้อื่น
3. การเตรียมอาหารไปวัด อาหารที่เหมาะสมสำหรับการนำไปถวายพระภิกษุ ควรเป็นอาหารที่รับประทานทั่ว ๆ ไป
4. การเตรียมตัวก่อนไปวัด
5. การปฏิบัติตนโดยทั่วไปในงานวัด

พิธีถวายสังฆทาน

พิธีถวายสังฆทาน เริ่มด้วยการจุดเทียนธูปบูชาพระรัตนตรัย
อาราธนาศีล และสมาทานศีล จากนั้นผู้ถวายประนมมือตั้งนะโม 3 จบ
แล้วกล่าวถวายสังฆทาน

คำถวายสังฆทาน

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (3 ครั้ง)

อิมานิ ภัตตาหาริ สะปะริวาริ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ
นิพพานายะ จะ

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอนอมถวายซึ่งภัตตาหาร พร้อม
ด้วยบริวาร ทั้งหลายเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับ ภัตตาหาร
พร้อมด้วยบริวาร ทั้งหลายเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข เพื่อ
มรรคผล นิพพานแก่ข้าพเจ้า ทั้งหลายตลอดกาลนานเทอญ

การกรวดน้ำ

การกรวดน้ำ หมายถึง การเทน้ำสะอาดลงดินโดยไม่ต้องเอาน้ำรอง พร้อมกับกล่าวคำอุทิศบุญที่ตนได้กระทำให้ผูล่วงลับไปแล้ว เจากรรมนายเวร และแก่สรรพสัตว์ที่ได้รับความทุกข์อยู่

กรวดน้ำฉบับย่อ

อิทัง เม ญาตินัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโยฯ
ขอบุญนี้จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้าเถิด

ประเพณีสงกรานต์

สงกรานต์กระทำกันในช่วงวันที่ 13,14,15 ของเดือนเมษายน แต่เดิมประเพณีสงกรานต์มีขึ้น เพื่อต้อนรับพระอาทิตย์ เพราะในเดือนนี้พระอาทิตย์จะส่องตรงมาโลกเป็นเดือนที่ร้อนที่สุด จึงเป็น ภูมิปัญญาชาวบ้านถือโอกาสรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่มีการละเล่นสาดน้ำ ให้ความเย็นฉ่ำดับความร้อนของ อากาศในเดือนเมษายน

พอถึงวันสงกรานต์ประชาชนชาวไทยทั้งชายหญิง เด็ก และผู้ใหญ่จะพากันเข้าวัดในตอนเช้า จะนำอาหารและดอกไม้ธูปเทียนไปถวายพระ เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ญาติตายายที่ล่วงลับไปแล้ว หรือนิมนต์พระไปสวดมนต์ที่บ้าน ต่อจากนั้นจะมีการสงน้ำพระพุทธรูปประจำบ้านเรือนและที่วัด แล้ว มีการนำน้ำหอมไปรดญาติผู้ใหญ่ที่นับถือ

การบูชาพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

1. อามิสบูชา เป็นการบูชาด้วยสิ่งของ เช่น ดอกไม้มะลิวัลย์
2. การปฏิบัติบูชา บูชาด้วยการปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า โดยเสียสละไถทาน รักษาศีล เว้นจากการทำชั่วทุกชนิด

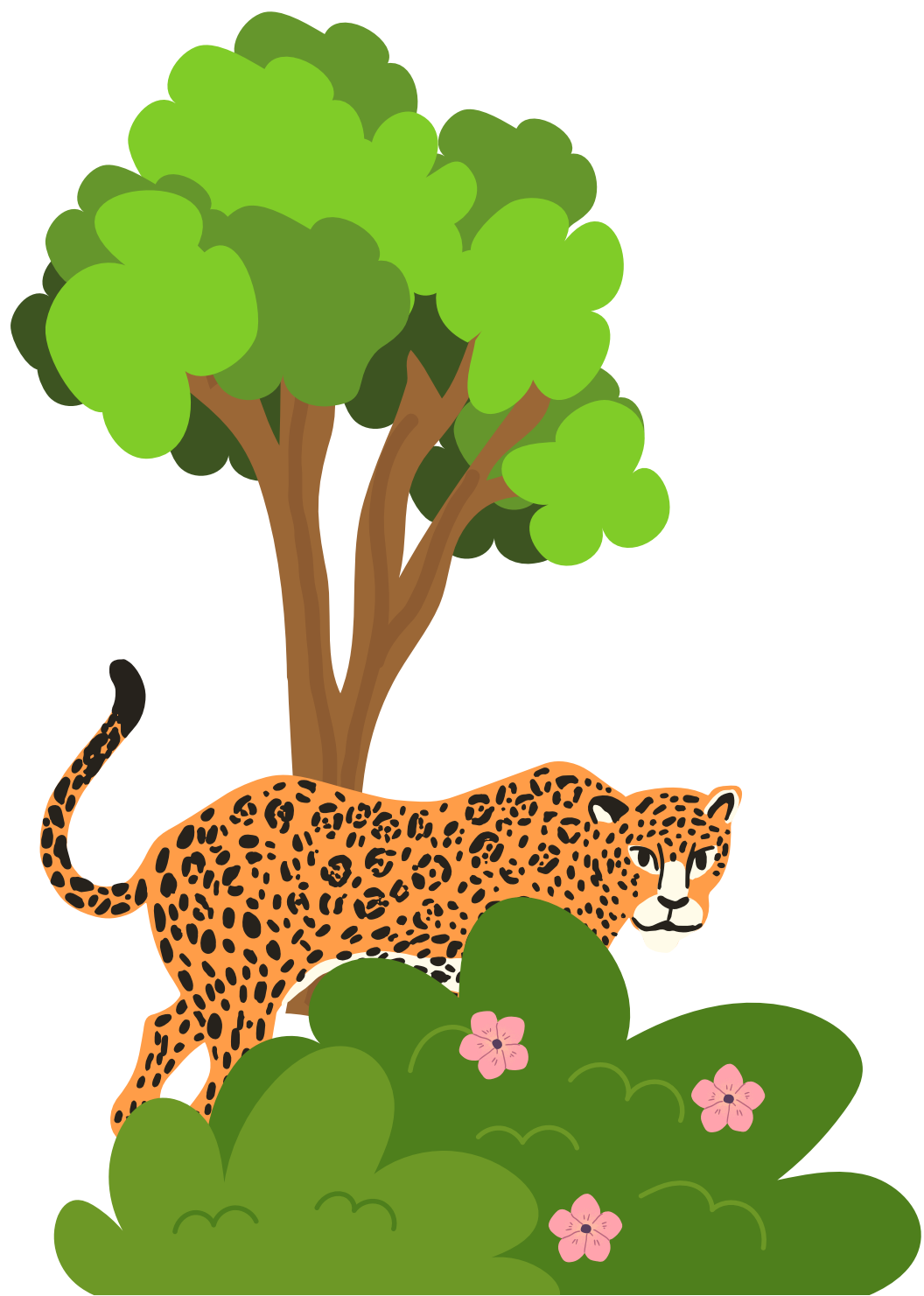
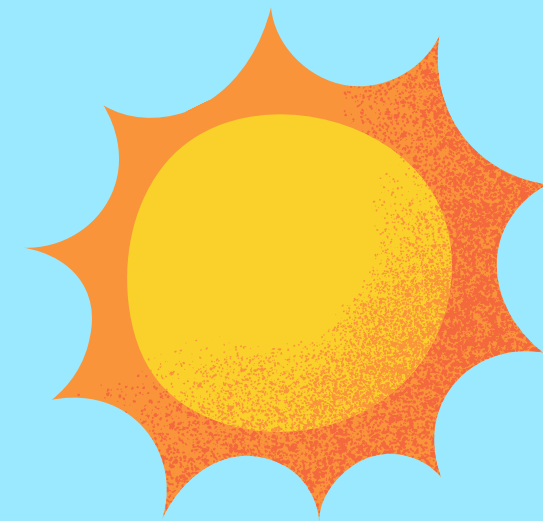
บทเรียนที่

8

กิจกรรมบำเพ็ญ สาธารณประโยชน์

สาระการเรียนรู้

1. | ลูกเสือกับจิตอาสา
2. | ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์
3. | ความหมายและความสำคัญของการสังคมสงเคราะห์
4. | หลักการพื้นฐานของการสังคมสงเคราะห์
5. | ลักษณะและวิธีการสังคมสงเคราะห์
6. | ปัญหาในหน่วยงานด้านการสังคมสงเคราะห์
7. | หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสังคมสงเคราะห์

1

ลูกเสือกับจิตอาสา

จิตอาสา หรือ จิตสาธารณะ (Public Consciousness หรือ Public Mind) หมายถึง จิตสำนึก เพื่อส่วนรวม และคำว่า “สาธารณะ” คือ สิ่งที่มีใคร่เป็น ของผู้ใดผู้หนึ่ง จิตสาธารณะ จึงเป็นความรู้สึกถึง การเป็นเจ้าของในสิ่งที่ เป็น สาธารณะในสิทธิและหน้าที่ที่จะดูแลและ บำรุงรักษาารวมกัน

ประโยชน์ของการมีจิตอาสา

1. ทำให้เกิดความสุขที่ใดเป็นผู้ใช้
2. ทำให้ได้มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่นในชนบททุกข
3. เป็นการสร้างขวัญและให้กำลังใจแก่ผู้ได้รับความเดือดร้อน
4. เป็นการสร้างความประทับใจแก่ผู้ได้รับการช่วยเหลือ
5. ทำให้เกิดความสามัคคีและความสามัคคี
6. ทำให้เกิดความภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น
7. เป็นการแสดงบทบาทและคุณค่าของตนเอง
8. เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
9. ได้รับการยกย่องเชิดชูในฐานะที่เป็นพลเมืองดี

คุณธรรมของการเป็นพลเมืองดี

1. ลูกเสือควรเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
2. ลูกเสือควรรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน และเคารพในมติของเสียงส่วนมาก
3. ลูกเสือต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต
4. ลูกเสือต้องมุ่งเน้นความสามัคคี
5. ลูกเสือควรมีความละเอียดและเกรงกลัวต่อผลจากการกระทำชั่ว
6. ลูกเสือต้องมีความกล้าหาญและเชื่อมั่นในตนเองต่อการทำความดี
7. ลูกเสือต้องส่งเสริมให้คนดีปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ

จริยธรรมของการเป็นพลเมืองดี

จริยธรรม มาจากคำว่า **จริยะ** กับ **ธรรมะ** จริยะ หมายถึง ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ ธรรมะ หมายถึง คุณความดี คำสั่งสอนในศาสนา หลักประเพณีปฏิบัติในศาสนา ความจริง ความยุติธรรม ความถูกต้อง กฎเกณฑ์ กฎหมาย สิ่งของทั้งหลาย

จริยธรรมที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีของลูกเสือวิสามัญ

1. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ความมีระเบียบวินัย
3. มีความกล้าหาญทางจริยธรรม
4. มีความรับผิดชอบ
5. มีความเสียสละ
6. มีความตรงต่อเวลา

2

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์

ในสังคมมนุษย์เรานั้น ทุกคนไม่สามารถอยู่โดดตามลำพัง จำเป็นต้องอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม (Social Animal) ดังที่อริสโตเติล (Aristotle) นักปราชญ์ชาวกรีกผู้ยิ่งใหญ่ ได้กล่าวไว้ การอยู่รวมกันของมนุษย์มีความ สลับซับซ้อน แต่ละกลุ่มต่างมีกฎเกณฑ์ของการอยู่รวมกัน เพื่อ ความผาสุกของหมู่คณะและสังคม เมื่อมนุษย์มาอยู่รวม กันเป็นหมู่ เป็นแหล่ง เป็นสังคม และประเทศชาติ มนุษย์จึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

การสังคมสงเคราะห์เริ่มมีมาตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 19 ในประเทศอังกฤษ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะ แก้ไขปัญหาสังคม ที่มีอยู่ในขณะนั้น สำหรับในประเทศไทยเกิดขึ้นมานานแล้ว โดยเป็นการช่วยเหลือทั้งใน ระดับประชาชนกับประชาชน หรือความช่วยเหลือที่พระมหากษัตริย์ไหแก่ประชาชน

ลูกเสือวิสามัญซึ่งถือกฎว่า การบริการเป็นหน้าที่ ก็จะต้องมีหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ การให้ ความช่วยเหลือผู้อื่น หรือการสงเคราะห์ผู้ที่เดือดร้อนหรือมีปัญหา จึงกล่าวได้ว่าการสังคมสงเคราะห์ เป็นงานหลักของลูกเสือทุกคน

3

ความหมายและความสำคัญ ของสังคมสงเคราะห์

การสังคมสงเคราะห์มีความสำคัญ ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากมายมหาศาล ดังนี้

1. | เป็นการแก้ไขปัญหา (Problem Solving)
2. | เป็นการป้องกัน (Prevention)
3. | เป็นการบำบัดรักษาหรือการบริการ (Treatment or Services)
4. | เป็นการส่งเสริมหรือพัฒนา (Promotion or Development)

4

หลักการพื้นฐานของการสังคมสงเคราะห์

หลักการพื้นฐานของการสังคมสงเคราะห์ มีปรัชญาอยู่ว่า ช่วยเขาเพื่อให้เขาช่วยตนเองได้ (Help them to help themselves) หมายความว่า การที่นักสังคมสงเคราะห์จะช่วยผู้ที่มีปัญหาเดือดร้อน และมาขอรับการสงเคราะห์นั้น ก็เพื่อต้องการให้เขาสามารถช่วยเหลือตนเองได้

การที่ลูกเสือจะปฏิบัติหน้าที่สังคมสงเคราะห์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ก็จำเป็นจะต้องมีหลักในการปฏิบัติให้ถูกต้อง รู้กระบวนการในการปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ โดยจะต้องรู้กระบวนการ ดังต่อไปนี้

1. | ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการและปัญหา
2. | การตรวจสอบทรัพยากร
3. | การวางแผนสังคม
4. | การดำเนินงานตามแผน
5. | การติดตามและประเมินผล

5

ลักษณะและวิธีการสังคมสงเคราะห์

ลักษณะของงานสังคมสงเคราะห์นั้น ผู้ให้การสงเคราะห์หรือที่เรียกว่า นักสังคมสงเคราะห์ต้องยึดมั่น ใน ทฤษฎี หลักการ วิธีการและกระบวนการสังคมสงเคราะห์ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

งานสังคมสงเคราะห์มีลักษณะเป็นทั้งงานสังคมสงเคราะห์อาชีพ และเป็นงานสังคมสงเคราะห์ อาสาสมัคร ซึ่งลักษณะงานทั้งสองอย่างมีความสัมพันธ์เกี่ยวของกันอย่างใกล้ชิด เช่น อาสาสมัครช่วยเหลือ ผู้เจ็บป่วยใน โรงพยาบาล ในภาวะสงคราม

วิธีการสังคมสงเคราะห์ แบ่งออกได้เป็น 5 วิธี ดังนี้

1. | การสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย
2. | การสังคมสงเคราะห์กลุ่มชน
3. | การจัดระเบียบชุมชนและการพัฒนาชุมชน
4. | การวิจัยทางสังคมสงเคราะห์
5. | การบริหารงานสวัสดิการสังคมหรือการบริหารงานสังคมสงเคราะห์

5

ปัญหาในข่ายงานด้านการสังคมสงเคราะห์

1. ปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน เช่น เด็กกำพร้าที่ถูกทอดทิ้ง เยาวชนที่ติดยาเสพติดให้โทษ

2. ปัญหาเรื่องที่ทำกิน เช่น เกษตรกรไม่มีที่ดินทำกินของตนเอง การบุกรุกป่าเพื่อยังชีพ

3. ปัญหาความไม่มั่นคงในชีวิต เช่น รายได้ของประชาชนไม่พอกับการเลี้ยงชีพ

4. ปัญหาโสเภณี ขอดาน เช่น การขายลูกสาว การนำเด็กมาขอดาน

5. ปัญหาชนกลุ่มน้อย เช่น โจรแบ่งแยกดินแดนในภาคใต้

7

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ การสังคมสงเคราะห์

1. การสงเคราะห์เด็กและวัยรุ่นของกระทรวงมหาดไทย
2. การสงเคราะห์ครอบครัวของกระทรวงมหาดไทย
3. การสงเคราะห์อาชีพของกระทรวงแรงงาน
4. การสงเคราะห์คนไร้ที่พึ่งของกระทรวงมหาดไทย
5. การสงเคราะห์คนชราของกระทรวงมหาดไทย
6. การสงเคราะห์หญิงบางประเภทของกระทรวงมหาดไทย
7. การสงเคราะห์คนไข้โรคจิตทุเลาของกระทรวงสาธารณสุข
8. การสงเคราะห์ผู้ประสพภัยของกระทรวงมหาดไทย
9. การสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพของกระทรวงสาธารณสุข
10. การจัดนิคมสร้างตนเองของกระทรวงมหาดไทย
11. การสงเคราะห์และพัฒนาชาวเขาของกระทรวงมหาดไทย
12. กองการบริการชุมชนของกระทรวงสาธารณสุข
13. การเตรียมงานประกันสังคมของกรมประชาสงเคราะห์
14. งานส่งเสริมองค์การสังคมสงเคราะห์เอกชนของกระทรวงแรงงาน

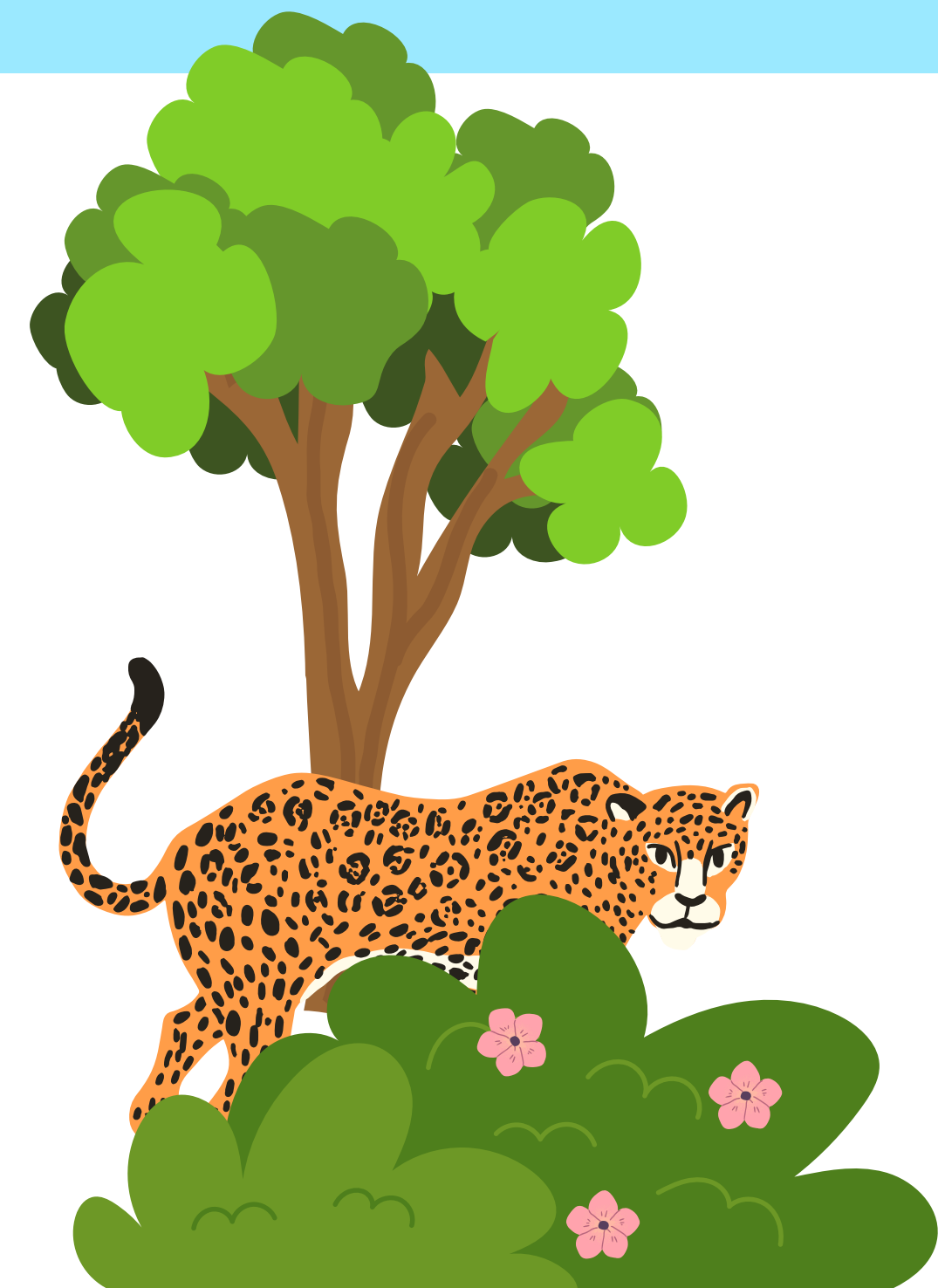
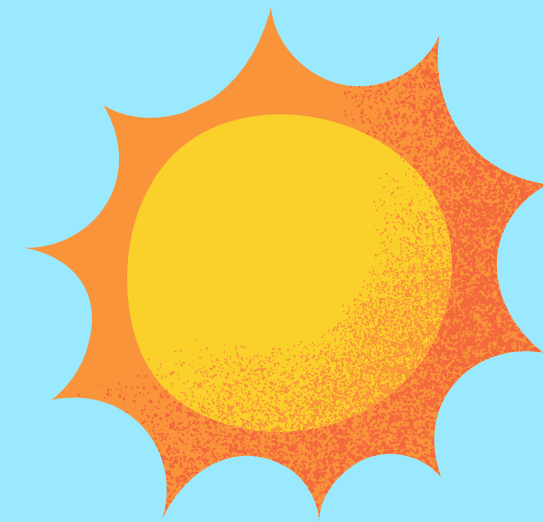
บทเรียนที่

9

ทักษะลูกเสือ เพื่อการให้บริการ

สาระการเรียนรู้

1. | ความหมายและความสำคัญของการบริการ
2. | หลักในการให้บริการ
3. | ประเภทของการให้บริการ
4. | ลักษณะของการบริการชุมชน
5. | ประโยชน์ที่ได้จากการให้บริการ

1

ความหมายและความสำคัญของการบริการ

บริการ หมายถึง การช่วยเหลือหรือการบำเพ็ญประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อชุมชนลูกเสือวิสามัญ จะต้องมีความเลื่อมใสศรัทธาในคำว่า “บริการ” และลงมือปฏิบัติเรื่องนี้อย่างจริงจังด้วยความจริงใจ โดยมีทักษะหรือความสามารถในการให้บริการนั้นด้วยความซื่อซอ ว่องไว คือ ไว้วางใจได้หรือเชื่อได้

ความเห็นของ บี.-พี. เกี่ยวกับ “บริการ” ยังมีช่องโหว่อยู่ 4 ประการ

1. ลักษณะนิสัย และสติปัญญา
2. สุขภาพและพลัง
3. การฝึมือและทักษะ
4. หน้าที่พลเมืองและการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น

การบริการ เป็นคติพจน์ของลูกเสือวิสามัญ ถือเป็นหัวใจสำคัญยิ่งของการปฏิบัติหน้าที่ การบริการจึงมีความสำคัญต่อลูกเสือวิสามัญทุกคน และลูกเสือวิสามัญทุกคนต้องตระหนักไว้เสมอว่างานบริการมีประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมส่วนรวม จึงต้องให้การบริการที่ถูกต้องและเหมาะสม กิจกรรมต่าง ๆ ของลูกเสือล้วนเป็นกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ เป็นการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม เป็นกิจกรรมที่ผู้ปฏิบัติสมัครใจ และเป็นกิจกรรมที่ต้องเสียสละเวลา แรงกาย แรงใจ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ดังนั้น การที่ลูกเสือวิสามัญได้รับเกียรติให้เป็นผู้บริการ เพราะ

1. ลูกเสือวิสามัญเป็นผู้มีความพร้อมในด้านความรู้ ความสามารถ
2. ลูกเสือวิสามัญเป็นผู้อยู่ในวัยฉกรรจ์ มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง
3. ลูกเสือวิสามัญเป็นผู้มีวุฒิภาวะสูง สามารถแยกแยะถูก-ผิด ดี-ชั่วได้
4. ลูกเสือวิสามัญเป็นผู้ที่สามารถประพฤติปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชนได้
5. ลูกเสือวิสามัญเป็นผู้มีความตั้งใจดี เสียสละ อดทน และภูมิใจในการให้บริการตามคติพจน์ของลูกเสือ

2

หลักในการให้บริการ

1. การให้บริการเป็นกิจกรรมที่จำเป็น-เห็นความจำเป็นที่ต้องให้บริการ

2. ให้บริการด้วยความสมัครใจ เต็มใจที่จะให้บริการ

3. ให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ให้บริการแก่ผู้ที่ต้องการรับบริการ

5. ให้บริการด้วยความองอาจ ตั้งใจทำงานให้เสร็จด้วยความมั่นใจ
ด้วยความรับผิดชอบโดยใช้ความรู้ ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่าง
แท้จริง

3

ประเภทของการให้บริการ

1. | บริการแก่ตนเองก่อน เป็นการเตรียมตัวเองให้พร้อมเสียก่อน เพราะถ้าหากเรายังไม่พร้อมเราก็ไม่อาจจะไปให้บริการแก่ผู้อื่นได้ หรือได้ก็ไม่ได้ดีเท่าที่ควร

2. | บริการแก่หมู่คณะและขอบวงการลูกเสือ เป็นการหาประสบการณ์หรือความชำนาญ ด้วยการบริการเป็นรายบุคคลบริการแก่กองลูกเสือของเราในการทำงานต่าง ๆ อันเป็นส่วนรวมและรวมไปถึงการให้บริการแก่กองลูกเสืออื่น

3. | บริการแก่ชุมชน เป็นการร่วมมือกันเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมอันเป็นสาธารณประโยชน์

งานบริการ ที่ลูกเสือวิสามัญแต่ละคนหรือกองลูกเสือวิสามัญจะทำได้นั้นมีหลายประการ

◆ โครงการใช้ผักตบชวาทำปุ๋ยหมัก

◆ โครงการพัฒนาชุมชน

◆ โครงการให้บริการแก่ชุมชน

◆ โครงการให้บริการแก่กิจกรรมลูกเสือ

4

ลักษณะของการบริการชุมชน

1. | การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม
2. | การต่อต้านสิ่งเสพติด
3. | การต่อต้านอาชญากรรม
4. | การจัดนันทนาการในชุมชน
5. | การช่วยเหลืองานต่าง ๆ ของชุมชน
6. | การช่วยแก้ไขปัญหาโรคระบาด
7. | การจัดกิจกรรมทางศาสนา
8. | การจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมที่พึงประสงค์สำหรับเยาวชน

การปฏิบัติตนตามคติพจน์ของลูกเสือวิสามัญ

คติพจน์ “บริการ” นั้นเป็นเสมือน “หัวใจ” ของการลูกเสือวิสามัญว่าจะต้องยึดมั่นการเสียสละ ด้วยการบริการ มุ่งที่จะอบรมบ่มนิสัยและจิตใจให้ใคร่จักเสียสละ ใคร่จักวิหาคความรู้อะและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อไปในอนาคต

5

ประโยชน์ที่ได้จากการให้บริการ

1. ช่วยให้ลูกเสือรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
2. ช่วยให้ลูกเสือได้พัฒนาตนเองทั้งทางร่างกาย จิตใจ พร่อมจะเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพของ สังคม
3. ช่วยให้ลูกเสือรู้จักปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและสถานการณ์ต่าง ๆ รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม การแบ่งหน้าที่ การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นการฝึกฝนตนเองตามหลักประชาธิปไตย
4. ช่วยให้ลูกเสือรู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความรับผิดชอบในงาน และเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม
5. ช่วยให้ลูกเสือเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่มลูกเสือในชุมชน
6. ช่วยให้ลูกเสือได้รับความรู้ และประสบการณ์ชีวิตโดยตรง ซึ่งหาได้ยากและไม่มีให้ศึกษาในบทเรียน แต่จะต้องเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในชีวิต
7. ช่วยเสริมสร้างและเผยแพร่เกียรติของลูกเสือสุธารณชนมากขึ้น เป็นที่ภาคภูมิใจของ ครอบครัว สถาบันการศึกษา และสังคม
8. ช่วยประเมินตนเองว่าลูกเสือเป็นผู้ที่มีความเสียสละ อดทนอดกลั้นในการทำงานได้มากน้อย เพียงใด

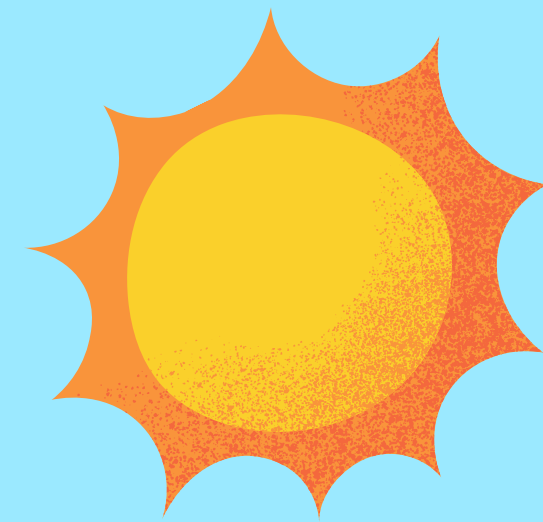
บทเรียนที่

10

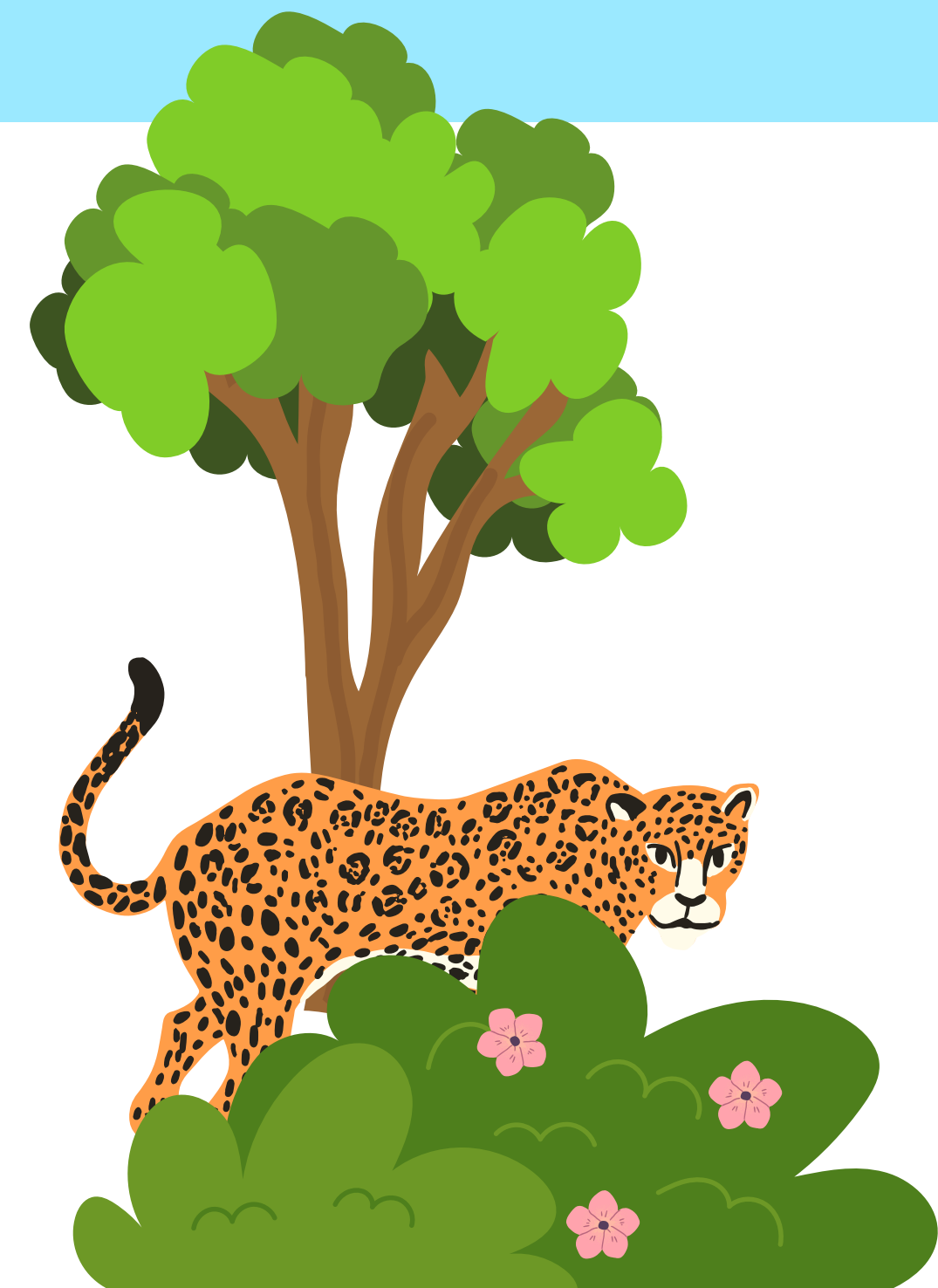
กิจกรรมการเขียนแผน
ธุรกิจตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง

สาระการเรียนรู้

1. | ความหมายของแผนธุรกิจ
2. | แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
3. | หลักการเขียนแผนธุรกิจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1

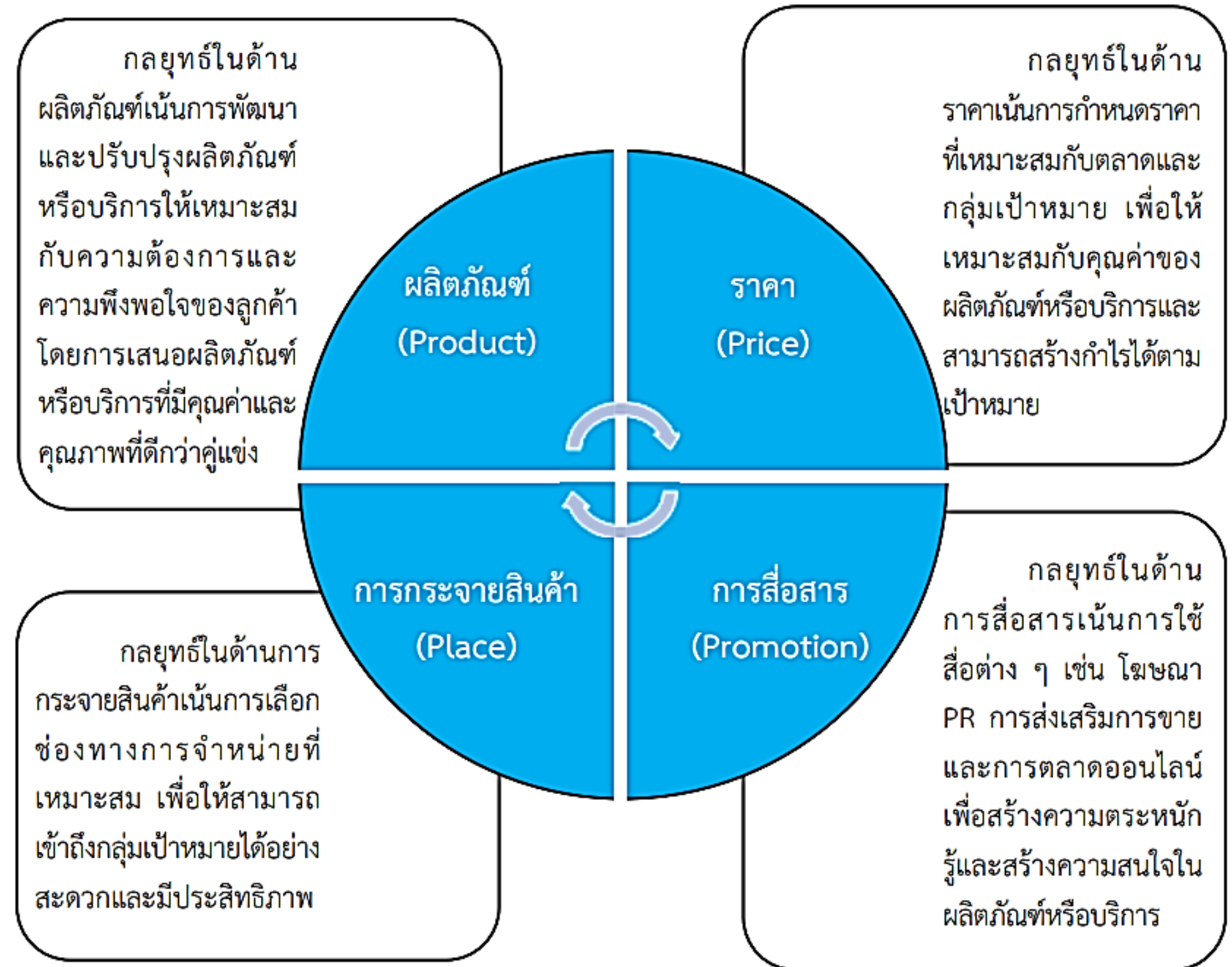
ความหมายของแผนธุรกิจ

แผนธุรกิจ (Business Plan) หมายถึง แผนงานที่เขียนแสดงรายละเอียดต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติใน การประกอบธุรกิจ ทำให้เจ้าของธุรกิจ หรือผู้เกี่ยวข้องกับธุรกิจ ได้เห็นแนวทางการ ดำเนินการของธุรกิจนั้น ๆ ตั้งแต่จุดเริ่มต้นของ ธุรกิจจนถึงเป้าหมายของธุรกิจ

องค์ประกอบสำคัญของแผนธุรกิจ

1. วัตถุประสงค์ (Objectives)
2. แผนการตลาด (Marketing plan)
 - กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย
 - กลยุทธ์ทางการตลาด
3. ประมาณการงบประมาณในการลงทุน

2

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดที่เน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืนเพื่อสร้างความเจริญทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม แนวคิดนี้มีการหลีกเลี่ยงการใช้ทรัพยากรในลักษณะที่ไม่ยั่งยืนและไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการสร้างความสำเร็จและสมดุลในการพัฒนาที่สามารถรองรับการเติบโตและการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว

หลักการสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 ประการ ดังนี้

- 1. ความพอประมาณ** หมายถึง การดำรงชีวิตอย่างพอเหมาะพอดี ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น โดยคำนึงถึงสภาพความเป็นจริง ทรัพยากรที่มีอยู่ และความต้องการที่แท้จริง
- 2. ความมีเหตุผล** หมายถึง การคิด การวิเคราะห์ การตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผล ไม่ประมาทและไม่โลภ โดยคำนึงถึงผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้น
- 3. การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว** หมายถึง การพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม เพื่อให้สามารถรับมือกับปัญหา อุปสรรค และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดำรงชีวิตตามหลักการทั้ง 3 ประการ ให้อยู่ในระดับพอเพียง 2 ประการ ดังนี้

- 1. เงื่อนไขความรู้** คือ มีความรอบคอบและรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ เพื่อนำความรู้เหล่านั้นมาเชื่อมโยงกัน ประกอบการวางแผน
- 2. เงื่อนไขคุณธรรม** คือ มีความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตซึ่งหากทุกคนยึดมั่นในคุณธรรม ก็จะทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปอย่างสงบสุข

3

หลักการเขียนแผนธุรกิจตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักการสำคัญในการเขียนแผนธุรกิจตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1 | ความพอประมาณ (Feasibility)

- > ตั้งเป้าหมายที่ทันทายแต่เป็นไปได้
- > ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
- > ดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

2 | ความมีเหตุผล (Rationality)

- วิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบคอบ
- วางแผนกลยุทธ์อย่างรัดกุม
- ติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

3 | การสร้างภูมิคุ้มกัน (Resilience)

- กระจายความเสี่ยง
- พัฒนาทักษะการปรับตัว
- สร้างเครือข่ายความสัมพันธ์

- กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย
- ประเมินการงบประมาณในการลงทุน

- กลยุทธ์ทางการตลาด
 - ผลิตภัณฑ์ (Product)
 - ราคา (Price)
 - การกระจายสินค้า (Place)
 - การสื่อสาร (Promotion)

- วัตถุประสงค์

เหตุผล

ความพร้อม

การสร้างความสัมพันธ์

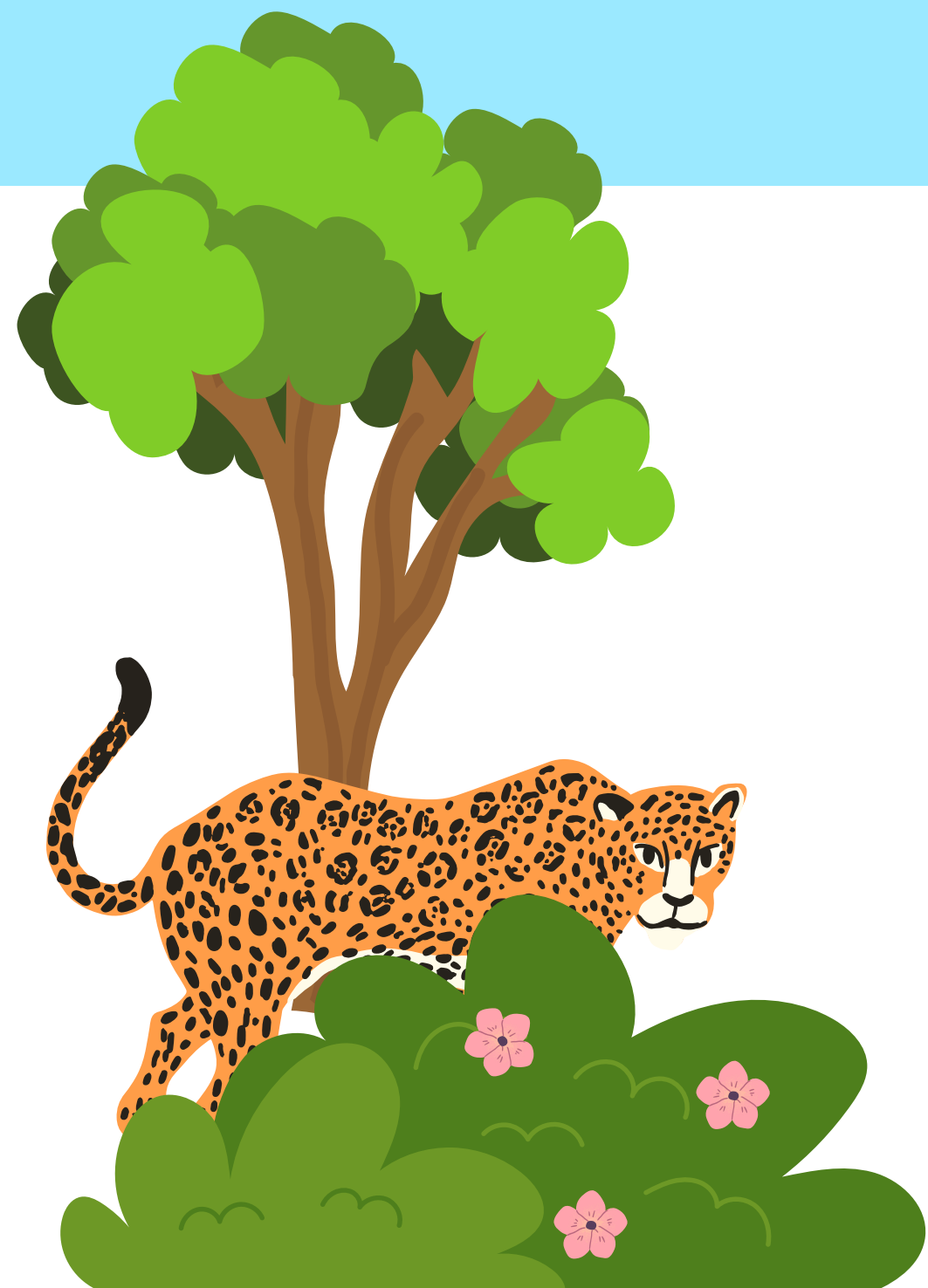
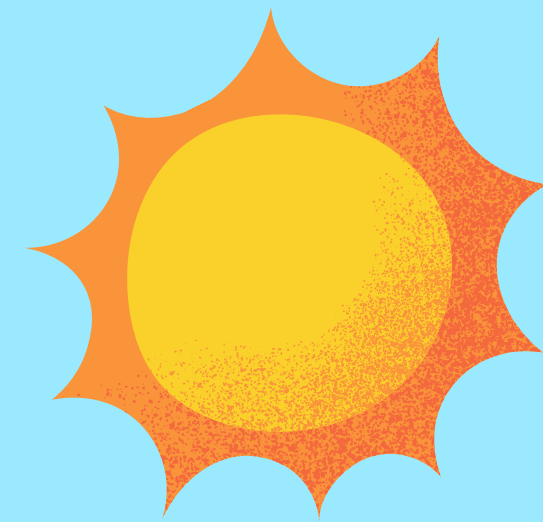
บทเรียนที่

11

การปฐมพยาบาล

สาระการเรียนรู้

1. | ความหมายและความสำคัญของการปฐมพยาบาล
2. | การปฐมพยาบาลผู้ป่วยประเภทต่าง ๆ

1

ความหมายและความสำคัญ ของการปฐมพยาบาล

การปฐมพยาบาล (First Aid) หมายถึง การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ จากอุบัติเหตุ หรือการเจ็บป่วย เพื่อบรรเทาความเจ็บปวดหรือลดอันตรายร้ายแรงที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ป่วย ก่อนนำส่งแพทย์ และทำการรักษาตามขั้นตอนต่อไป

การปฐมพยาบาล ถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการช่วยชีวิตผู้ป่วยก่อนส่งถึงแพทย์ อีกทั้งช่วยบรรเทาความเจ็บปวด ทรมาน และป้องกันการลุกลามของอาการ การปฐมพยาบาลจึงต้องกระทำทันทีในที่เกิดเหตุ โดยอาศัยผู้มีความรู้ด้านการปฐมพยาบาล เพราะหากผู้ปฐมพยาบาลขาดความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติไม่ถูกต้อง อาจทำให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อผู้ป่วย

2

การปฐมพยาบาลผู้ป่วยประเภทต่าง ๆ

เป็นลม

สาเหตุ

1. ร่างกายอ่อนเพลียมากเกินไป
2. ขาดอากาศบริสุทธิ์
3. สภาพอารมณ์

อาการ หน้ามืด เวียนศีรษะ ใจสั่น หน้าซีด มือเย็น เหงื่อออกตามฝ่ามือ ฝ่าเท้า และหน้าผาก ชีพจรเต้นเร็ว
อาการเหล่านี้อาจทำให้หมดสติได้

การปฐมพยาบาล

1. ใหนอนราบอยู่ในที่ที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก เพื่อให้ได้รับอากาศบริสุทธิ์
2. พัดโบกลมใหญ่ผู้ป่วยและห้ามคนมุงดู
3. ใหยากระตุ้น เช่น ยาดม

ช็อก

สาเหตุ

1. เกิดจากร่างกายเสียเลือดหรือน้ำมากเกินไป
2. เกิดจากร่างกายขาดออกซิเจน
3. เกิดจากสภาพอารมณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงฉับพลัน
4. เกิดจากอาการแพ้สิ่งต่าง ๆ

การปฐมพยาบาล

1. ใหญ่ผู้ป่วยนอนราบ ไม่นุนหมอน หากผู้ป่วยหายใจไม่สะดวก ต้องผายปอด
2. ถ้ามึบตมแผลตองทำใหเรียบ
3. รักษาตามอาการ
4. รีบนำส่งโรงพยาบาล

อาการ เมื่อเกิดอาการช็อก ผู้ป่วยจะไม่สามารถทรงตัวยืนได้ จะมีอาการ คือ ชีพจรเต้นเร็วกว่า 100 ครั้ง/นาที ความดันโลหิตต่ำ หน้าซีดเขียว มือเย็น หิวน้ำ กล้ามเนื้ออ่อนกำลัง มีเหงื่อออก หายใจเร็ว ปัสสาวะบ่อย กระสับกระส่าย และระยะต่อไปจะมีอุณหภูมิของร่างกายต่ำกว่าปกติ ซึ่งอาการต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ จะมีความรุนแรงมากขึ้นจนถึงขั้นหมดสติและเสียชีวิตได้

การเกิดบาดแผล

1. แผลฉ้ำ
2. แผลแยก
 - 2.1 แผลถลอก มีเลือดออกเล็กน้อย
 - 2.2 แผลตัดที่เกิดจากของมีคม จะมีเลือดออกเยอะ
 - 2.3 แผลฉีกขาด เกิดจากวัตถุไม่มีคม
 - 2.4 แผลถูกแทง เกิดจากวัตถุปลายแหลม
 - 2.5 แผลถูกยิง

การปฐมพยาบาล

1. แผลถลอก ล้างด้วยน้ำสบู่และน้ำสะอาด ใส่ยาฆ่าเชื้อแล้วปิดด้วยผ้าสะอาด
2. แผลลึกที่มีเลือดออก จะต้องห้ามเลือดก่อน
3. บาดแผลทุกชนิด ควรฉีดยาป้องกันบาดทะยัก
4. บาดแผลไฟไหม้หรือน้ำร้อนลวก ใช้ความเย็นลดความเจ็บปวดบริเวณที่ถูกไฟไหม้ก่อนที่จะนำส่งแพทย์

การห้ามเลือด

เมื่อเกิดแผลด้วยสาเหตุต่าง ๆ ย่อมมีเลือดไหลออกจากร่างกาย หากเกิดมีอาการเลือดออก จากร่างกาย ไม่ว่าจะเป็อาการใดก็ตาม ก็จะต้องรู้จักวิธีการห้ามเลือดที่ถูกวิธี โดยปกติแล้วร่างกายมีวิธีทำให้เลือดหยุดไหลได้ตามธรรมชาติ อยู่แล้ว คือ

1. การแข็งตัวของเลือด
2. ความดันโลหิตจะต่ำลง ทำให้กระแสเลือดไหลอ่อนลง และเลือดมีโอกาจะแข็งตัวไ้เอง

ในกรณีที่เลือดไม่หยุดไหลเองตาม 2 วิธีข้างตน ก็จะต้องมีวิธีการห้ามเลือด ซึ่งมีหลายวิธี คือ

1. ใช้นิ้วกดลงบนบาดแผลหรือตรงที่มีเลือดออก
2. ใช้นิ้วหรือสำลีที่สะอาดกดลงบนแผล หรือใช้ผ้าพันแผลไว้
3. ใช้เครื่องรัด ซึ่งอาจจะเป็นเนคไท ผาเช็ดหนา ผาสะอาด
4. การกดเส้นเลือดแดงตามจุดต่าง ๆ ซึ่งเป็นวิธีที่สามารถกระทำไ้ได้ทันที

การช่วยเหลือคนตกน้ำ

1. ในกรณีที่เราเองว่ายน้ำไม่เป็น

- 1.1 ยื่นวัตถุสิ่งของที่มีความยาวไปใหญ่ผู้ที่กำลังจะจมน้ำแล้วดึงเขาหาฝั่ง
- 1.2 ถ้าหากมีเรือ ให้นำออกไปช่วย ซึ่งเป็นวิธีที่ดีและจะช่วยให้เกิดความปลอดภัยทั้ง 2 ฝ่าย
- 1.3 หากมีวัตถุต่าง ๆ ที่ลอยน้ำได้ ก็โยนลงไปให้เกาะ ก่อนจะลากเขาสูฝั่ง
- 1.4 ไขเสื้อผาหรือเชือก โดยโยนปลายข้างหนึ่งลงไปใหญ่จะจมน้ำจับแล้วลากเขาฝั่ง

2. ในกรณีที่ผู้ตกน้ำว่ายน้ำเป็น ก็อาจจะลงไปช่วยได้ แต่ทั้งนี้จะต้องระวังในการเขาไปหาผู้จมน้ำ เพราะอาจจะถูกกอดคอเนื่องจากความตกใจ

การปฐมพยาบาล

1. รีบผายปอด ซึ่งวิธีเป่าปากเป็นวิธีที่ได้ผลดีที่สุด แต่ผู้ที่ปฐมพยาบาลจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ หรือผ่านการฝึกฝนมาก่อน
2. ถ้าหัวใจหยุดเต้น ต้องนวดหัวใจไปพร้อม ๆ กัน
3. ต้องพยายามเอาน้ำออกจากปอดของผู้ป่วยให้เร็ว
4. หากผายปอดโดยการเป่าปากไม่ไผล ควรจับผู้ป่วยนอนตะแคงแล้วตบหลังช่วงระหว่างสะบักหรือไหล่ทั้งสองข้าง เพื่อว่ามีอะไรมาอุดทางเดินหายใจจะได้หลุดออก จากนั้นจึง ทำการผายปอดด้วยวิธีเป่าปากต่อ ก่อนที่จะนำส่งแพทย์

กระดูกหัก

อาการ ผู้ป่วยกระดูกหักจะมีลักษณะอาการแตกต่างกันไปตามตำแหน่งของกระดูกที่หัก แต่ลักษณะอาการโดยทั่ว ๆ ไป ที่สามารถสังเกตได้ มีดังนี้

1. อาการทั่ว ๆ ไป อาจจะมีช้ำหรือมีอาการตกลือดและมีไข้
2. อาการเฉพาะตำแหน่งที่กระดูกหัก จะเจ็บปวด และบริเวณดังกล่าวจะมีอาการบวม และรอน

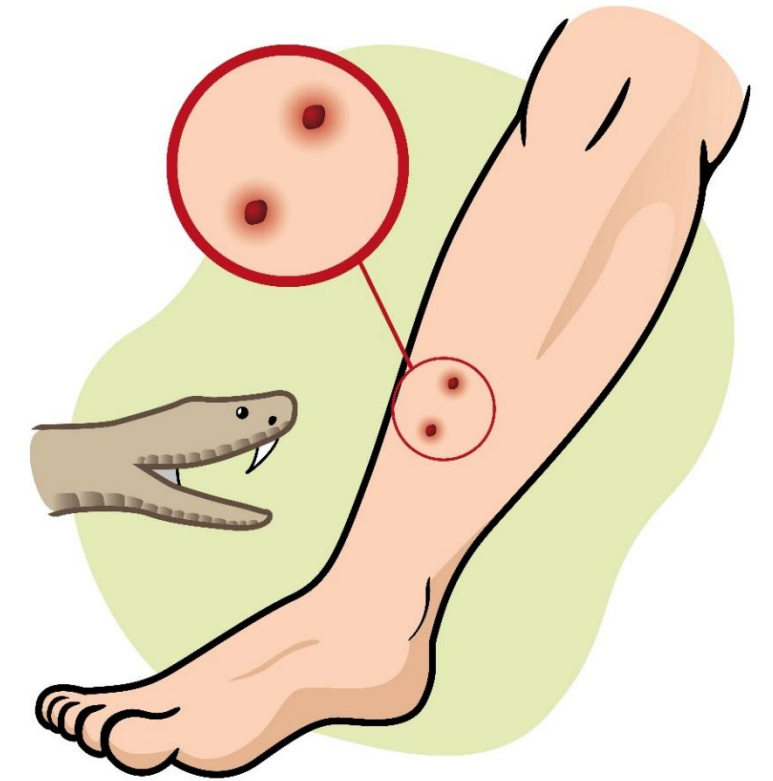
การปฐมพยาบาล

1. หากผู้ป่วยเป็นลม ควรรักษาชีพน
2. การจับต้องบริเวณที่หักต้องทำอย่างระมัดระวัง
3. หากจำเป็นต้องถอดเสื้อผ้า ควรใช้วิธีตัดให้ขาด
4. หากจำเป็นต้องทำ ควรทำอย่างรวดเร็ว แลรีบนำส่งแพทย์ โดยการเคลื่อนย้าย ที่ระมัดระวัง

อันตรายจากสัตว์มีพิษ

งูกัด

1. พิษที่มีอันตรายต่อระบบประสาท
2. พิษที่มีอันตรายต่อโลหิต
3. พิษที่มีอันตรายต่อกล้ามเนื้อ

การปฐมพยาบาล

1. ใช้ผ้าหรือสายยาง จะคล้ายสายรัดตอเมื่อ ผูกวดยัดน้ำเกลือและฉีดเซรุ่มแล้ว
2. ใช้วิธีล้างแผลให้สะอาด และใช้ใบมีดที่สะอาดกรีดแผลโยงระหว่างเขี้ยวงู และใช้เครื่องดูด ซึ่งต้องทำภายในครึ่งชั่วโมงหลังจาก ถูกงูกัด
3. ไม่เคลื่อนไหวบริเวณที่ถูกงูกัด เพื่อไม่ให้พิษงูซึมเข้าสู่ร่างกายได้เร็วขึ้น
4. ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ เพราะจะทำให้พิษงูกระจายเร็วขึ้น
5. พบแพทย์

แมงกะพรุนไฟ

แมงกะพรุนไฟเป็นสัตว์มีพิษที่มีเหล็กในอยู่ตามหนวดเส้นเล็ก ๆ ซึ่งจะปล่อยออกมาแทงผิวหนังของคน ทำให้ปวดแสบปวดร้อน ผิวหนังจะบวม เป็นผื่นแดง

การปฐมพยาบาล

1. เมื่อถูกพิษแมงกะพรุนไฟ ให้ใช้ทรายแห้งหรือผ้าเช็ดตัวถูผิวหนังบริเวณนั้น แล้วทาแอมโมเนีย หรือแอลกอฮอล์ติดต่อกันเป็นเวลาหลาย ๆ ชั่วโมง
2. หากเป็นมากให้รีบนำส่งแพทย์

ผึ้งและต่อย

ผึ้งและต่อเป็นแมลงที่มีเหล็กใน เมื่อตอยแล้วเหล็กในจะติดอยู่ หากถูกเหล็กในหลายแห่งจะทำให้ช็อกและหมดสติได้

การปฐมพยาบาล

1. พยายามเอาเหล็กในออก และทาแผลด้วยแอมโมเนียหรือน้ำโซดา
2. รักษาตามอาการ เช่น ถาปวดให้ไชยาแกปวด หรือใช้น้ำแข็งวางบริเวณที่ปวด
3. หากมีอาการช็อกให้นำส่งแพทย์

แมงป่องและตะขาบกัด

ผิวหนังบริเวณที่แมงป่องและตะขาบกัดจะบวมแดง อักเสบและปวดมาก
ถ้าหากมีอาการมากกล้ามเนื้อจะเกร็ง จนถึงกับชักได้

การปฐมพยาบาล

1. ใช้สำลีชุบแอมโมเนียหอมทาที่แผล
2. ถ้าปวดมาก ให้ใช้ผ้าเย็นจัดหรือน้ำแข็งวางที่แผล เพื่อลดอาการปวด และการดูดซึมของพิษ
เป็นไปอย่างช้า ๆ พร้อมกับให้ยาแก้ปวด
3. ถ้ามีอาการมากให้รีบนำส่งแพทย์

อันตรายจากสารพิษ

1. สารพิษชนิดกัดทำลาย ไตแก

กรด เป็นสารเคมีที่มีรสเปรี้ยว ละลายน้ำได้ เช่น กรดเกลือ กรดกำมะถัน กรดน้ำส้ม กรดคาร์บอริก

การปฐมพยาบาล

วิธีที่ดีที่สุด คือ การทำให้กรดนั้นเจือจาง โดยการให้ดื่มน้ำมาก ๆ หรือดื่มนโซดา หรือโซเดียมไบคาร์บอเนตที่ใช้ผสมเพื่อทำให้ขนมปังฟูก็ได้ นอกจากนี้ยังต้องให้ดื่มน้ำที่ดื่มให้เข้ากันกับน้ำมันพืชเพื่อไม่ให้กระเพาะถูกกัดมาก ซึ่งการปฐมพยาบาลดังกล่าวต้องกระทำทันทีเมื่อได้รับสารพิษแล้วรีบนำส่งแพทย์

ด่าง เป็นสารเคมีที่ละลายน้ำได้ดี จึงมีลักษณะลิ้นคล้ายสบู่ คนที่กินเขาไปก็จะเจ็บปวด แสบตั้งแต่ปากคอ ไปจนถึงกระเพาะ ลำไส้ และจะอาเจียน

การปฐมพยาบาล

วิธีที่ง่ายที่สุด คือ การทำให้ด่างเจือจาง โดยการดื่มน้ำ นม เข้าไปมาก ๆ และที่ดีที่สุด คือ การให้ดื่มน้ำส้มสายชูจาง ๆ หรือน้ำมะนาว ตามด้วยนม ซึ่งจะช่วยให้เคลือบผิวกระเพาะอาหาร การรับประทานน้ำมันพืชหรือไข่ขาวก็ช่วยเคลือบกระเพาะเช่นกัน จากนั้นจึงนำคนป่วยส่งโรงพยาบาล

2. สารพิษที่ไม่ใช่ชนิดกัดทำลาย

ยาเสพติด มีหลายชนิด แต่จะออกฤทธิ์เหมือนกัน คือ กดประสาทส่วนกลาง ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน

การปฐมพยาบาล

ถ้าพบในระยะเริ่มแรกทำได้วิธีเดียว คือ ให้ผู้ป่วยอาเจียนออกมา โดยการให้ดื่มชา กาแฟที่ขิงแก่ ๆ หากมีปัญหาเกี่ยวกับการหายใจ เช่น หายใจช้า ไม่ค่อยหายใจ อาจจะต้องทำการผายปอด

ยาฆ่าแมลง เป็นยาพิษที่โดยมากเกิดจากการจจใจดื่มเพื่อฆ่าตัวตาย โดยมากเป็นสวนประกอบของออร์แกนิกฟอสฟอรัส ซึ่งเป็นพวกที่ดูดซึมเขาไปได้ทั้งทางผิวหนัง ทางลมหายใจ และทางปาก อาการที่จะเกิดแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะแรก เมื่อได้รับยาแล้วประมาณ 1/2-2 ชั่วโมง จะคลื่นไส้อาเจียน มึนงง อ่อนเพลีย

ระยะที่สอง หากได้รับยามากพอสมควร จะเกิดอาการกระสับกระส่าย น้ำลายไหล เหงื่อออก กล้ามเนื้อกระตุก พบบริเวณหนังตาและหนวอก ลั่น พุดไม่ชัด หายใจลำบาก

ระยะที่สาม เป็นระยะสุดท้าย หหมดสติ ชักกระตุก หายใจลำบากมากขึ้นและ อาจทำให้เสียชีวิต

การปฐมพยาบาล

ถ้ากินยาเข้าไปมาก จะต้องทำให้อาเจียน โดยวิธีเดียวกับที่กล่าวมา หากระบบการหายใจขัดข้องก็ต้องผายปอด และรีบนำส่งโรงพยาบาล

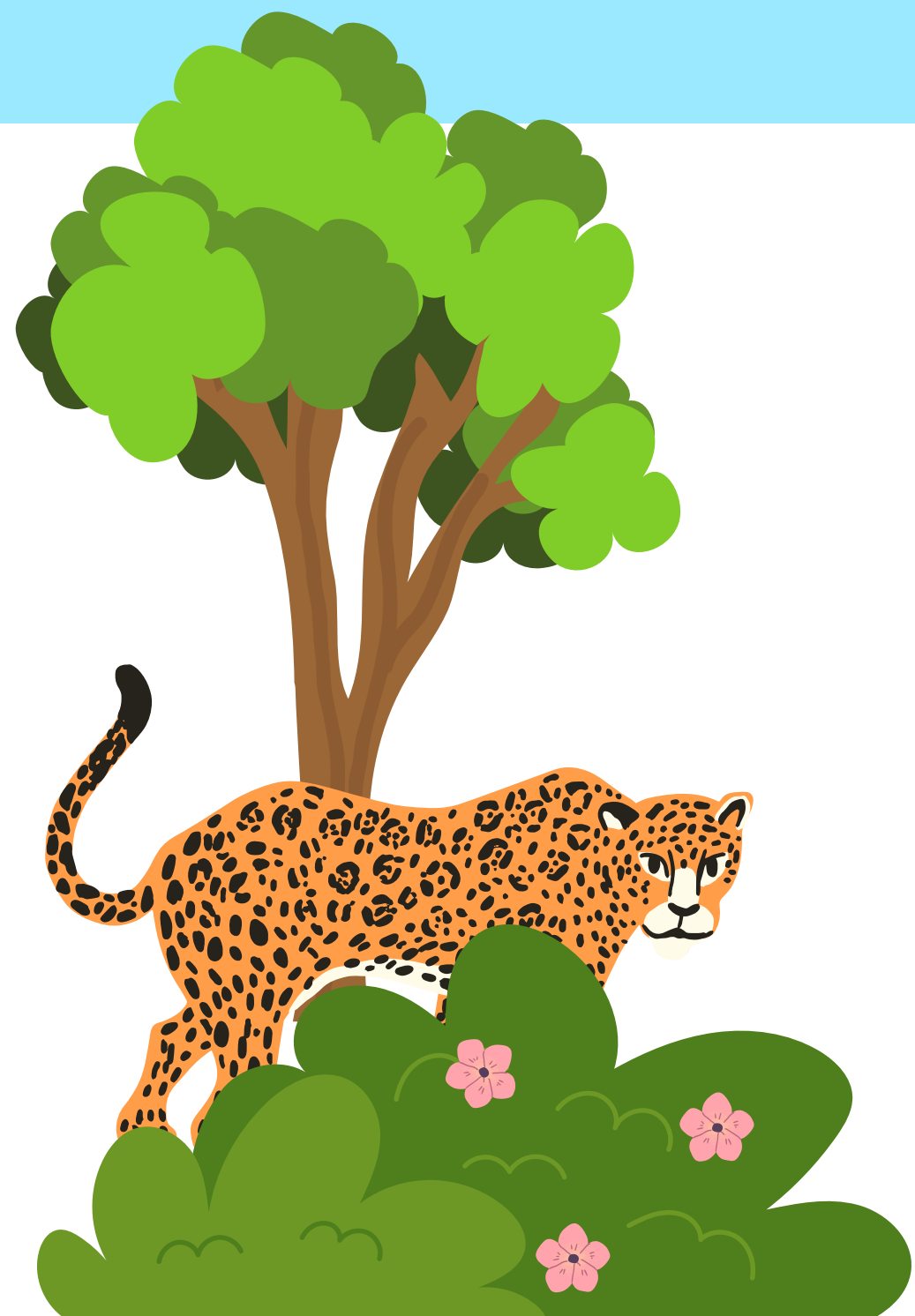
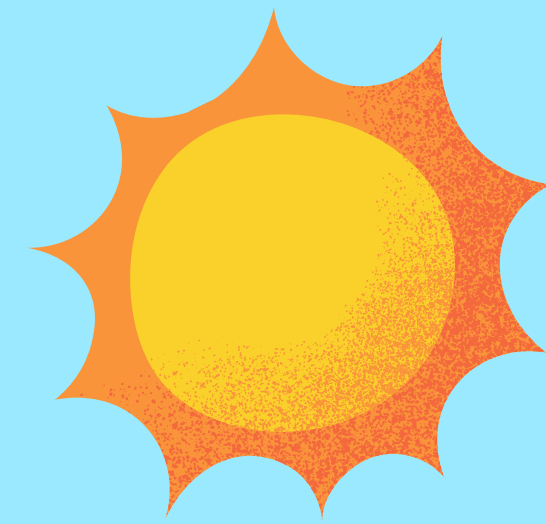
บทเรียนที่

12

การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

สาระการเรียนรู้

1. | ข้อควรพิจารณาในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย
2. | หลักปฏิบัติและข้อควรระวังในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย
3. | ประเภทของการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย
4. | วิธีการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

1

ข้อควรพิจารณาในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

1. ผู้ป่วยพร้อมที่จะเคลื่อนย้ายได้หรือไม่ และผู้ป่วยยังหายใจเองหรือ อยู่ในช่วงที่ต้องการ เครื่องช่วยหายใจอยู่
2. มีกระดูกสันหลังหักหรือได้รับบาดเจ็บจนเคลื่อนไหวได้หรือไม่
3. บาดแผลของผู้ป่วยได้รับการดูแลเรียบร้อยแล้วหรือไม่
4. หากมีการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย จะก่อให้เกิดอันตรายมากขึ้นหรือลด ความเจ็บปวดลงได้อย่างไร
5. หากผู้ป่วยรู้สึกตัวควรบอกให้ทราบถึงการเคลื่อนย้ายเพื่อให้ผู้ป่วย รู้ตัวก่อน

2

หลักปฏิบัติและข้อควรระวัง ในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

1. ให้การปฐมพยาบาลที่จำเป็นก่อนเคลื่อนย้ายผู้ป่วย
2. ปฏิบัติการช่วยเหลือให้เป็นไปอย่างรอบคอบและนุ่มนวล
3. การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยหนัก จะต้องใช้อุปกรณ์เขามาช่วย เพื่อลดความเจ็บปวด
4. การเคลื่อนย้ายจะต้องคำนึงถึงความถูกต้อง เหมาะสม และเกิดอันตรายน้อยที่สุด
5. การเคลื่อนย้ายด้วยเปลควรมีสายรัดตัวผู้ป่วยให้ติดกับเปล เพื่อป้องกันการตก
6. จัดท่าที่จะเคลื่อนย้ายให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงอาการบาดเจ็บของผู้ป่วย
7. หากต้องใช้ยานพาหนะ ควรใช้พาหนะของทางสถานพยาบาล
8. ต้องรีบเคลื่อนย้ายผู้ป่วยไปถึงมือแพทย์หรือโรงพยาบาลที่ไกลที่สุดให้เร็วที่สุด

3

ประเภทของการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

1. | การเคลื่อนย้ายฉุกเฉิน

1.1 จุดที่ผู้ป่วยนอนอยู่กำลังมีอันตราย

1.2 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยไปในที่ที่สามารถทำการช่วยเหลือได้ดีกว่า

1.3 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยที่มีอาการไม่รุนแรงมากออกไป เพื่อจะนำผู้ป่วยเจ็บสาหัสมากมา แทนที่

2. | การเคลื่อนย้ายไม่ฉุกเฉิน

2.1 สภาวะโดยรอบทำให้ผู้ป่วยมีอาการแย่ลง

2.2 ผู้ป่วยมีความต้องการย้ายไปที่อื่นและพยายามช่วยตนเองอาจจะย้ายไปที่อื่น

3. | การเคลื่อนย้ายปกติ

4

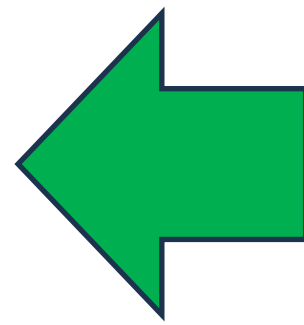
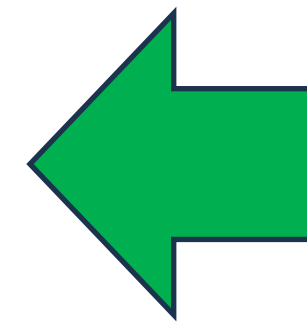
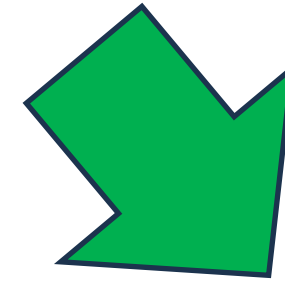
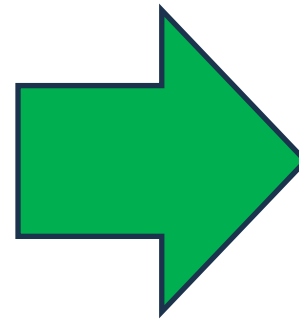
วิธีการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

1. | การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยเจ็บโดยมีผู้ช่วยเหลือเพียงคนเดียว

1.1 วิธีพยุงเดิน เหมาะสำหรับผู้ป่วยเจ็บเล็กน้อย และพอช่วยเหลือตนเองได้บ้าง

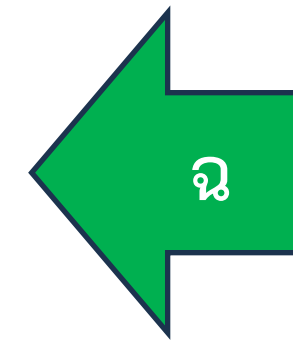
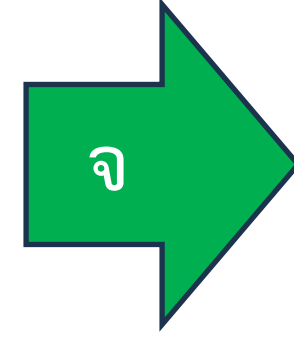
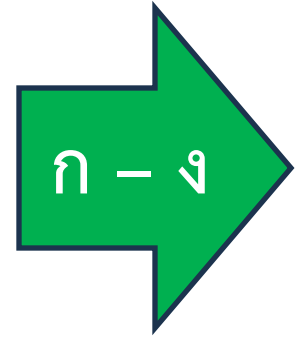
1.2 วิธีแบกขึ้นบา เหมาะสำหรับการช่วยเหลือผู้หมดสติออกจากบริเวณไฟไหม้ที่ตอง ผ่านชั้นบันได

1.3 วิธีอุ้มทาบหลัง วิธีอุ้มทาบหลังใช้สำหรับช่วยเหลือผู้ที่หมดสติ และมีผู้ช่วยเหลือเพียง 1 คน ใช้ผา หรือเชือกหรือผาขาวมาที่แข็งแรงยาวพอผูกครอบอกผู้บาดเจ็บให้หลวม

การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยวิธีอุ้มทาบหลังยังทำได้อีกวิธีหนึ่งคือ

- ก. ใ้หูผู้ป่วยนอนหงาย แยกขาออกจากกัน
- ข. จับมือทั้งสองข้างของผู้ป่วยวางซ้อนกันบนหน้าท้องแล้วผูกติดกันด้วยผา
- ค. ยกมือทั้งสองของผู้ป่วยขึ้นไว้เหนือศีรษะ
- ง. สอดศีรษะและแขนข้างซ้ายของผู้ช่วยเหลือเข้าไปในวงแขนของผู้ป่วย ใ้หลังของผู้ช่วยเหลือ ซ่อนอยู่บนตัวผู้ป่วย
- จ. ผู้ช่วยเหลือพลิกคว่ำตัวแล้วลุกขึ้น
- ฉ. ทาวางผู้ป่วยก็ทำเช่นเดียวกัน

1.4 วิธีกอดและทาบดานหลัง วิธีนี้ใช้สำหรับผู้ป่วยเจ็บที่มีอาการไม่รุนแรง ห้ามใช้สำหรับ ผู้ป่วยเจ็บที่ได้รับอันตรายเกี่ยวกับสมองหรืออวัยวะภายใน

- ◆ ผู้ช่วยเหลือหันหลังเขาสูดานหนาของผู้บาดเจ็บ
- ◆ กมตัวลงหรือนั่งคุกเขาลง 1 ข้าง
- ◆ ใ้ผู้ป่วยเจ็บเอามือกอดคอผู้ช่วยเหลือ โดยโอบจากดานหลังมาจับข้อมือของตนเอง ไวทางด้านหนาของผู้ช่วยเหลือ
- ◆ แขนทั้งสองข้างของผู้ช่วยเหลือ ออมไปทางด้านหลังบริเวณต้นขาดานหลังของผู้บาดเจ็บ แล้วจับมือของตนเองไว้
- ◆ ผู้ช่วยเหลือคอย ๆ ลุกขึ้นยืน
- ◆ จัดท่าของผู้บาดเจ็บโดยผู้ช่วยเหลือกมหลังลงเพื่อขยับตัวผู้ป่วยเจ็บให้น้ำหนักตัว ตกลงบนหลังของผู้ช่วยเหลือ
- ◆ พาผู้ป่วยเจ็บไปสู่จุดหมายอย่างช้า ๆ และระมัดระวัง

1.5 วิธีกอดและทาบดานหนา เป็นวิธีที่ดีวิธีหนึ่งสำหรับผู้ช่วยเหลือเพียงคนเดียวที่ช่วย เคลื่อนย้าย ผู้บาดเจ็บที่รู้สึกตัว

1.6 วิธีอุ้ม วิธีอุ้มใช้สำหรับผู้บาดเจ็บเล็กน้อย อาจเนื่องจากไมสบาย หรือเป็นลม หรือใช้สำหรับ ผู้ที่มีขอเทาแผลง หรือมีบาดแผลบนฝ่าเทา เหมาะสำหรับผู้บาดเจ็บที่ตัวเล็กกว่าผู้ช่วยเหลือ

- ◆ ผู้ช่วยเหลือนั่งทาคุกเขาหนึ่งข้าง
- ◆ ใ้ผู้บาดเจ็บนั่งลงบนขาข้างที่เขายกสูงจากพื้น
- ◆ ผู้ช่วยเหลือสอดมือเขาไปใต้เขาของผู้บาดเจ็บ
- ◆ แขนอีกข้างหนึ่งกอดบริเวณเอวของผู้บาดเจ็บไว้
- ◆ ผู้ช่วยเหลือนยืนขึ้นขา ๓ อุมผู้บาดเจ็บเขามา ใ้กระชับลำตัวของ ผู้ช่วยเหลือ และใ้ผู้บาดเจ็บเอามือโอบรอบตัว ของผู้ช่วยเหลือไว้
- ◆ ผู้ช่วยเหลืออุ้มผู้บาดเจ็บไปยังจุดหมายอย่างซา ๓ และระมัดระวัง

1.7 วิธีลากด้วยผารองใต้ตัวผู้ประสบอุบัติเหตุ วิธีนี้สะดวกต่อการเคลื่อนย้ายออกจากตึกที่กำลังมีไฟไหม้และพื้นที่เรียบ เป็นวิธีที่ใช้สำหรับผู้ประสบอุบัติเหตุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ หรือหมดสติ โดยใช้ผาปูที่นอนหรือผาหม ผาฆาน หรืออย่างอื่นที่แข็งแรงพอที่จะรองใต้ตัวผู้บาดเจ็บ แล้วลากสิ่งรองตัวผู้บาดเจ็บไปตามพื้น และต้องระวังไม่ให้ศีรษะผู้บาดเจ็บลากไปกับพื้น

1.8 วิธีลากผู้บาดเจ็บโดยไม่มีผารองใต้ตัว เป็นอีกวิธีหนึ่งที่มีผู้ช่วยเหลือเพียงคนเดียว วิธีนี้ ใช้ได้ดีถ้าพื้นที่เรียบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีไฟไหม้ในโรงพยาบาลหรือในบ้าน จะช่วยหลบควันไฟ ทำให้ได้ออกซิเจนเพียงพอ โดยผู้ช่วยเหลือผูกข้อมือของผู้หมดสติที่ไม่มีบาดแผล หรืออันตรายใด ๆ ตามร่างกายให้ติดกันเป็นห่วงคล้องคอผู้ช่วยเหลือ แล้วเคลื่อนย้ายโดยการคลานที่ตัวเล็กกว่าผู้ช่วยเหลือ

- ◆ ใ้ผู้หมดสตินอนหงายบนพื้น
- ◆ จับแขนทั้ง 2 ข้างวางซ้อนกันบนหน้าท้องของผู้หมดสติ แล้วใช้ผาหนี้ม ผูกข้อมือที่ซ้อนกันให้แน่นพอสมควร อย่าให้หลุดขณะลาก
- ◆ ผู้ช่วยเหลือผูกผาปิดปากจมูกกันหายใจรดผู้หมดสติ
- ◆ ผู้ช่วยเหลือนั่งคร่อมตัว ผู้หมดสติบริเวณเอว และยกมือของผู้หมดสติ ที่ผูกไว้ขึ้นแล้วลอดศีรษะของผู้ช่วยเหลือเข้าไป ในวงแขนของผู้หมดสติ ให้แขนคล้องอยู่บริเวณคอ ของผู้ช่วยเหลือ
- ◆ ผู้ช่วยเหลือคลานไปตามพื้น โดยการลากผู้หมดสติไปทางด้านศีรษะ

ขอควรระวังสำหรับการช่วยเหลือวิธีนี้ก็คือ อย่าให้ศีรษะของผู้หมดสติลากกับพื้น

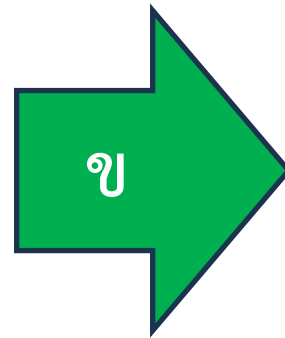
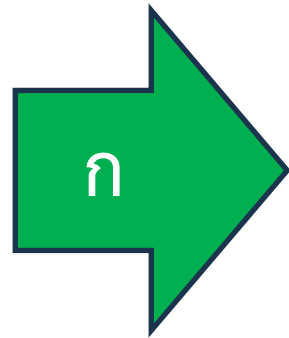
1.9 วิธีลากลงจากที่ลาดชัน เป็นวิธีที่สะดวกต่อการช่วยเหลือผู้หมดสติลงมาทางบันไดหรือ ที่ลาดชัน เมื่อผู้ได้รับอันตรายหมดความรู้สึก และมีผู้ช่วยเหลือเพียงคนเดียว โดยที่ผู้รับการช่วยเหลือไม่มี บาดแผล ตามร่างกายที่จะเป็นอันตรายต่อการเคลื่อนย้าย

- ◆ ใหญ่ผู้หมดสตินอนหงาย
- ◆ จับมือของผู้หมดสติวางซ้อนกันบริเวณเอวของผู้หมดสติ ใช้ผ้าผูกข้อมือไว้ด้วยกัน ในทากอดอก
- ◆ ผู้ช่วยเหลืออยู่ทางด้านศีรษะของผู้หมดสติ กมตัวลงเอามือสอดใต้ไหล่ไปจับแขน บริเวณรักแร้ของผู้หมดสติ ใช้แขนบริเวณเหนือ ข้อศอกของผู้ช่วยเหลือรองรับศีรษะของผู้หมดสติไว้
- ◆ คอย ๆ ลากตัวของผู้หมดสติ ลงมาตามขั้นบันได ให้ศีรษะอยู่ในระดับต่ำกว่าลำตัวเล็กน้อย

2. | การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บโดยมีผู้ช่วยเหลือตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

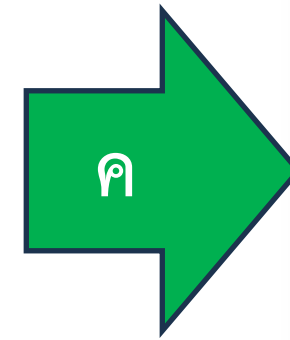
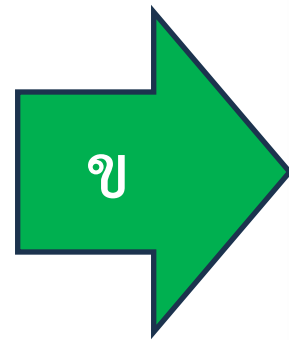
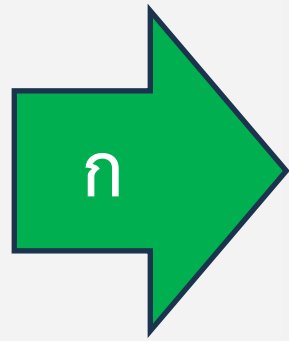
2.1 วิธีอุ้มแบบนั่ง วิธีอุ้มแบบนั่งโดยประสานแขนของผู้ช่วยเหลือทั้ง 2 คน เป็นเก้าอี้และพนักงานพิง ใช้อุ้มผู้บาดเจ็บหรือผู้ที่หมดสติ

2.2 วิธีทำที่นั่งด้วย 4 มือ วิธีนี้ใช้สำหรับผู้บาดเจ็บที่รู้สึกตัว แขนทั้งสองข้างใช้การได้ดี แต่ไม่สามารถเดินได้เนื่องจากมีบาดแผลที่ฝ่าเท้า หรือขาดความรูสึกไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ■

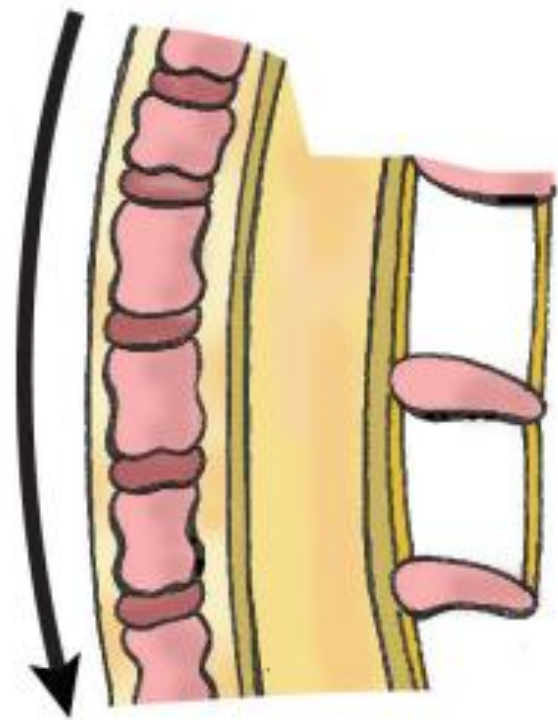

2.3 วิธีอุ้มพุงแขนและขา วิธีอุ้มแบบนี้เป็นวิธีที่ทำไ้สะดวก แต่ไม่ควรใช้สำหรับคนที่มี กระดูกหัก

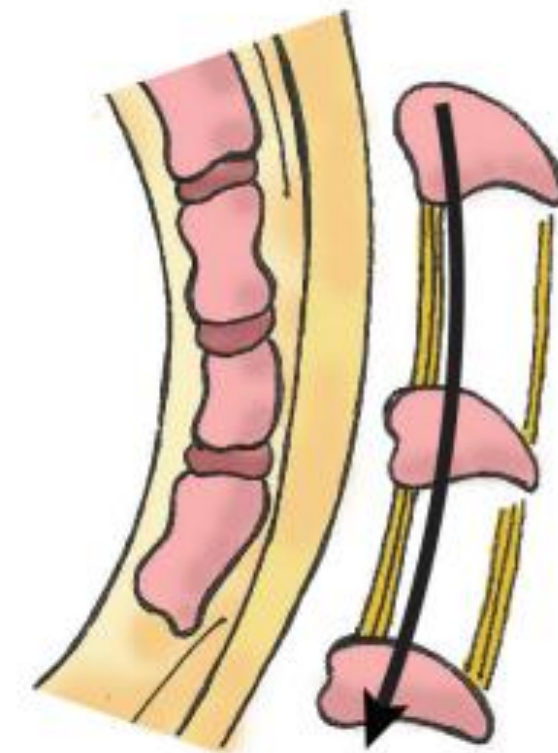

การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยกระดูกสันหลังหัก

ถ้าสงสัยว่าจะมีกระดูกสันหลังหักการเคลื่อนย้ายต้องทำด้วย ความระมัดระวัง ใหมมีการเคลื่อนไหวของกระดูกสันหลังน้อยที่สุดไม่ควรหามหัวหามท้าย เพราะจะทำให้หลังงอ และกระดูกข้อที่หักจะเคลื่อนไปกดประสาทไขสันหลัง ทำให้เป็นอัมพาตได้ ในผู้ป่วยที่บาดเจ็บที่กระดูกสันหลังทุกคน ไม่ว่าจะม้อัมพาตหรือยังไม่มีก็ตาม ต้องเคลื่อนย้ายด้วยความระมัดระวังไม่ให้ ขอกระดูกหลังเคลื่อนที่โดยไม่จำเป็นต่อไปอีก จนกว่าจะหายหรือได้รับการรักษาเรียบร้อยแล้ว

ท่าหลังแอ่นหรือหลังตรง กระดูกสันหลังที่หัก จะอยู่กับที่ ไม่เคลื่อนไปกดไขสันหลัง

ท่าหลังงอ กระดูกสันหลังทอนที่หัก จะเลื่อนไปกดไขสันหลัง

2.4 วิธีอุ้มคนละดาน เหมาะสำหรับยกผู้ป่วยที่นอนและคนที่หมดสติ

- ◆ ผู้บาดเจ็บนอนหงายราบกับพื้น
- ◆ ผู้ช่วยเหลือ 2 คน นั่งคุกเข่าอยู่คนละดานของผู้บาดเจ็บ
- ◆ ผู้ช่วยเหลือคนที่ 1 สอดมือข้างหนึ่งเขารองรับผู้บาดเจ็บบริเวณศีรษะและไหล อีกมือหนึ่งสอดเขาไปรองรับบริเวณสะโพก
- ◆ ผู้ช่วยเหลือคนที่ 2 สอดมือข้างหนึ่งตรงบริเวณลำตัวเหนือเอวของผู้บาดเจ็บ
- ◆ ผู้ช่วยเหลือคนที่ 2 สอดมืออีกข้างหนึ่งเขารองรับบริเวณใต้ต้นขา นับ 1 ถึง 3 แล้วยกผู้บาดเจ็บขึ้นพักบนแขนของผู้ช่วยเหลือทั้งสอง ไทกระชับเพื่อเตรียมลุกขึ้น
- ◆ เมื่อกระชับแล้ว ผู้ช่วยเหลือคนที่ 1 บอกให้ลุกขึ้นพร้อมกัน แลวก้าวเดินไปยังจุดหมายพร้อม ๆ กัน ขณะก้าวเดินให้เทาของผู้บาดเจ็บอยู่ดานหน้า

2.5 วิธีอุ้มเคียง 2 คน วิธีนี้ใช้ได้ดีสำหรับคนที่รู้สึกตัวและไม่รู้สึกตัว

จังหวะที่ 1 ไหลยกตัวผู้บาดเจ็บ จับบนขาที่ยกตั้งขึ้น

จังหวะที่ 2 ผู้ช่วยเหลือทั้ง 2 คน ลุกขึ้นยืนพร้อม ๆ กัน

จังหวะที่ 3 ก้าวเดินไปสู่จุดหมาย โดยก้าวเท้าซ้ายออกก่อน ทั้ง 2 คนพร้อม ๆ กัน จะทำให้การเดินเรียบสม่ำเสมอ

2.6 วิธีอุ้มเคียง 3 คน การอุ้มเคียง 3 คน ใช้สำหรับคนที่บาดเจ็บขั้นรุนแรง

ก. แสดงตำแหน่งที่จะสอดมือเขารองรับร่างกาย

ข. สอดมือเขาใตร่างกายของผู้บาดเจ็บ

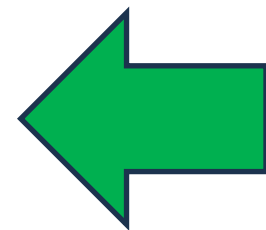
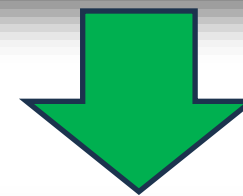
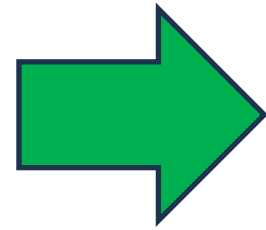
ค. อุ้มผู้บาดเจ็บขึ้นพักบนขาข้างที่ชันเขา

2.7 วิธีอุ้มคนละदान 3 คน วิธีนี้เป็นวิธีเคลื่อนย้ายที่ไวกันมาก และสามารถจะเคลื่อนย้าย ผู้บาดเจ็บได้ในระยะค่อนข้างไกล ข้อดีของวิธีนี้ คือ ตำแหน่งที่อุ้มของผู้ช่วยเหลือสามารถจะเดินไปยัง ทิศทางต่าง ๆ ได้สะดวก และเท้าของผู้ช่วยเหลือไม่ขัดขวางซึ่งกันและกัน

- ◆ ผู้บาดเจ็บนอนหงาย ถारูสึกตัวให้อามีอกดอกไว ถาไมรูสึกตัวให้มัดมือและเท้า เอาไว
- ◆ ผู้ช่วยเหลือ 2 คนคูกเขาลงข้างตัวผู้บาดเจ็บดานเดียวกัน ผู้ช่วยเหลืออีก 1 คน คูกเขาลงดานตรงขาม
- ◆ กับ 2 คนแรก ผู้ช่วยเหลือที่แข็งแรง 2 คน ควรจะอยู่ดานตรงขามกัน คือ คนแข็งแรง คนที่ 1 เตรียมช่วยเหลือบริเวณศีรษะ คอ และไหล่ คนแข็งแรงคนที่ 2 อยู่ดานตรงขามช่วยยกบริเวณสะโพก คนที่ 3 อยู่ดานเดียวกับคนที่ 1 ช่วยยกบริเวณเขาและปลายขา
- ◆ ผู้ช่วยเหลือทั้งสาม แบมือออกในตำแหน่งที่จะยกบนตัวผู้บาดเจ็บ
- ◆ ผู้ช่วยเหลือคนที่ 1 บอกให้ทุกคน **“ยก”** ทุกคนยกผู้บาดเจ็บขึ้นวางพักบนขาของ ผู้ช่วยเหลือที่ยกชั้นขึ้น
- ◆ ผู้ช่วยเหลือเลื่อนมือที่อยู่ใกล้กันมาจับขอมือของกันและกันไว้ เพื่อให้มือรองรับ ตัวผู้บาดเจ็บแข็งแรงขึ้น คือ มือคูที่ 1 จับกันที่บริเวณใต้หลัง มือคูที่ 2 จับกันที่บริเวณใต้ตนาขา
- ◆ ผู้ช่วยเหลือคนที่ 1 สั่ง **“ลุกขึ้น”** ทุกคนลุกขึ้น
- ◆ ผู้ช่วยเหลือก้าวเดินไปยังจุดหมายที่ต้องการ เมื่อถึงที่หมายวางผู้บาดเจ็บลงในลักษณะยอนกลับกันกับทำยกขึ้น

- 2.8 วิธีอุ้ม 4 คน ในกรณีที่ผู้บาดเจ็บตัวใหญ่ แนะนำให้จัดหาผู้ช่วยเหลือให้เพียงพอก่อนที่จะพยายามช่วยกันอุ้ม วิธีนี้เหมาะที่จะเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บในระยะใกล้ ๆ หรือยกเพื่อวางบนเปลหาม

2.9 วิธีอุม 8 คน วิธีนี้ใช้เมื่อสงฆ์วาญญูบาตเจ็บมีกระดูกตนคอ หรือกระดูกสันหลังหัก และผู้บาตเจ็บ

ที่ได้รับอันตรายอย่างมาก

- ◆ ผู้ช่วยเหลือนั่งคูกเขาหนึ่งข้าง ที่ดานข้างของญูบาตเจ็บทั้งสองข้าง ขางละ 4 คน หันหน้าเขาหากัน
- ◆ ทุกคนแบมือออกไปประสานกันเหนือญูบาตเจ็บ ในตำแหน่งที่จะสอดมือเขาไป อุมญูบาตเจ็บ
- ◆ สอดมือใต้ตัวญูบาตเจ็บในตำแหน่งที่กำหนดไว้ แลวประสานมือของแต่ละคูก เขาด้วยกันให้มั่นคง
- ◆ หัวหนากลุ่มนับ 1, 2, 3 แลวยกญูบาตเจ็บขึ้นพร้อมกัน วางพักบนเขา
- ◆ หัวหนากลุ่มนับ 1, 2, 3 ใหญ่ทุกคนลุกขึ้นยืนพร้อม ๆ กัน
- ◆ หัวหนากลุ่มบอกให้เดิน ทุกคนก้าวเดินไปสู่จุดหมาย
- ◆ เมื่อจะวางญูบาตเจ็บลง ให้ทวนวิธีการยกขึ้น คือ ทุกคนยอตัวลงนั่งคูกเขาพร้อมกัน พักญูบาตเจ็บบนเขาแลววางญูบาตเจ็บบนเปลหรือเตียง
- ◆ ขณะยกตัวญูบาตเจ็บขึ้น การลุกขึ้นยืนและการเคลื่อนย้ายญูบาตเจ็บ ผู้ช่วยเหลื่อ ทุกคนจะต้องระวังรักษาระดับให้ตัวญูบาตเจ็บอยู่ในลักษณะตัวตรง ไม่สูงต่ำ หรือบิดสวนใดสวนหนึ่ง